

ERDÉLYI KÖNYVESHÁZAK VII.

Magyar személyek és intézmények könyvtárai 1617–1777

BUDAPEST–SÁROSPATAK

2022

ERDÉLYI KÖNYVESHÁZAK VII.

ADATTÁR XVI–XVIII. SZÁZADI
SZELLEMI MOZGALMAINK TÖRTÉNETÉHEZ
16/7.

Szerkeszti
BALÁZS MIHÁLY, KESERŐ BÁLINT

**ERDÉLYI KÖNYVESHÁZAK
VII.**

**Magyar személyek és intézmények könyvtárai
1617–1777**

Sajtó alá rendezte
Gordán Edina, Monok István

**MTA Könyvtár és Információs Központ – Tokaj-Hegyalja Egyetem
BUDAPEST-SÁROSPATAK**

2022

Készült a
Tokaj-Hegyalja Egyetem, Speculum Kutatócsoport, az
MTA Könyvtár és Információs Központ és a
nagyenyedi Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár
együttműködésével

Lektorálta
Zvara Edina

Szerkesztette
Monok István

ISBN 978-963-7451-83-6

HU ISSN 0230-8495

DOI: <https://doi.org/10.36820/konyveshazak.7>

Tartalomjegyzék

Előszó	7
Summary	10
Vegyes könyvjegyzékek, 1617–1760	
1617 Fejérdi Márton	15
1634 Csernátoni István	16
1635 Kölcsönzés a gyulafehérvári fejedelmi könyvtárból	18
[1676 Szenttamásy Máté]	19
1685 körül Nánási Gáspár	20
1696 Eperjesi Mihály	23
1700 körül Ismeretlen	24
1753 körül Balás Márton	25
1760 körül Dálnoki László Ferenc	27
A Teleki családhoz köthető dokumentumok	
1716 Teleki Miklós és Teleki László	30
1719 Teleki Miklós	31
1743 Teleki Sándor	33
1750 körül Teleki Sándor	34
1738–1760 Vajna Miklós	40
A dési ferences könyvtár könyvösszeírásai, 1728–1750	43
Appendix	
A zilahi Református Kollégium könyvtárának gyarapodási jegyzékei, 1697–1777	93
Lakatos István (1620 k.–1706) könyvjegyzékei, 1705–1706	105
Rövidítve idézett szakirodalom	126
Személynevek mutatója	130
Helynevek mutatója	154

Előszó

A kora újkori erdélyi olvasmány- és könyvtártörténeti források feltárása, nyilvántartása és kiadása program a befejezéséhez közeledik. Az eredeti célkitűzés az volt, hogy az 1541 után politikailag önállóvá vált Erdélyi Fejedelemség korszakában, illetve a Német-Római Birodalom részeként élő Erdélyi Nagyfejedelemség (Grossfürstentum Siebenbürgen) történetének első fél évszázadában keletkezett dokumentumokat tegyük ismertté. A kutatás időbeni határait aztán a forrásadottságok figyelembe vételével helyenként kitágítottuk. Nem állítjuk, hogy valamennyi fennmaradt iratanyagot sikerült áttekinteni, hiszen az 1980-as években különösen nehezen lehetett Erdélyben, illetve Románia más területein magyarként kutatásokat folytatni. A rendszerváltozás után pedig a kutatás lehetősége a helyi levéltári munkatársak jószándékától és sokszor nem létező szakmai ismeretétől függ. Minden nehézség ellenére viszonylag szép forrásanyag tárul elénk a megjelent kötetekből, illetve a megjelenésre váró könyvünkben.

Erdélyi könyvesházak I, Jakó Klára, Az első kolozsvári egyetemi könyvtár története és állományának rekonstrukciója (1579–1604), Szeged, JATE–Scriptum, 1991 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/1.)

Erdélyi könyvesházak II, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyenyed, Szászváros, Székelyudvarhely, sajtó alá rend. Monok István, Németh Noémi, Tonk Sándor, Szeged, Scriptum, 1991 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/2.)

Erdélyi könyvesházak III, 1563–1757, A Bethlen-család és környezete, Az Apafi-család és környezete, A Teleki-család és környezete, Vegyes források, sajtó alá rend. Monok István, Németh Noémi, Varga András, Szeged, Scriptum, 1994 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/3.)

Erdélyi könyvesházak IV/1-2, – Bibliotheken in Siebenbürgen IV/1-2, Lesestoffe der siebenbürgen Sachsen, 1575–1750, hrsg. von István

Monok, Péter Ötvös, Attila Verók, Budapest, OSZK, 2004 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 16/4/1–2.)

Erdélyi könyvesházak V, 1541–1750, Vegyes források, sajtó alá rend. Bíró Györgyi, Monok István, Verók Attila, Budapest–Szeged, MTAK, SZTE, 2018 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 16/5.)

Erdélyi könyvesházak VI, – Bibliotheken in Siebenbürgen VI, Lesestoffe der siebenbürger Sachsen 1575–1800, Kronstadt und Burzenland, Hrsg. von András Bándi, István Monok, Attila Verók, Budapest, MTA KIK, 2021 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/6.)

Erdélyi könyvesházak VII, Magyar személyek és intézmények könyvtárai, 1617–1777, sajtó alá rend. Gordán Edina, Monok István, Budapest–Sárospatak, MTAK, Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 16/7.)

Erdélyi könyvesházak VIII, – Bibliotheken in Siebenbürgen VIII, Lesestoffe der siebenbürger Sachsen 1575–1800, Hermannstadt und kleinere Orte, Hrsg. von András Bándi, István Monok, Attila Verók, Budapest, MTA KIK, 2021 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/8.)

Fontos megjegyezni, hogy a romániai történelem- illetve művelődéstörténet-oktatás is követi a nyugat-európai divathullámokat, és ennek köszönhetően egyre több román fiatal ír az erdélyi könyves kultúra, az olvasás történetéről. Köteteink jegyzetanyagában igyekeztünk akár egyetemi diplomamunkák szintjéig is követni ezt a szakirodalmat. Sok segítséget kaptunk a kutatásban kiváló román, erdélyi német és persze magyar közgyűjteményi szakemberektől, illetve – különösen a XVIII. századot tekintve – a román művelődés kutatóitól. Úgy gondoljuk, hogy segítségüket a legjobban a források *in extenso* formában, interpretáció nélküli kiadásával köszönhetjük meg.

Mostani kötetünk vegyes tartalmú több tekintetben is. Szerepelnek benne adatok a Magyar Királyságban élt erdélyiekről, s kiadjuk magánkönyvtárak jegyzékeit és intézményi bibliotéka katalógus jellegű összeírását is. Külön öröm, hogy az erdélyi művelődés egyik legnagyobb patrónus családjához köthetően – a Telekiek – újabb könyvjegyzékek kerültek elő.

A könyv- és olvasmánytörténet kutatásában egy új generáció látszik felnőni. Reméljük, folytatják munkánkat a források feltárása területén is. A XVIII. század második fele és a XIX. század első fele az ilyen kutatások szempontjából még fehér foltnak számít. Jó munkát kívánunk nekik!

Monok István

Summary

The program for the exploration, registration and publication of early modern Transylvanian reading and library history sources is nearing completion. The original objective was to make known the documents created in the era of the Principality of Transylvania, which became politically independent after 1541, and in the first half century of the history of the Grand Principality of Transylvania (Grossfürstentum Siebenbürgen), which was part of the German-Roman Empire. The time limits of the research were then expanded in some places, taking into account the source data. We do not claim that we managed to review all the surviving documents, since in the 1980s it was particularly difficult to conduct research as a Hungarian in Transylvania and other areas of Romania. After the political system change, the possibility of research depends on the good will and often non-existent professional knowledge of the local staff. Despite all the difficulties, we have relatively good source material in front of us from the published volumes and from our forthcoming book.

Erdélyi könyvesházak I, Jakó Klára, Az első kolozsvári egyetemi könyvtár története és állományának rekonstrukciója (1579–1604), Szeged, JATE–Scriptum, 1991 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink tüörténetéhez, 16/1.)

Erdélyi könyvesházak II, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyenyed, Szászváros, Székelyudvarhely, sajtó alá rend. Monok István, Németh Noémi, Tonk Sándor, Szeged, Scriptum, 1991 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/2.)

Erdélyi könyvesházak III, 1563–1757, A Bethlen-család és környezete, Az Apafi-család és környezete, A Teleki-család és környezete, Vegyes források, sajtó alá rend. Monok István, Németh Noémi, Varga András, Szeged, Scriptum, 1994 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/3.)

Erdélyi könyvesházak IV/1–2, – Bibliotheken in Siebenbürgen IV/1–2, Lesestoffe der siebenbürger Sachsen, 1575–1750, hrsg. von István Monok, Péter Ötvös, Attila Verók, Budapest, OSZK, 2004 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 16/4/1–2.)

Erdélyi könyvesházak V, 1541–1750, Vegyes források, sajtó alá rend. Bíró Györgyi, Monok István, Verók Attila, Budapest–Szeged, MTAK, SZTE, 2018 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 16/5.)

Erdélyi könyvesházak VI, – Bibliotheken in Siebenbürgen VI, Lesestoffe der siebenbürger Sachsen 1575–1800, Kronstadt und Burzenland, Hrsg. von András Bándi, István Monok, Attila Verók, Budapest, MTA KIK, 2021 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/6.)

Erdélyi könyvesházak VII, Magyar személyek és intézmények könyvtárai, 1617–1777, sajtó alá rend. Gordán Edina, Monok István, Budapest–Sárospatak, MTAK, Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 16/7.)

Erdélyi könyvesházak VIII, – Bibliotheken in Siebenbürgen VIII, Lesestoffe der siebenbürger Sachsen 1575–1800, Hermannstadt und kleinere Orte, Hrsg. von András Bándi, István Monok, Attila Verók, Budapest, MTA KIK, 2021 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/8.)

It is important to note that Romanian history and cultural history education also follows Western European fashion trends, and thanks to this, more and more young Romanians are writing about Transylvanian book culture and the history of reading. In the notes of our volumes, we tried to follow this literature even up to the level of university theses. We received a lot of help in the research from excellent Romanian, Transylvanian German and, of course, Hungarian public collection

specialists, and – especially regarding the 18th century – from researchers of Romanian culture. We believe that we can best thank them for their help by publishing the sources *in extenso* form, without interpretation.

Our current volume has a mixed content in several respects. It includes data on Transylvanians who lived in the Kingdom of Hungary, we also publish lists of private libraries and a catalog-like census of institutional libraries. It is a particular pleasure that new book lists related to one of the biggest patrons of Transylvanian culture – the Teleki family – have been found.

A new generation seems to be growing up in researching the history of books and reading. We hope they will continue our work in the field of resource exploration as well. The second half of the 18th century and the first half of the 19th century is still considered a blind spot from the point of such research's view. We wish them a good work!

István Monok

VEGYES KÖNYVJEGYZÉKEK, 1617–1760

1617. január 28.
Fejérdi Márton javainak összeírása

Anno D[omi]nj 1617. die 28. Januarij
Res assignatae et conscriptae Adm[odum] R. D. Martini Feierdj, quae
sunt repertae iam in cista ipsius quam in sacco coreaceo.

Imprimis quidem ...
Libellus locorum Communium Sacrorum
Item liber scriptus rerum uariarum ...
Ista omni in sacco coreaceo sunt reperta.

Libri qui sunt in cista eiusdem

Primo liber Diui Athanasij Archiepiscopi Alexandrinj, in folio
Item S. Joan[nis] Chrisostomi, Tomi quinque in albo coreo quattuor
libris comprahensi
(5) Item theatrum vitae humanae, quartum volumen Decimum et
uigesimum in folio
Praeterea Biblia Sacra Typis Antuerpien[sis] in folio
Item Editio ultima Theophilactj
B. Gregorij Papae operum secundus Tomus etc.
Item duo promptuaria in uiridi pargameno complicata
(10) Item liber unus Homiliarum F. Adamj Sasbout Minoritae in
octauo
Item quinque Opera Stapletonis in octauo
Quattuor item Opera Joan[nis] Feri in eodem folio
Testamentum Nouum in sedecimo
Francisci Ryberi in duodecim Prophetas Minores
(15) Aegidij Topiarij Conciones in Ep[isto]las et Euangelia in octauo
Primasij Commentarius in Ep[isto]las Diui Pauli Ap[osto]li
Matthaei Dresseri de Festis Christianorum et Ethnicorum

Res istae inuentatae sunt coram Adm[odum] R[evere]ndis D[omi]nis,
Adm[odum] R. D. Stephano Frania Lectore, Vicario et Canonico
Scepusien[si], D[omi]no Blasio Siculo Custode, D[omi]no Laurentio
Moglieni[si], D[omi]no Elia Suauiouio, D[omi]no Gasparo Hagelio et

D[omi]no Gasparo Hoffmanno, Canonis Scep[usien]sib[us] in Sacristia praedictae Eccl[esi]ae Capitul[us] Scep[usien]sis].

Mai lelőhelye: Esztergom, Prímási Levéltár, Archivum Saeculare Acta Radicalia Classis X. Nr. 196. fol. 43–46.

Tulajdonosa Fejérdi Márton (†1626), szepesi éneklőkanonok, Erdélyben püspöki helynök lett (1618–1626) – Wix–Vásárhelyi, szerk., RMSz, 2008, 239.

Jegyzet:

Erdélyben a Katolikus Státus szervezését egy 1615-ös országgyűlési határozat alapján kezdték el. Bethlen Gábor 1618. május 2-án nevezte ki Fejérdi Mártont püspöki helynöknek (vicarius). Vö. Veszely Károly, *Erdély generális vicariusai a hitújítás útján*, in *Erdélyi Egyháztörténeti Adatok*, 1. kötet, kiad. Veszely Károly, Kolozsvár, Római Katolikus Lyceum, 1860, 332–335.; Waldapfel József, *A lengyel király magyar tábori papjának könyve hazája romlásáról*, Irodalomtörténeti Közlemények, 43(1939), 45–48. (RMK III. 5670); *Erdélyi és hódoltsági jezsuita missziók I, 1609–1616*, sajtó alá rend. Balázs Mihály, Fricssy Ádám, Lukács László, Monok István, Szeged, JATE, 1990 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 26.), 306–310., 430–431.; Sas Péter, *Az Erdélyi Római Katolikus Státus*, Egyháztörténeti Szemle, 3(2002), Nr. 2. 66–73. (itt: 67.)

Monok, KtF XV, 2022, 1.

1634

Csernátoni István feljegyzése kölcsönadott könyvekről

1634 D. M. E.

Series Librorum quos Fratres nostri abstulerunt tempore conuentus

Apud Ministrum Somoniensem Biblia Latina

Item Apud Gregorium Calnaj Dictionarium

Item Apud Franciscum Kalnoki Cantualis

Item [cantualis?] Apud R. D. Michaellem Zentgeorgij

(5) Apud Michaellem Jaraj Cronica mundi Hungarica

Mai lelőhelye: Zagreb, Nacionalna i Sveučilišna Knjižnica, BZ 275.

Kiadta: A Bibliotheca Zriniana története és állománya – History and Stock of the Bibliotheca Zriniana, ed. by Gábor Hausner, Tibor Klaniczay, Sándor Iván Kovács, István Monok, Géza Orlovsky, Budapest, Zrínyi Kiadó, 1992 (Zrínyi könyvtár, 4.), 390, Nr. 537.

Tulajdonosa Csernátoni István (?). Nem azonos az ismert Csernátoni Istvánokkal.

Jegyzet:

A bejegyzés Enyedi György unitárius lelkész bibliai helyek magyarázatainak (Kolozsvár, 1619; RMNy 1187) egy példánya hátsó kötéstábláján belül olvasható. A könyvet a bejegyzések tanúsága szerint „Járai Pál” vette 1623-ban, tőle pedig „Csernátoni István” 1634-ben. Az ő tulajdonában volt még 1638-ban, hiszen ebből az évből dátummal ellátott bejegyzése szerepel a kötetben. Zrínyi Miklóshoz 1646 körül kerülhetett, ez évi ex librise szerepel a kötetben.

A bejegyzés utal egy „összejövételre” (conventus), talán egy zsinatra vagy egy lelkészi találkozóra? A „Fratres nostri” kifejezés ugyanakkor inkább katolikus, talán ferences személyekre értelmezhető. A Kálnoki, a Járai és a Csernátoni nevek Erdélyre utalnak. A kötet bejegyzéseiben előforduló helyneveket „Sorloson lakozo”, és „apud ministrum Somoniensem” nem sikerült azonosítani (az is lehet, hogy egy Somogy megyei falura utal). Az említett könyvek közül a bejegyzést hordozó kötet, illetve Székely István *világkrónikája* is Erdélyt sejteti.

Csak református Csernátoni Istvánokat sikerült azonosítani. Egy Csernátoni István alkalmi vers szerzője (1643) (Wix–Vásárhelyi, szerk., RMSz, 2008, 160.; RMNy 1997); ismert egy Erdélyben 1614-ben született franekeri (majd leideni) egyetemi hallgató ezen a néven (1641–1643), de ő meghalt 1644-ben Franekerben (Bozzay–Ladányi 2007, 55, Nr. 195.; 231, Nr. 2637.). Három azonos nevű személy kancelláriai hivatalnok Gyulafehérvárt, 1612–1563 (Trócsányi Zsolt, *Erdély központi kormányzata, 1540–1690*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1980 (Magyar Országos Levéltár kiadványai, III, Hatóság- és hivataltörténet, 6.), 190, 204.). Nagy Levente említ egy Csernátoni Istvánt, aki 1637-ben románból fordít, és aktív a románok protestánsná tételét célzó törekvésekben (Nagy Levente, *A román reformáció, Egy 16–17. századi magyar–román kulturális és irodalmi transzferjelenség*, Budapest, Ráció, 2020, 156.).

Monok, KtF XV, 2022, 3.

1635. január 24.
Kölcsönzés a gyulafehérvári fejedelmi könyvtárból

A[nn]o 1635 Die 24 Janu[arii] hos libros mutuo accipi ab
Ill[ustrissi]mo ac Ex[cellentissi]mo Principe D[omi]no meo:

Institut[iones] Jo[hann]is Calvin[i]
Praelect[iones] in Daniel[em]
Tract[atus] Theologic[i] o[mn]es
Epistol[ae] ac Respons[a]
Comm[entaria] in Pentateuch[um]
Harmon[ia] Evangelist[is composita] [az utolsó öt tétel összekapcsolva és
utánaírva] in fol[io] quarto[?]
Reddidi A[nn]o dicto 3. Junij Albae Juliae [más kéz írása]

Mai lelőhelye: Pápa, Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos
Gyűjteményei, Könyvtár, K III 455 – Jean Calvin, *Institutio christianae
religionis...*, Genevae, Franciscus Perrinus, 1569.

Kiadta: Ösz Sándor Előd, *Két kötet a gyulafehérvári fejedelmi könyvtár
környezetéből*, Magyar Könyvszemle, 136(2020), 354–359. – az egyes
említett tételek azonosításával.

Tulajdonosa az erdélyi fejedelmi könyvtár.

Jegyzet:

Supralibros: L SZ 1573 – Ösz Előd (*i. m.* 355.) Szegedi Lajost vagy
Szegedi Lőrincet valószínűsíti a szigla mögött. Az 1635. évi bejegyzés
kézirását nem tudtuk azonosítani, de a kötet ekkor biztosan
Gyulafehérvárt a fejedelmi könyvtárban volt. A kötet előzékein és
címlapján több átfirkált, olvashatatlan tulajdonosi bejegyzés látható.
Az olvasható nevek és dátumok alapján Ösz Előd (*i. m.* 357.) megírta
a könyv későbbi történetét: 1700-ban Miskolci Mihályé volt, akitől
egy bizonyos Pap Miklóshoz került (Ösz Előd (*i. m.* 357., Istvánnak
mondja véletlenül), aki 1704-ben Tasnádi István nagyborzsovai
lelkésznek ajándékozta (a hátsó táblán belül: *Grates dignae gratanter
datae mihi St[ephani] Tasnádi Pastori Borsvensi gratantis D[omi]ni
Nicolai Pap Possessionis Borsvensis A[nn]o 1704. 30. Martii.*). 1713-ban
is történt valami a könyvvvel, de az átfirkálás miatt nem tudható, hogy

mi. Az bizonyos, hogy 1753-ban a pátyi lelkészé, Szőnyi Balog Istváné (*Stephani Balog Szőnyiensis 4^a Augusti 1753*), és tőle kerülhetett Pápára. Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 9.

[1676, Csorna Szenttamásy Máté hagyatékában összeírt könyvek jegyzéke

A jegyzéket nem közöljük itt, hiszen Szenttamásy erdélyi püspöki kinevezését a pápa nem erősítette meg, így ő nem is tért vissza szülőföldjére, és könyvei sem kerültek Erdélybe. A könyvlista kiadása az *Adattár 13/6. (Magyarországi magánkönyvtárak)* kötetében várható.

Mai lelőhelye: Budapest, MNL OL E 150, Acta Ecclesiastica, Reg. Fasc. 37. Nr. 25.

Kiadta: Fazekas István, *Szenttamásy Máté erdélyi püspök, csornai prépost élete és működése*, in Fazekas István, *A reform útján: A katolikus megújulás Nyugat-Magyarországon*, Győr, Győri Egyházmegyei Levéltár, 2014 (A Győri Egyházmegyei Levéltár Kiadványai, Források, Feldolgozások, 20.), 38–52. (műveltsége: 45.; a könyvek jegyzéke: 51–52.)

Tulajdonosa Szenttamásy Máté (1606/07–1676), címzetes erdélyi püspök, csornai prépost (Fazekas 2014, 38–52.).

Jegyzet:

Az olvasmányok további elemzése: Fazekas István, *Könyv- és olvasáskultúra a győri egyházmegye papsága körében a XVII. század második felében*, in Fazekas István, *A reform útján: A katolikus megújulás Nyugat-Magyarországon*, Győr, Győri Egyházmegyei Levéltár, 2014 (A Győri Egyházmegyei Levéltár Kiadványai, Források, Feldolgozások, 20.), 158–159.

Monok, KtF XV, 2022, 6.]

1685 körül
Feljegyzés Nánási Gáspár könyveiről

Series Libror[um]

Theologia

S[acro]s[anctae] Th[eologiae] Doctor[um]

1. Joh[annis] Melchioris
2. Fran[cisci] Turretini Compendiu[m] conscript[um] p[er]
Leonardu[m] Rissenium
3. Ant[onii] Walaei
4. Guilielmi Bucani
5. Joh[annis] Volebij
6. Guilielmi Amesij Medulla Conscientia Sciagraphia simul

[A margón keresztbe írva:]

Theologicor[um] controversiali[um] de p[rae]cipuis

7. Accensent[ur?] Theodori Bezae Vezelij Confess[io] fidei et
ejusdem cum papisticis haeresib[us] Collatio et
tracta[tus] de Polygamia ejusdem
- (10) 8. Prodrom[us] Religionis [Chris]ti Joh[annis] Alstedij
9. Barka Noe h[oc] e[st] Cognitio P[artium?] T[estamenti?] et S[acro]
Sancti, tanquam uni[us] et aeterni Dei, salutaris Mich[aele] N[agy]
Sarpataki haecce
10. Anti Synodalia Scripta sup[ra] dicti G[uilielmi] Amesij
11. Ejusdem Enervat[us] Bellarminus Robert[us]
12. Ejusdem Primi Tomi 5ta [!] Controver[siarum] Generali[um] de
membris Eccl[esiae]
- (15) 13. Controver[siarum] Concilia [?] quar[un]darum [?] circa
politiam Ecclesiasticam quae fuerunt [?] in Anglia. Aut[hore]
Joh[anne] Nortono M[inistri] Eccl[esiae]
14. Theatrum Biblicum Joh[annis] Geor[gii] Grossij S[acro]S[anctae]
Th[eologiae] D[octoris]
15. B[eati] Aurelij August[ini] meditationes Soliloquia etc. simul
16. Praxis Pietatis Theologica Pauli Medgyesij

* Insuper Guiliel[mi] Perskinsij Problema de Rom[anae] fidei
emend[atio] Catholica [?]

Exegeticor[um] Conciones

(20) 17. Casparis Sibelij in Cap[item] 16. Math[aei] et Iudam

18. Casparis Strezonis in Conciones Miscellaneas

* Analysis log[icae] Joh[annis] Piscat[oris] de actis Apost[olorum]

Logicor[um]

19. Cl[arissimi] Mich[aelis] Buzinkai Compendium

20. Pet[ri] Rami

(25) 21. Cl[arissimi] Geor[gii] Martonfalvi

22. Bartholomaei Kekermanni

23. Joh[annis] Regij involantis in Ramum vehementer

24. Jachobi [!] Martini Philosophiae professor

25. Tecnometria [!] Amesij cui adjectae [su]nt

demonstrationes verae logicae et disputat[iones]

[A lap széle leszakadt: Philosophicorum [?]]

(30) [26. ... Clem]ent[is?] Timpleri

[27. ...]tulp [?] Ministri Cl[arissimi] Mart[ini Tönkő] Szilagyi

Metaφisicor[um]

28. Ejusdem Timp[leri]

29. Jachobi Martini

30. Ejusde[m] Exercita[ti]ones tales

31. Porro in arce collocanda S[acra] Bib[lia] Latina

32. Test[amentum] Graecu[m] Novum Steφ[ani] Curceli [= Curcellae] dicti

Graecor[um] adhuc

33. Comp[endium] Graecum N[ovi] T[e]s[tamen]ti C. Joh[annis]
Leusden[is]

34. Gerardi Jo[hannis] Vossij Gram[matica] Graeca

35. Geor[gii] Pasoris manuale ad N[ovum] T[estamen]tum auct[ore]
Crist[iano] Schotanno Frisio

Haebreor[um]

- 36. C. Jach[obi] Alting[ii]
- 37. Gramm[atica] Plen[a] et Strictior [!]
- 38. Joh[annis] Buxtorfij
- 39. Comp[endium] V[eteris] T[e]s[tamen]ti Joh[annis] Leusdenis

Classicor[um]

- 40. Joh[annis] Piscat[oris] Rethorica
- 41. Joh[annis] Am[os] Comenij Janua Linguae latinae
- 42. Ovidij vers[us] de [!] pont[o] e[pistolae?] – *a lap sarka leszakadt*

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Egyetemi Könyvtár (Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga”, Cluj-Napoca), BMV 7216 dubl (RMK I. 1264): Sárpataki Nagy Mihály, *Noe barkaja, az az: az Atya, Fiu és Szent Lélek egy örökké való Istennek üdvességes isméreti, melly a sinai és amaz dicsőséges Sionnak hegyein nevedett elő-fákból építettett: az az, mind az Uj Testamentumnak egyben-vettetett helyeiből XXII. demonstratiokban meg-világosittatott tudománya az egy Istenségben imádandó Sz. Háromságnak*, Kolozsvár, Veresegyházi Mihály, 1681, hátsó előzéken.

Kiadta: Gordán Edina, *A dési ferences rendház könyvtárának régi állománya*, Budapest, MTA KIK, 2019 (A Kárpát-medence magyar könyvtárainak régi könyvei – Altbücherbestände ungarischer Bibliotheken im Karpatenbecken, 13.), 516–518, Nr. 1284.

Tulajdonosa Nánási Gáspár (?–?).

Jegyzet:

A könyvet maga a nyomdász ajándékozta Nánási Gáspárnak 1681-ben: „*Est ex libris Caspari Nanasi Dono datus a generoso viro d[omi]no Michaelae Veresegyházi typographo Kolosvariensis Anno 1681 die 20 Augusti Fidentem nescit deservisse Deus*” (első kötéstábla belső oldala); „*Est ex libris Caspari Nanasi, dono datus*” (hátsó kötéstábla belső oldala); „*Successit Filio Paulo Nánási*” (hátsó kötéstábla belső oldala); „*Habitus Conv[entui] Déés in sua Bibliotheca 1828*” (előzéklap verso); „*Ex-libris Bibliotheca Universităţii din Cluj*” (ex libris, első kötéstábla belső oldala); „*Biblioteca Centrală Universitară Cluj*” (pecsét, címlap verso) – A „*Series librorum*” nem szignált és

nem datált, de feltételezzük, hogy Nánási Gáspár könyveit írták össze. A könyv a dési ferencesekhez került 1828-ban, majd 1965-ben leltározták a kolozsvári Egyetemi Könyvtárban (leltári szám 193/1965). Nánási Gáspár nevű értelmiségit csak Szinyérváraljáról ismerünk, ahol 1669-ben tanító volt (Lugossy József, *Nagybányai, másképp Aranyosmeggyesi egyházvidék személyzete a XVII. században*, Protestáns Egyházi és Iskolai Lapok, 6(1947), 185–191. (itt: 191.)). Egy Nánási családtól származott másik könyvet 1852 után Fábián Károly adhatott a dési ferenceseknek, hiszen a fentebb idézett katalógus (Gordán 2019, 643.) 1587. tétele ezt tanúsítja (Nánási István után Fábián Károly volt a tulajdonosa). A könyvek feltételezhetően Erdélybe kerültek, ezért adjuk közre az *Erdélyi könyvesházak* gyűjteményben (ahogy majd a *Magyarországi magánkönyvtárak*, Adattár 13/6. kötetében is).

Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 32. – A *Könyvtártörténeti füzetek* XIII. kötetében a könyvjegyzéket „1681 körül”-re datáltuk. Biztosan 1681 után keletkezett, hiszen Johannes Leusden és Szilágyi Tönkö Márton művei is szerepelnek rajta, amelyek inkább azt valószínűsítik, hogy 1685 körül írhatták össze a könyveket.

1696. július 10. Vízakna **Eperjesi Mihály hagyatéka felosztási jegyzőkönyvében**

Haeredes Conjux, Sara, Elisabetha, Juditha, Gabriel

Die Bibliotheca

fl. 60// Gabrieli

Mai lelőhelye: Román Nemzeti Levéltár Nagyszebeni Kirendeltsége (Arhivele Naționale ale României – Serviciul Județean Sibiu, Capitul Evanghelic C. A. Sibiu (Szebeni Káptalan / Hermannstädter Kapitel / Capitulum Cibiniensis), Registru de partaj (Theilungsprotokoll), Nr. 48, 98–101.

Tulajdonos: Eperjesi Mihály (1646–1696, Vízakna). Nagyenyed tanulmányok után fogarasi rektor (1666), 1668-ban indult peregrinációra (Leiden, Marburg, Heidelberg). Hazatérte után

Nagyenyedén, majd 1685-től Vízaknán volt kálvinista lelkész. – Bozzay–Ladányi 2007, 251, Nr. 2830.; Réka Bozzay, *Die Peregrination ungarländischer Studenten an der Universität Leiden, 1595–1796*, Budapest, ELTE, 2009 (Felsőoktatástörténeti kiadványok, Új sorozat, 8.), 157, 174.; Szögi László, *Magyarországi diákok németországi egyetemeken és akadémiákon, 1526–1700 – Ungarländische Studenten an den deutschen Universitäten und Akademien, 1526–1700*, Budapest, ELTE, 2011 (Magyarországi diákok egyetemjárása az újkorban, 17.), 133, Nr. 923., 216, Nr. 2171.

1700 körül Ismeretlen személy könyvjegyzéke

- [1][...]rit meos Commentarios in S[cripturam] Sa[c]ram hic [...]nios
2. Com[mentaria] Petri Martyris in Gen[esim],
    ibidem Nicolai Gallasii in Exod[um],
    ibidem Petri Martyris in Lib[rum] Judicum.
3. Comm[entaria] Matthaei Poli in Job, Psal[mos], Prov[erbia],
    Ecc[lesiastes] et Cant[ica canticorum]
4. Com[mentaria] Joannis Calvini In Esaia[m] Proph[etam]
5. Piscatoris in N[ovum] Test[amentum]
6. Erasmi in N[ovum] Test[amentum]
7. Com[mentaria] Mosculi [!] in Matthaeu[m],
    ibidem Rodolphi Gualtheri Com[mentaria] in Marcum
8. Com[mentaria] Bullingeri in Acta Apost[olorum]
9. Gualtheri Homiliae ad Romanos, ad Corinthios utrasque Epistolas
    D[ivi] Pauli ad Galat[eos]
10. Analysis Logica Piscatoris in Epistolas [Pauli] Prioris et
    post[erioris] ad Tim[otheum] ad Tit[um]
11. Amesii Com[mentaria] in o[mn]es Psalmos
12. Joh[annis] Brentii Com[mentaria] In Evang[elium] Johan[nis]
13. Disputatio Fausti Socini et Lubberti De Jesu Christo servatore

- [14.] [Fausti? So]cini Com[mentaria] in Cap. Rom. 7 et Respon[sio ad]
D[octorem?] Jacobu[m] Palaeolog[um] Pro Racovensib[us]
[15.] [Johannis?] Crellii de uno Deo Patre

Mai lelőhelye: Nagyenyed, Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár
(Biblioteca Documentară Bethlen Gábor, Aiud), Th 3316/II: Martin
Luther, *Thomus sextum omnium operum*, Witenbergae, Peter Seitz,
1556, fol. 741v.

Kiadta: Ósz Sándor Előd, *Ismeretlen könyvjegyzék a 18. század elejéről
egy Nagyenyeden őrzött Luther-kötetben*, Magyar Könyvszemle,
136(2020), 151–160. – az egyes említett tételek azonosításával.

Tulajdonosa ismeretlen.

Jegyzet:

Supralibros: Casparus R. Sylvius 1557. Erdődi Gáspár Wittenbergben
tanult, majd erdélyi fejedelmi szolgálatban állt. 1607-ben Árkosi
Benedek vásárolta meg a könyvet (*Ex libris Benedictj Arkosi, Siculj
Anno 1607*), majd 1648-ban Michael Ruffinus (Roth) (*Emptus
f. 1 Anno Dominj nostri Jesu Christj 1648, Michael Ruffinus
Schellembekensis*). 1882-ben Zajzon Ferencé volt, majd 1942-ben
Zayzon János adományaként került Nagyenyedre.

Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 66.

1753 körül Balás Márton könyvjegyzéke

Catalogus Librorum

Biblia Latina

Crellius Commentarius in Epistolas

Fausti Socini Senensis Inst[itutiones] Reli[gionis] Christ[ianae]

Religionis Christianae Brevis I[n]stit[utio] duae

(5) Catechesis Hungarica

Manuductio ad Coelum

Ciceronis orationes

Ciceronis orationes [kétszer írva!]

Alciati et

(10) Sambuci Emblemata

Senecae Tragediae

Martialis Epigrammata

Elucidarius Poeticus

Flores Illustr[ium] Poetar[um]

(15) Johannes Kőszegi

Ladislaus Repszeli

Andreas Peringer

Johannis Stegmani Arithmetica

Preces Hungaricae

(20) Testamentum N[ovum] Graecolatinum

Testamentum Latin[um] Vulgatae Editionis

Funebrale Hungaricum

Confession Unitar[iorum] Manuscripta

Rhetorica Vossii Impressa et Manuscripta

(25) Grammatica Philippi Melantonis [!]

Justini Historiae

Amos Commenius [!]

Comment[aria] in octo libr[os] Physicor[um] Arist[otelis]

Alexius Cserei

(30) Polydori Vergilii de Inventoribus rerum Libri octo

Mai lelőhelye: Nagyenyed, Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár (Biblioteca Documentară Bethlen Gábor, Aiud), Th 297: Fausto Sozzini, *Christianae religionis brevissima Institutio...*, Racoviae, typis Sebastiani Sternacii, 1618. – (Coll. 1.) Fausto Sozzini, *De coena domini tractatus brevis. Una cum ejusdem adversus scriptum Domini Iohannis Niemojevii defensione*. Racoviae, typis Sebastianii Sternacii, 1618. – (Coll. 2.) Fausto Sozzini, *Brevis discursus de causa, ob quam creditur aut non creditur Evangelio Jesu Christi; et de eo quod, qui credit, proemio, qui non credit, poena a Deo afficiatur*. Ex Italico in Latinum translatus per Valentinum Smalcium Gothanum. Racoviae, typis Sternacianis, 1614.

Tulajdonosa vélhetően Balás Márton, aki a Kolozsvári Unitárius Kollégium iskolafőnöke volt 1755–1756-ban. 1759-ben ordinálták.

Dicsőszentmártoni lelkész, majd a küküllői egyházkör esperese (1778–1800) (Kénosi Tőzsér–Uzoni Fosztó (ford. Márkus), 2009, 393.; Uzoni Fosztó–Kozma M.–Kozma J. (ford. Márkus), 2018, 755, 824.).

Jegyzet:

A kötetet Makai R. István köttette be 1633-ban (supralibros: SM 1633). Az első címlapon: „*Stephanus R. Makai 1633*” (Makai Nyíró (Rasorius) István 1590 körül született, Altdorfban (1614), Ingolstadtban (1615) és Leidenben (1616) peregrinált, Kolozsváron volt unitárius rektor, majd lelképásztor (1626–1644) (Bozzay–Ladányi 2007, 218, Nr. 2488.; Szögi 2011, 73, Nr. 29., 141, Nr. 974.; Szabó Miklós–Tonk Sándor, *Erdélyiek egyetemjárása a korai újkorban, 1521–1700*, bev. Tonk Sándor, Szeged, JATE, 1992 (Fontes rerum scholasticarum, IV.), 257.). Az ezt követő tulajdonosok a XVII. századból: „*Samueli Ma[kai?]*”; „*Paulus Darko de N[agy]ajta*”; egy, az első tábla belső oldaláról kivakart tulajdonos név írásához hasonló a hátvédlevélen lévő könyvjegyzék írása, ez a kivakart írás datált: „*Anno 1716 Die 20 Augusti*”. Az ezt követő tulajdonosa a könyvnek Balás Márton volt, 1753-tól. – A kötet első tagjának címlapján XVII. századi kézzel: „*ökör Fark viragot szedni*”. A kolligátum végére kötött lapokon, a könyvjegyzék folytatásaként: „*De animalibus*” (egy oldalnyi latin szöveg). Ezt követően distichon próbák, majd „*Versus Memoriae*” – a pápa és egy monachus párbeszéde négy oldalon. A folytatásban „*Argumenta contra Trinitarios, Pontificios, Graecos seu Schismaticos, Calvinistas et Lutheranos*” másfél oldalon. A befejezés fél oldal: „*De vitibus*” és tollpróbák.

Monok, KtF XIV, 2021, 5. (helytelenül 1716-ra datáltan)

1760 körül Dálnoki László Ferenc könyvei

Két Van Till Hf. 6. [Salamon van Til]

Schultensii Animadversiones Criticae Hf. 1. kr. 36. [Albert Schultens]

Lelki élet Hf. 1. kr. 2.

Grammatica Gallico Germanica kr. 48.

(5) Pfejferi Dubia vexata Hf. 3. kr. 6. [August Pfeiffer]

H. Van Alphen Hf. 4. kr. 8. [Wilhelm van Alphen]
 Lisznyai Hf. 1.
 Hejneccius Hf. 1. kr. 36.
 Gellius kr. 34.
 (10) Erasmus Colloquia Hfl. 1. kr. 20.
 Rudimenta Lexici kr. 28.
 Meditationes Gerhardi Hf. 1. kr. 2. [Johann Gerhard]
 Lucanus kr. 42.
 Iter per mundum Cartesii [Gabriel Daniel] kr. 34.
 (15) Placaeus Hf. 1. kr. 20. [Josué de La Place]
 Röel Hf. 2. kr. 4.
 Egjenes ösvény – kr. 60.
 Deák Cátéchésis kr. 42.
 Igazság Paiza Hf. 1. kr. 36.
 (20) Arnoldi Lux in tenebris Hf. 5. [Mikołaj Arnold]
 Scapulae Lexicon Hf. 1. kr. 70. [Johann Scapula]
 Melchioris [!] Raptura [!] Hf. 1. kr. 36.
 Amesii Medulla kr. 48.
 Placette Hf. 1. kr. 36. [Jean La Placette]
 (25) Német Grammatica kr. 48.
 Brandmillerus kr. 60. [Johann Brandmüller]
 Hammondi Dissert[atio] kr. 34. [Henry Hammond]
 Gürtler Hf. 1. kr. 20. [Nicolaus Gürtler]
 Pax Corporis Hf. 1. kr. 30.
 (30) Disserta[tio]nes Theol[ogicae] kr. 42.
 Clericus in Genesim Hf. 2. kr. 24.
 Van Til Meth[odus] Concion[andi] Hf. 1. kr. 36.
 Két Junius Hf. 1. kr. 70.

Mai lelőhelye: Nagyenyed, Bethlen Gábor Kollégium (Colegiul Național Bethlen din Aiud) Könyvtára, Ms 27.

Tulajdonosa Dálnoki László Ferenc (1725–1798), szászvárosi születésű, Bázelen (1758/59) és Utrechtben (1759/60) tanult református lelkész. Hazatérte után nem tért vissza Erdélybe, a Magyar Királyságban több helyen volt lelkész (Kajászószentpéter, Makád, Gyón, Ordas). 1775-ben katolizált, és 1781-ben a kunszentmiklósi

katolikus iskola vezetője lett (Zoványi Jenő, *Magyarországi protestáns egyháztörténeti lexikon*, 3. jav. és bőv. kiad., szerk. Ladányi Sándor, Budapest, Református Egyházi Zsinati Iroda, 1977, 132.).

Jegyzet:

A kézirat Dálnoki László iskolai jegyzeteit és prédikációit tartalmazza.

Az utolsó lap versón és a hátsó előzék rectóján jegyezte fel könyvvásárlásait. Feltehetően utrechti diákévei alattiak ezek a jegyzetei, tekintve a könyvanyag erős németalföldi orientáltságát, és azt, hogy az árat holland forintban adja meg, még a magyar szerzőjű könyveknél is. – Tanulmányairól lásd Hegyi Ádám, *Magyarországi diákok svájci egyetemeken és akadémiákon 1526–1788 (1798)*, Budapest, ELTE EK, 2003 (Magyarországi diákok egyetemjárása az újkorban, 6.), 55, Nr. 139.; Hegyi Ádám–Szögi László, *Magyarországi diákok svájci egyetemeken és főiskolákon 1526–1919*, Budapest, ELTE EK, 2016 (Magyarországi diákok egyetemjárása az újkorban, 23.), 62, Nr. 145.; Bozzay–Ladányi 2007, 156, Nr. 1747. Egy Utrechtben kiadott könyvről lásd: *Régi Magyar Könyvtár, III/XVIII. század, Magyarországi szerzők külföldön, nem magyar nyelven megjelent nyomtatványai – Alte Ungarische Bibliothek III/XVIII. Jahrhundert, Im Ausland erschienene, fremdsprachige Werke ungarländischer Autoren, Band 2, 1761–1800*, összeáll. Dörnyei Sándor, Szávuly Mária, Budapest, OSZK, 2007, 86, Nr. 2060. – A könyvjegyzéket azért szerepeltetjük az erdélyi kötetben, mert az a nagyenyedi indíttatást, illetve szellemiséget jellemzi.

A TELEKI CSALÁDHOZ KÖTHETŐ DOKUMENTUMOK

1716. december 11., Nagyszeben
Teleki Miklós (1705–1746) és Teleki László (1710–1778)
számára a családi könyvtárból kiemelt könyvek

A[nn]o 1716 11 [Decem]bris

En ide alább megirt személy vettem a Méltoss[ágos] Urtol
gondviseléssem alá

Miklós és László számára ilyen könyveket

- 1 *Mysterium Iniquitatis* etc.
- 2 *Philippus Cluverus*
- 3 *Matthias Christianus*
- 4 *Petri Molinei Theol[ogia]*
- 5 *Horatius notis Bond*[ii = John Bond]
- 6 *Horatius sine Notis*
- [7 hiányzik!]
- 8 *Euclides*
- 9 *Sphinx*
- 10 *Esopus*
- 11 *Summum bonum*
- 12 *Beckherus*
- 13 *Biblia Latina*
- 14 *Parnassus Poeticus*
- 15 *Pontanus*
- 16 *Orbis pictus*
- 17 *Grammatica*

Csernátoni Daniel m[anu] pr[opria]

Az *iraton kívül*: 1716 11 [Decem]bris Fiam Praeceptoranak illjen
konjveket attam ki.

Mai lelőhelye: Budapest, MNL OL, P 658, Teleki Család Lt., 32. csomó,
fol. 32r-v.

Kiadta: Gordán Edina: *Teleki Miklós (1704–1746) és Teleki László (1710–1778) ismeretlen könyvjegyzékei*, in Kolumbán, szerk., *A reformáció...*, 2018, 533–537. – az egyes említett tételek azonosításával.

Tulajdonosa: a gernyeszei Teleki család.

Jegyzet:

A könyveket akkor írták össze, amikor Csernátoni Gajdó Dániel (1696–1749) azokat átvette a két főúri gyermek, Teleki Miklós (1705–1746) és Teleki László (1710–1778) neveléséhez. Miklós és László Teleki Sándor (1679–1754) és Bethlen Júlia fia voltak. Furcsáljuk, hogy a 11 éves Miklós és öccse, az 1710-ben született László együtt tanultak. Az említettek rövid életrajzát lásd: Hoffmann G., szerk., *Peregrinuslevelek...*, Adattár 6, 1980, 397, 410–411. – A következő dokumentum megjegyzései igazolják, hogy a könyveket Teleki Sándor nagyszebeni gyűjteményéből kérte a tanító. Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 93.

1719. február 12., Nagyenyed (?) Teleki Miklós könyveinek összeírása

Nomina Libror[um] C[omit]is N[icolai] T[eleki]

Biblia Hungarica et

Latina. A M[é]lt[ó]s[á]god Atja gra[ti]ájából.

Matthiae [Christ]ianus Historicus. Ezt Szebenb[en] kértem volt
magam usussára M[é]lt[ó]s[á]g[od]tol, de már aző Θecájáb[a]
adtam mind ékességére an[na]k, mind p[edig] hogj olvassa, a
minthogj olvassa is.

Két Horatius. M[é]lt[ó]s[á]god adta Szebenb[en].

(5) Dictionariu[m] Cl[arissimi] P[áriz] P[ápai]. Itt vettem a
M[é]lt[ó]s[á]god parantsolattyából

Dictionariu[m] Alber[ti Molnár], igen régi, nálla értem.

Sphinx Θeologico-Philosophica, Eztis én kértem vala el
M[é]lt[ó]s[á]g[od]tol Szebenb[en], már ad o[mn]em usum adtam
aző Θécájába.

Dialectica Philippi Melanth[onis], én magam ajándékoztam néki.

Q[uintus] Curtius de rebus Alexandri M[agni]. M[é]lt[ó]s[á]god
parantsolattyából vettem.

(10) Theatr[um] Politicu[m]. M[é]lt[ó]s[á]god parantsolattyából maga
vette.

Crutius Epistolaris, mikor ide jöttem, itt értem.
 Beckherus de arte oratoria, itt értem.
 Summum Bonum. M[é]lt[ó]s[á]god adta Szebenb[en].
 Petrarcha de remediis utriusque Fortunae. Kol[osvári] István Ur[am] adta.
 (15) Hornij Ulissea. Eztis Kol[osvári] István Ur[am] ajándékozta.
 Slejdanus de IV Summis Imperijs, nálla értem.
 Erasmi Colloquia Familiaria. Én magam adtam néki.
 Grammatica Germanica. Enyedi István Ur[am] küldte Académiából.
 Wendelini Medulla linguae Latino–Germanae. Kibédi A[ndrás]
 Ur[am] adta Kolosváratt kezünkbe.
 (20) Florus. M[é]lt[ó]s[á]god vétette számára.
 Theologia Pacifica Sam[uelis] Köleséri. Én magam adtam néki.
 Erasmi Verborum Rer[um] copi. Régi Praeceptora Gidofalvi [Péter]
 Ur[am] ajándékozta.
 Flores Poetar[um]
 Parnassus Poeticus
 (25) Wirgilius
 Magyar Katechesis
 Sóltár. Mind ezek a M[é]lt[ó]s[á]god grátiájából.
 Borberki [István] Ur[am]tol kértünk egy Liviust egy kevés ideig.

Ez az ő egész Thecája. Ezeken kívül maga T[ekintetes] P[astor] Szigeti
 [Gyula István] Úr ő k[e]g[ye]lme offerált s commendált két könyvet
 ad legendum, edgjik Gellius a másik
 (30) Erasmus de conscribendis Epistolis.
 Magam a Coll[egium] Thecájából az ő három négy hétig való usussára
 kértem le két három könyvet, hol ezt s hol amazt, de mindenkor
 bec[süle]t[te]l[?] visszaadtuk s visszaadjuk. Ezeknél egyéb nints.
 A M[é]lt[ó]s[á]god parantsolattya szerent így regisztrálván a Miklos
 Thecáját transmittáltatott alázaoson M[é]lt[ó]s[á]godn[ak].
 Dat[um] 12 Febr[uarii] A[nno] 1719.

M[é]lt[ó]s[á]god méltatlan alázaos szolgálja
 Csernátoni Daniel m[anu] pr[opria]

Mai lelőhelye: Budapest, MNL OL, P 658, Teleki Család Lt., 32. csomó,
 fol. 39r-v.

Kiadta: Gordán Edina: *Teleki Miklós (1704–1746) és Teleki László (1710–1778) ismeretlen könyvjegyzékei*, in Kolumbán, szerk., *A reformáció...*, 2018, 537–543. – az egyes említett tételek azonosításával.

Tulajdonosa Teleki Miklós (1705–1746).

Jegyzet:

A könyveket Teleki Miklós praeceptor, Csernátóni Gajdó Dániel (1696–1749) írta össze. Lásd az előző jegyzékhez írott jegyzeteinket. Az ott hivatkozott *Peregrinuslevelek...* című kötet mutatójában olvasható a fenti jegyzéken említett valamennyi személy életrajza.

Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 97.

1743

Feljegyzés egy Teleki Sándor részére történt könyvvásárlásról

Joh[annis] Joachimi Beccheri Doctoris Spirensis Physica Subterranea Opus sine pari primum hactenus et princeps. Lipsiae Anno 1703.

Danielis Ludovici Archiatri Saxo-Gothani opera omnia Medica. Lipsiae 1712. – Continet Commentarium In-Pharmatiam et ad primam Dissertationem nec non Dissertationem de Volatilitate Salis Tartari nec non duos Tractatus de Morbis nimirum Castrensibus, ac de Dissenteria, nec non 48 – ejusdem observationes Physico-Chymico Medicas.

M. Joh[annis] Dav[idis] Schieferdeckeri Nucleus Institutionum Arabico-Turcicarum. Lipsiae 1695.

Notandum.

Ezen három könyveket az el múlt nyáron vettem vólt magam számomra Adolphus Frézé ő kegyelmétől Sig. Szeben 26a (novem)br(is)

1743.

T[eleki] Sándor

Kiadta: Gordán Edina, *Teleki Sándor (1679–1754) ismeretlen könyvjegyzéke*, in *Hagyomány és újítás a 21. századi könyvtárban*, szerk. Rüszt-Fogarasi Enikő, Kolozsvár, Egyetemi Műhely Kiadó, 2018 (Erdélyi évszázadok, III.), 195–202. (itt: 199–201.)

Mai lelőhelye: Budapest, MNL OL, P 658, Teleki Család Lt., 30. csomó,
Teleki Sándor iratai, 3509.

Tulajdonosa Teleki Sándor (1679–1754).

Jegyzet: A három könyvet Telekinek a nagyszzebeni Adam Alphons Friesse
vásárolta.

1750 körül Töredék(?) katalógus Teleki Sándor könyveiről

Catalogus librorum.

In Folio.

- 1 Sacrorum Bibliorum Pars II. et III. Tubing[ae] 1597. Tom. I.
- 2 Io[hannis] Cocceji Commentarius in Psalmos. Lugd[uni]
Bat[avorum] 1660. Tom. I.
- 3 Petri Martyris Loci Communes Heidelbergae 1613.
- 4 Petri Gillii Lexicon Graeco–Latinum. Basil[eae] 1572.
- 5 Lexicon Hebraico–Latinum. Sine Titulo.
- 6 Mich[aelis] Medinae Hispani Christianae Paraenesis, sive de recta in
Deum fide Libri VII. Venetiis 1564.
- 7 Flav[i] Vegetii De Re Militari Libr[i] IV.
Sexti Iulii Frontini Stratagematicon Libr[i] IV.
item Aelianus de instruendis Aciebus.
- (10) 8 Marini Barletii Scodrensis de Vita, Moribus, ac rebus gestis
Georgii Castriotti seu Scanderbegi Libr[i] XIII. Argentor[ati] 1537.
- 9 Sam[uelis] Timon Epitome Chronologica Rerum Hung[aricarum] Ac
Trans[ilvanicarum] Claud[iopoli] 1737.

In Quarto.

- 1 Sal[amonis] Van Til Compendium Theolog[ia] Natural[is] Et
Revel[ationes] Ludg[uni] Bat[avorum] 1704.
- 2 M[arci] Fr[iderici] Vendelini Exercitationes Theolog[icae] Vindices
pro Theolog[ia] Christiana Cassellis 1652.
- 3 Sibrandi Lubberti de Jesu Christo Salvatore Libr[i] IV. Contra
Faustum Socinum. Franequ[erae] 1611.

- (15) 4 Franc[isci] Burmanni Exercitationum Academicarum Pars prior, et posterior. Rotterd[ami] 1688.
- 5 Sam[uelis] Maresii Theologiae Elencticae Nova Synopsis Groningae 1648. Tom[us] 1us
- 6 Extractus Articular[um] Et Diplomatum super Religionis Negotio in Regno Hungariae conditorum.
- 7 Franc[isci] Pomey Dictionarium Magnum Regium. Francof[urti ad Moenum] 1709.
- 8 Instructio Principis Georgii Rakoczi, quam dedit filio suo Sigismundo Albae Juliae 1640.
- (20) 9 Cursus Philosophicus. Viennae 1674.
- 10 Sigism[undi] Dési Exegesis Typi Serpentis Aenei. Franequ[erae] 1717.
- 11 Dissertatio Theologica sine Titulo.
- 12 Gabrielis Jancso dissertatio Philolog[ica] De Agno Paschali. M[anu]S[criptum]
- 13 Joan[nis] Jac[obi] Heinlini Synopsis Geographica. M[anu]S[criptum]
- (25) 14 Jac[obi] Grynaei Cibiniensis Disputatio Metaphysica. De Existentia. Distinctione, et Ordine affectionum Entis in Genere. Cassoviae 1668.
- 15 Emer[ici] P[ariz] Pápai Disput[atio] Philosoph[ica] De Vera via et methodo veniendi ad cognitionem Dei. Lugd[uni] Bat[avorum] 1719.
- 16 Baschii Theses Astronomicae.
- 17 Petri Vander Burcht Problema Philosophicum et Physica Speciali Traj[ecti] 1648.
- 18 Simfonis Kuyszer Disputatio Philos[ophica] De anima ovi. Ultraj[ecti] 1648.
- (30) 19 Isaaci Hoornbeckii Disput[atio] Philos[ophica] De Deo. Ultraj[ecti] 1648.
- 20 Jac[obi] Lopsse Disput[atio] Metaph[isica] De ratione ubiquitatis Ultraj[ecti] 1649.
- 21 Dan[ielis] Voetii Disput[atio] Medica de Peripneumonia. Hardrov[ici] 1651.

- 22 Gerardi Halma Disputatio Philos[ophica] De Contingentia.
Ultraj[ecti] 1653.
- 23 Gvalt[eri] Schaglen[! = Schagen] Medicatio Puellae Obstructione
Mensium, et phlegmatica cachexia laborantis. Trajecti 1648.
- (35) 24 Joan[nis] Valen[tini] Fisleri Medicatio duor[um] Aegror[um]
Quorum unus dolore Nephritico, alter Colico laborat. Ultraj[ecti]
1648.
- 25 Joan[nis] Aedes Disputatio Medica, de Empyemate. Ultraj[ecti]
1653.
- 26 Theod[ori] Adolph[i] a Reck Disput[atio] Polit[ica] De Aristocratia.
Harder[vici] 1651.
- 27 Barth[olomaei] Hardecapp Disput[atio] Ethica de Gradibus
Virtutum. Ultraj[ecti] 1652.
- 28 Joan[nis] De Mailly Disput[atio] Ethica de Gradibus Virtutum.
Ultraj[ecti] 1652.
- (40) 29 Jac[obi] Hondii Centuria Quaestionem Philosophicar[um]
Ultraj[ecti] 1649.
- 30 Theod[ori] Colvii Problemata ex omnibus Philosophiae partibus
Ultraj[ectini] 1650.
- 31 Isaaci de la Fontaine Disputatio Philos[ophica] Inaugur[alis] De
Caelo Lug[duni] B[atavorum] 1654.
- 32 Isaaci Fonteyn Disputatio 1^a de Syllogismo Lug[duni] B[atavorum]
1653.
- 33 Isaaci Fonteyn Disputatio 2^a de Syllogismo Lug[duni] B[atavorum]
1653.
- (45) 34 Zach[ariae] Clifton Disp[utatio] Philos[ophica] De Ente Reali
ejusque Conceptu Lug[duni] B[atavorum] 1654.
- 35 Zach[ariae] Clifton Disputatio 1^a De Demonstratione Lug[duni]
B[atavorum] 1653.
- 36 Zach[ariae] Clifton Disputatio 2^a De Demonstratione Lug[duni]
B[atavorum] 1653.
- 37 Joan[nis] L[iber] B[aro] Lázár Versus Mnemonici Summaria et
Numeros Titulor[um] Operis Decr[eti] Trip[artiti] Exhibentes.
Cibinii 1744.
- 38 Gio[vanni] Giuseppe Fux La Clemenza de Augusto Poemetto
Dramatico Vienna.

(50) 39 Alexandri Magni Victoria cum Clementia. Viennae 1702.
40 Duo Calendaria Tyrnaviensia.

In Octavo.

- 1 M[arci] T[ullii] Ciceronis Epistolae Vol. II. 1564.
- 2 [M. T. Ciceronis] Opera Philos[ophica] Vol. II. 1564.
- 3 M. T. Ciceronis Orationes Vol. III. 1564.
- (55) 4 [M. T. Ciceronis] De officiis Vol. I. 1564.
- 5 [M. T. Ciceronis] Rhetor[ica] Ad Herennium Vol. I. 1564.
- 6 Ph[ilippi] Melanchtonis Loci Communes Theologici Basil[ae] 1561.
- 7 Synopsis Purioris Theologiae 52. Disputationibus comprehensa
Lugd[uni] B[atavorum] 1632.
- 8 Marci Beumleri Hypotyposis Theologiae. Tiguri 1607.
- (60) 9 Theologia Elenctica M[anu]S[criptum]
- 10 Joan[nis] Rainoldi cum Joan[nis] Harto Colloquium de Capete et
fide Ecclesia Oppenheim[ii] 1613.
- 11 Mich[aelis] Neandri Soraviensis Graecae lingvae Erotemata
Vitteb[ergae] 1561.
- 12 Joan[nis] Buxtorffii Synagoga Judaica Basil[ae] 1641.
- 13 Cornel[ii] Martini Commentatio Metaphysica Vitteb[ergae] 1605
(65) Divi Th[omae] Aquinitatis libellus de Natura et essentia
rerum. Colon[iae] 1551.
Rotgeri Stannarii Disputatio de Inventionem Logica
Ant[onii] Notholdi Diatriba Philosoph[ica] Lemgov[iae] 1598.
M. Ant[onii] Buscheri [Büscher] Disputationes Logicae XV.
Lemgov[iae] 1598.
Th[omae] Han Orationes duae de Dialectica Francof[urti] ad
Moenum] 1588.
- (70) Dan[ielis] Crameri Oratio de aboriginibus Scientiarum.
Vitteb[ergae] 1593.
- 14 M[agistri] Frid[erici] Christiani] Baumeisteri Institutiones
Metaphysicae Vitteb[ergae] 1739.
- 15 Ph[ilippi] Melanchtonis Prefationum in quaedam illustres auctores
et orationum de Cl[arissimorum] Virorum Vitis Tom[us] 2us
Argentor[ati] 1558.
- 16 Petr[i] Molinaei Vates Libr[i] V. Lugd[uni] B[atavorum] 1640.

- 17 Ph[ilippi] Melanchtonis et Casp[ari] Peuceri Chronicon Carionis.
Aurel[iae Allobrogum] 1610.
- (75) 18 M[agistri] Henr[ici] Guthberleti Chronologia. Amsteld[ami] 1639.
- 19 Pauli Jovii Historiar[um] sui temporis Tom[us] 2us Basil[ae] 1567.
- 20 Dan[ielis] Whitby [= Whitby] Compendium Ethices. Oxonii 1684.
- 21 Jo[hannis] Frid[erici] Weidleri Institutiones Matheseos Viteb[ergae]
1736.
- 22 Rob[erti] Turneri Epistolae Colon[iae] Agripp[inae] 1615.
- (80) 23 P[ublii] O[vidii] Nasonis Elegiae et Tristium Libr[i] V.
Tyrn[aviae] 1731.
- 24 M[arci] T[ullii] Ciceronis Epist[olae] Familiar[um] Libri XVI.
Tyrn[aviae] 1697.
- 25 Smetii Prosodia. Lugduni 1617.
- 26 Mart[h]urini Corderii et Erasmi Colloquia 1641.
- 27 Stephanus Dobronoki Phrases Latinae. Cassoviae.
- (85) 28 Joan[nis] Maccovi[i] Volumen Thesium Theologicar[um]
Franequ[erae] 1639.
- 29 Ant[וניوس] Fernandes Examen Theolog[iae] Moralis Colon[iae]
Agripp[inae] 1628.
- 30 Diarium Theologi cum M[anu]S[criptis].
- 31 Jo[hannis] Amos Commenii Orbis Claudiop[oli] 1698.
- 32 Steph[ani] Töke Physica Cibirii 1736.
- (90) 33 Emman[uelis] Alvari Syllabus Vocabulor[um] Budae 1733.
- 34 Cunradi Dieterici Institutiones Dialecticae et Oratoricae 1618.
- 35 Der Müstige Amant. Wien und Leipzig 1712.
- 36 Ciceronis Epistolar[um]. Libri IV. Leutschoviae 1684. (bis)
- 37 Doctrina Christiana In Augusta 1614.
- (95) 38 Grammatica Germanica
- 39 Donatus Latino–Germanicus Cib[ini] 1734.
- 40 Liber Italicus sine Titulo.
- 41 Synonymes sine Titulo.
- 42 Pontani Tria Progymnasmatum Volumina.
- (100) 43 Mart[ini] Luth[eri] De Servo arbitrio 1526.
- 44 Jo[hannis] Amos Commenii Vestibulum Coronae 1716.
- 45 Campegi Vitringa Aphorismi. Franequ[erae] 1688.
- 46 Jo[hannis] Amos Commenii Janua Lingvae Latinae Debr[ecini] 1729.

- 47 Rudimenta Geographica Tyrn[aviae] 1736.
 (105) 48 Summarium Philosophiae Claudiop[oli] 1723.
 49 Lessus Sacri Sanctor[um] e limbo Patrum amorosis querelis mixti
 Tyrn[aviae] 1696.
 50 Catechesis M[anu]S[criptum]
 51 Cursus Dialecticus M[anu]S[criptum]
 52 Articuli Diaetales Anni 1729. Debrec[ini] 1730.

In Duodecimo.

- (110) 1 Avancini Orationes Colon[iae] Agripp[inae] 1688.
 2 Qu[intus] Curtius Rufus Amst[elodami] 1644.
 3 Qu[intus] Horat[ius] Flaccus Bassani.
 4 C[aii] Plinii Sec[undi] Historiae Mundi Tom[us] 3^{tius} 1593.
 5 Mathiae Casimiri Lyricor[um] Libr[i] IV. 1660.
 (115) 6 Caj[us] Jul[ius] Caesar Argentor[ati] 1613.
 7 Mart[ini] Becani Compendium Controversiarum Paris[ii] 1628.
 8 Scholae Salernitanae Opusculi de conservanda Valetud[ine] Paris[ii]
 1558.
 9 Mureti Orationes Argentor[ati] 1621.
 10 Frid[erici] Günt[eri] Kircheim Tractatus de Peste Hal[ae]
 Sax[onum] 1681.
 (120) 11 Teutscher Secretarius Nürnberg 1710.
 12 Thesaurus Phrasium Poeticarum 1652.
 13 Mich[aelis] Buzinkai Institutiones Rhetoricae Leutschov[iae] 1703.
 14 Leon[ii] Rissenii Summa Controvers[iarum] Theolog[icarum]
 Claudiop[oli] 1701.
 15 Petri Justi Sautel Lusus Poetici. Viennae 1716.
 (125) 16 Th[omae] Kempis de imitatione Christi.
 17 Ph[ilippi] Cluveri (= Clüver) Introductio in Geograph[iam]
 Vet[erem] et Novam
 18 Fra[ncisci] F[loris] Otrokocsi Breve Specimen introductionis in
 Jurisprud[entiae] Methodic[am] Tyrn[aviae] 1699.
 19 Phaedri Fabulae Aesopianae. Debr[ecini] 1740.
 20 Claudiani Poemata.
 (130) 21 Erasmus de Copia Verborum.
 22 Jo[hannis] Claubergii Defensio Cartesiana Amst[elodami] 1632.

23 Trutina Statuum Europae Lugd[uni] B[atavorum] 1645.

24 Fraus Honesta. Londini 1632.

25 Pax Crucis.

G. Teleki Sandor Ur Könyveinek Catalogussa.

Mai lelőhelye: Marosvásárhely, Teleki-Bolyai Könyvtár, Kéziratok, Teleki személyes levéltár, II. C 842.

Tulajdonosa Teleki Sándor (1679–1754), tordai főispán, guberniumi tanácsos (Adattár 6, 410.).

Jegyzet:

A jegyzéket említi *Gordán Edina, Teleki Sándor (1679–1754) ismeretlen könyvjegyzéke*, in *Hagyomány és újítás a 21. századi könyvtárban*, szerk. Rűsz-Fogarasi Enikő, Kolozsvár, Egyetemi Műhely Kiadó, 2018 (Erdélyi évszázadok, III.), 199., 201. – Teleki Sándor könyvjegyzékei: Monok–Varga A., KtF VII, 1990, 24. Monok–Németh (Viskolcz)–Varga A., Adattár 16/3, 1994, 164–165.; Monok–Varga A., KtF VII, 1990, 53. Monok–Németh (Viskolcz)–Varga A., Adattár 16/3, 1994, 165.; Monok–Zvara, KtF VIII, 1997, 152. Monok–Németh (Viskolcz)–Varga A., Adattár 16/3, 1994, 166.; Monok–Zvara, KtF XI, 2001, 124. Monok–Németh (Viskolcz)–Varga A., Adattár 16/3, 1994, 166. – A Teleki család és udvari környezete könyvjegyzékei: Monok–Németh (Viskolcz)–Varga A., Adattár 16/3, 1994, 121–169.; Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 93, 97. – Teleki Sándornak a Teleki Tékában őrzött 16 könyvét említi Deé Nagy Anikó, *A könyvtáralapító Teleki Sámuel*, Kolozsvár, Erdélyi Múzeum Egyesület, 1997, 158–159. Monok, KtF XIV, 2021, 105.

1738–1760

Vajna Miklós könyveinek összeírása

Conscriptio seu Inventatio
quorundam Bonorum ut plurimum vero Librorum
Clarissimi quondam Nicolai Vajna Pastoris
Excellentissimi Domini S[acri] R[omani] I[mperii] Comitis quondam
Alexandri Teleki de Szék,
in Conservatorio memoratis Comitis remansorum, et in duabus
observatis et obsigillatis Arcis inclusorum et hactenus optime
conservatorum.

Manu vero penes Gubernialem Cibinii Die 24ta 8^{bris} A[nn]o 1759
emanatam.

Commissionem inventator[um] series, sequitur in hunc modum:
In Arca Majori Libri inventi sunt

In Folio compacti

- 1mo Thesaurus Eruditionis Scholastica
- 2do Biblia Varadina Hungarica
- 3^{tio} Coccejus in Jeremiam et Ezechiam
- 4to Cocceji Commentarius in Psalmos
- 5to Leigh in Vetus et Novum Testamentum critica Sacra
- 6to Cocceji Commentarius in 12 Minor[es] Prophetias
- 7mo Cocceji Com[m]entarias in Libr[um] Jobi
- 8vo Dictionarium Theologicum

In Quarto compacti

- 1 Burmanni Opera
- (10) 2 Turretini Opera Tomus 1^{mus}
- 3 Turretini Opera Tomus 2^{dus}
- 4 Turretini Opera Tomus 3^{tius}
- 5 Cocceji Judaicarum quaestionum et Responsionum consideratio
- 6 Prophecia S. Prophetæ Zachariae Szatmár Némethi
- (15) 7 Cocceji cogitationes de Apocalypsi
- 8 Mommae Oeconomiae Temporum

Item Arca minor continet

Varias Cogitationes N[um]ero 27

Lexicon Loca S. Scripturae indigitans sine Tabulis

Literas Missiles in unum congestas sub N[um]ero 1mo

Varias item Scripturas sub N[um]ero 2do

Conciones et reliquas commentationes sub N[um]ero 3^{tio}

Cartam pictam sub N[um]ero 4to

Aliam ad Mathesium spectant sub N[um]ero 5to

[Különféle tárgyak...]

Quam quidem Inventationem seu Conscriptionem per nos infra scriptos
taliter peractam esse humillime referimus, et bona fide Testamur
signatum

Cibinii Die 12mo Mensis Junii 1760.

Abel Kerekes et Josephus Sz. Bája m[anu] pr[opria]

Mai lelőhelye: Román Nemzeti Levéltár Kolozsvári Kirendeltsége (Arhivele Naționale ale României, Cluj Napoca), Erdélyi Múzeum Egyesület Levéltára, 229/1907.

Tulajdonosa Vajna Miklós (†1738), nagyenyedi, majd franekeri diák, Teleki Sándor (1679–1754) udvari lelkésze, görgényi esperes (rövid életrajzát lásd: Hoffmann G., szerk., *Peregrinuslevelek...*, Adattár 6, 1980, 411.).

Jegyzet:

A jegyzék másolatát Kurta József bocsátotta rendelkezésünkre. Nem tudjuk, miért kellett Vajna könyveit halála után 22 évvel összeírni.

A DÉSI FERENCES KÖNYVTÁR KÖNYVÖSSZEÍRÁSAI
1728–1750

A dési ferences könyvtár fennmaradt állományának katalógusát Gordán Edina állította össze:

Gordán Edina, *A dési ferences rendház könyvtárának régi állománya – Altbücherbestand der Bibliothek des Franziskanerklosters in Deesch – Fondul de carte veche al Mănăstiri Franciscani din Dej*, Budapest, MTA KIK, 2019. (A Kárpát-medence magyar könyvtárainak régi könyvei – Altbücherbestände ungarischer Bibliotheken im Karpatenbecken, 13.)

A katalógus előszavában jellemezte a mostani könyvállomány tematikus összetételét, azonosította a meglévő könyvekben leggyakrabban előforduló egykori ferences tulajdonosokat. Kiadta továbbá az 1728. és 1772. évi könyvtári összeírásokat is. Mindazonáltal fontosnak láttuk, hogy az 1750 előtti katalógusok, illetve a gyarapodásról, az egyes könyvek sorsára vonatkozó feljegyzések egyben is napvilágot lássanak. Fontos megjegyezni, hogy abban a leltári szám nélküli inventárium-kötetben, amelyben ezek ránk maradtak, további összeírások is olvashatók, 1835-ig. Ha valaki a rendház könyvtára tartalmi összetételének változásait akarja követni, ehhez a kézirathoz kell fordulnia.

1728, Dés
A dési ferences rendház könyveinek összeírása

Inventarium erectum Anno 1728 4ta 9^{bris} pro Residentia Deesiensi
Ordinis Fratrum Minorum Reformatorum Sancti Patris nostri Francisci
tempore Fratris Sebastiani Kiss

In templo

Confessionalia 2.
Concionalia 2.
Braeviarium 1.

Sacristia

Missalia 2.
(5) Item pro requiem 3.
Ritualia 2.
Liber baptismalis 1.
Liber missarum 1.

In Refectorio

Manuale Parochorum pro lectione mensali 1.
Martyrologium 1.

In cela prope celam Reverendi Patris Praesidentis
libri

Schola controversistica authore Schanig 1.
(10) Conciones de sanctis sine authore 1.
Pasma Peter liber hungaricus 1.
Biblia sacra 2.
Controversisticus authore Ambrosio Bernalosa [! = Penalosa] 1.
Joannis Ossorij [! = Juan de Osorio] 1.
(15) Lux evangelica authore Engelgrave 1.
Arsdekin 1.
Concionator Dominicalis sine authore 1.
Libri parochi varij 1.

In cubiculo Reverendi Patris Praesidentis
Libri

Calepinus 1.
(20) Dictionarium 1.
Biblia sacra latine 1.
Concordantia 1.
Pasman Hungaricus 1.
Concionator Dominicalis authore Faber 1.
(25) Biblia sacra Hungarice 1.
Sermones quadragesimales authore Leonardo de Utino 1.
Concionator quadragesimales authore Philippo Diez 1.
Cantionalia 2.
Illyes Hungaricae 1.
(30) Cronologia Ordinis 1.
Andreas Portel discussor difficultatum 1.
Beccanus controversisticus 1.
Panis quotidianum animae 1.
Officium hebdomatae sanctae 1.
(35) Decreta Tridentini concilij 1.
De veritate et falsitate authori Patris Reyshani[! = Rajcsányi János] 1.
Epigram[m]ata Pitermani[! = Jakob Bidermann] 1.
Liber pro medita[ti]one sine authore 1.
Directorium Confessariorum authore Polanco 1.
(40) De Passione D[omi]ni authore Tulio [! = talán: Tatio = Tatius
Assyrius] 1.
Ars Pöetica Martini [...? Tueggini?] 1.
De 4 novissimis sine authore 1.
Instructio confessoriorum 1.
De sacramentis tractans sine titulo 1.
(45) Philosophia moralis 1.

[A rendház guardiánja ekkor Kiss Sebestyén OFM volt.
Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 116.]

In cubiculo Patris Henrici
Libri Germanici

Biblia sacra Germanice 1.
Concionator extemporaneus 1.
Burseld [! = Conrad Purselt] 2.
Faber 1.
(50) Cronica Franciscana 1.
Parvuli libri varij 4.

[A cellában ekkor Henricus Binner OFM élt.
Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 115.]

In cela Reverendi Patris Joannis
Libri

Sertum Sanctorum Illyes 1.
Breviarium 1.
Parvuli libri 8.
(55) Pontanus 1.
Speculum exemplorum 1.

[A cellában ekkor Tompos János OFM élt.]

In cela Reverendi Patris Gerardi
Libri

Biblia sacra latine 1.
Hoflich funebris latinae 1.
Biblia sacra Hungarice 1.
(60) Speculum exemplorum 1.
Quadragesimalis Nisseni 1.
Expositio Sacrae Regulae 1.
Faber 1.
Dominicalis Keul 1.
(65) Cathegesis [!] latine 2.
Bel[l]arminus 1.
Becanus 1.
Desertum Pharaon Hermon [! = Amand Hermann] jus canonicum 1.
Concionator Dominicalis sine auctore 1.

[A cellában ekkor Gerardus Búzás OFM élt.
Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 114.]

Ita est Fr[ater] Henricus Binner m[anu] pr[opria]
Ita est Fr[ater] Joannes Tompos m[anu] pr[opria]

Mai lelőhelye: Dés, Ferences Rendház irattára, *sine signatura*.

Kiadta: Gordán 2019, XXX–XXXII.

Jegyzet: Az összeírásban az azonosított névelírások jelzik, hogy az összeírást ketten készítették, az egyikük diktált (tájszólásban), a másikuk a könyvek címlapjait/gerinc feliratait nem látva hallás után írta le a neveket.

Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 113.

1736, Dés **A dési ferences rendház könyveinek összeírása**

Inventarium rerum et Supellectilium Resi[dentiae] Deesien[is] 1736
Sub Praesid[io] Fr[at]is Aloysij Simonffi

In Sacristia
Libri Sacristiae

Missalia 7.
Missalia pro Defunctis 3.
Ritualia Romana 4.
Rituale Franciscanum 1.
Matricula 1.
(5) Liber missarum 1.
Missae novae S[anctorum] canonic[orum] 1.

Registrum Librorum
Concionatores

Biblia Latina 3.
Biblia Hungarica 3.
Biblia Germanica 1.
(10) Concordantiae Biblicorum 2.

Faber Dominicalis 1.
 Faber Festivalis 2.
 Bessaeus Festivalis 1.
 Káldi Concionator 1.
 (15) Dilaminez [! = Raphael de Laminez] Dominicalis 1.
 Sertum Sanctorum Stephani Illyés 2.
 Verbum abbreviatum Illyés 1.
 Imago mortis P[atrís] Baranyai 2.
 Evangelia Hungarica 1.
 (20) Dedigner [! = Johann Dedingen] Dominicalis 1.
 Dedigner [!] Festivalis 1.
 Centuria Funebris P[atrís] Heff[le]r [! = Thomas Höfflich] 1.
 Georgius Beltholdus [! = Bartholdus] Funebris 1.
 Leonardus de Utino Quadragesim[ales] 1.
 (25) Mathias Keul 1.
 Didacus Nissaenus Quadragesim[ales] 1.
 Philippus Diez Quadrages[imales] 1.
 Engelgrave 1.
 Concionator Extemporaneus 1.
 (30) Purselt Concionator German[icus] 1.
 Vitus Faberius Germanicus 1.
 Vitus Scheffer Quadr[agesimales] German[ice] 1.
 Portzel [! = Conrad Purselt] Concionator 1.
 Annotationes in Joannem 1.
 (35) Franciscus Fiscoschani [? Tiscoschani] 1.
 Joannes Osorius Adv[entum] Quad[ragesimales] 1.
 Andreas Monoslai 1.
 Penzinger explicat[iones] Co[ntio]num 1.

Theologi

Patris Sbogar Th[eo]l[o]gia 1.
 (40) Manuale Parocho[rum] P[atrís] Engel 1.
 Th[eo]l[o]gia Viator[um] P[atrís] Csato 3.
 Scientia Secum P[atrís] Botár 1.
 Consilia Sapientiae P[atrís] Rapp 1.
 Th[eo]l[o]gia P[atrís] Demeter de S[acro]S[ancta] Trinitate 2.

(45) Ratio Status animae immortalis 1.
Cathecismus Romanus 2.
Avancinus Hungarice 1.
Opusculum P[atris] Rajcsani 2.
Leonardus Lessius de Reli[gione] 1.
(50) Josephus Panormitanus 1.
Conciliatio locor[um] S. Script[urae] 1.
P[ater] Daniel Svarcz Festival[is] 1.
Idea boni Confessarij 1.
Pazmany Kalauz 2.
(55) Becanus Controversi[ae] 2.
Lelki Paradicsom 1.
Consilia Sapientiae Germ[anice] 1.

Devotionales.

Affectus amoris Sponsi [et] S[pons]ae [?] 1.
Viator Christianus 1.
(60) Selectae orationes et Hym[ni] 1.
Stimulus compunctionis. 1.
Thomas Kempis Lati[ne] 1.
Campanula Salutis nuncia 1.
P[atris] Emerici Kiss 1.
(65) Octava Seraphica 9.
Speculum S. Bonaventurae 3.
Martyrologium 1.
Cancionale 1.
Quatuor novissima 1.

Politici

(70) Calepinus 1.
Dictionarium 2.
Justi Lypsijs monita 1.
Chronologia Ordinis Germanice 1.
Bethlenius de Transylvania 1.
(75) Historia nostri temporis 1.

Juridici

Poliantea S[acrorum] Canonum 2.
Statuta Generalia Ordinis 1.
Municipalia Provinciae 1.
Officialis curiae 1.
(80) Expositio S[anctae] Regulae Marchantius 1.
Approbata Regni Transylv[aniae] 1.
Prothocolum Residentiae 1.
Albarium Residentiae 1.
Concilium Tridentinum 1.

Libri Chorales

(85) Cancionalia 2.
Antiphonarium manu Scriptum 1.
Breviarium 1.
Agenda Viennensia 1.

In communitate Superioris

Cista Archivi cum omnibus instrumentis literalibus de Fundis et Pratis
Residentiae, qua habere potuimus.

Ita est Fr[at]er] Joannes Acs m[anu] pr[opria]

Mai lelőhelye: Dés, Ferences Rendház irattára, sine signatura.
Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 174.

Dés, 1737

A dési ferences rendház könyveinek összeírása

Inventarium Rerum, et Supellectilium Residen[tiae] Deesiensis
Sub Praesid[entatu] Fr[at]is Aloysij Simonffi.

1737

Missale magnum 1.
Rituale Strigonien[sis] 1.
Liber Cordigenor[um] 1.

Inventarium Libror[um] concordat cum [anni superioris inventario
exceptis]

Accessit

Conc[iones] P[atris] Manhardi [= Simeon Mänhardt] Thomi 2.

(5) Passologia P[atris] Manhardi 1.

Strom[ata] P[atris] Nagel in Evang[elia] Thomi 2.

Trinum perfectum Thomi 3.

Conciones P[atris] Sebernmling [?!] 1.

Conciones P[atris] Laselve Dombj 1.

(10) Concion[es] P[atris] Laselve Fest[ivales] 1.

Hartung Dom[inica]le 1.

Evang[elium] Hung[aricum] 1.

Meditation[em] P[atris] Kistler 1.

Innocentia vindicata 1.

(15) Scientia Secum 1.

Vita S[ancti] Aloysij 1.

Ita est Fr[ater] Joannes Acs m[anu] pr[opria]

Mai lelőhelye: Dés, Ferences Rendház irattára, sine signatura.

Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 176.

1738, Dés

A dési ferences rendház könyveinek összeírása

Inventarium Resid[entiae] Deesiensis 1738

Sub Praesidentatu Fr[atris] Aloysij Simonffi.

Paramenta Ec[clesiae] secundum Inuentarium Anni 1737. Majori ex parte
sunt translata (propter continuos rumores de irruptione Tartarorum)
Claudiopolim ad Conuentum sicut etiam Libri Residentiae ...

Libri Residentiae orationem Superius allatam sunt translati
Claudiopol[im]

Accesserunt

Biblia Latina. 1.

Item Libri allati a R[everendo] do[mino] Patre Josue [Iberacker] pro
160 Sacris absolutis.

Ut Sequit[ur] eor[um] numer[us]

Biblia Germanica 1.

P. Rajfenstul Ius Canonicum [*áthúzva*] 1.

P. Rajffenstul Theol[ogia] Mor[alis] 1.

(5) P. Rajffenstul Suplement[um] 1.

P. Pichler Th[eo]l[o]gia Moralis. 1.

P. Mansi Conc[iones] Dominical[es] Th[omi] 3.

P. Mansi Conc[iones] Fest[ivales] Thomi 4.

P. Hofer Dom[inicales] Festiv[ales] Thomus 1.

(10) P. Felicis de Fossa Dom[inicales] Fest[ivales] Tho[mus] 1.

P. Brinzing Dominic[ales] Thom[i] 3.

P. Brinzing Festivale[s] Tho[mi] 3.

Arbor Vitae Dom[inicales] et Festival[es] Th[omi] 2.

P. Vierholz Domini Thom[us] 1.

(15) P. Vierholz Festivale Thom[us] 1.

P. Antonij Adolphi Dom[inicales] Fest[ivales] Tho[mi] 2.

P. Segneri Jesuitae Thomi 3.

P. Casalichij Historicus Thom[i] 2.

P. Augustinus Michel Thom[us] 1.

(20) P. Abraham Historicus Thom[us] 1.

P. Josephus Herele Cathe[chismus] Th[omus] 1.

Mai lelőhelye: Dész, Ferences Rendház irattára, *sine signatura*.

Jegyzet: Az összeírás, amely Simonffy Aloysius OFM házfőnöksége idején készült, csak azt jelzi, hogy 1738-ban a kolozsvári rendháznak átadtak, illetve oda menekítettek (a tatárveszély miatt) könyveket, azokat, amelyeket már 1737-ben összeírtak (lásd fentebb). 1738-ban a már összeírt könyvekhez érkezett egy Biblia és Josua Iberacker OFM könyvei, akitől később további könyveket is kaptak (lásd erről Gordán 2019, LXIV, illetve a kötet possessormutatóját, hiszen a könyvek jelentős része ma is kézbe vehető Désen). A kolozsvári

ferences bibliotékáról lásd: *Katolikus intézményi gyűjtemények Magyarországon, Ferences könyvtárak, 1668–1750*, sajtó alá rend. Zvara Edina, Budapest, OSZK, 2008 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 19/3.), 172–185.

Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 179.

1741, DÉS

A dési ferences rendház könyveinek összeírása

Inventarium Rerum et Supellectilium Resid[entiae] Déésiens[is]

An[n]o 1741

Sub Praesidentatu F[rat]ris Laurentij Lászlófi.

In Capellania Aknensi [Désakna]

Missale 1.

Libri Sacristiae

Missalia 7.

Missalia pro def[unc]tis 3.

Rituale Romanu[m] 5.

(5) Rituale Franciscanu[m] 1.

Matricula 1.

Liber Missarum 1.

Registrum Libroru[m]

Concionatores

Biblia Latina 4.

Biblia Hungarica 3.

Biblia Germanica 3.

Concordantia Biblior[um] 2.

(10) Faber Dominicalis 1.

Faber Festivalis 2.

Bessaeus Festivalis 1.

Kaldi Concionator 1.

Delaminez D[omi]nicalis 1.

(15) Sertum S[anc]tor[um] Steph[ani] Illyés 2.

Andreae Illyés Festival[is] 1.

Imago mortis P. Baranyai 3.

Evangelica Hungarica 2.
 Centuria Funebris 1.
 (20) Georgij Beltholdi [! = Bartholdi] Funebris 1.
 Dedinger 1.
 Engelgrave 1.
 Didacus Nissaenus 1.
 P. Mansi Tomi 3.
 (25) P. Hoffer domin[icalis] et festival[is] 1.
 Arbor vitae dom[inicalis] et festiv[alis] tom[us] 1.
 P. Vierholz D[omi]nicalis 1.
 P. Vierholz Festival[is] 1.
 P. Manhardi Tom[i] 2.
 (30) P. Manhardi Passologia 1.
 Joan[nis] Osorij Advent[us uque ad] Quadrag[esimales] 1.
 P. Hartung tergim[ina concio] 1.
 P. Leonardi Quadragesim[ales] 1.
 Augustinus Michel 1.
 (35) Vitus Faberius 1.
 Dedinger 1.
 Annus Apostolicus 2.
 Joan[nis] Capistrani Tom[i] 6.
 Philippi Diez Quadrages[imales] 1.
 (40) Centuria Concionum 1.
 Casparus Mandl Tom[i] 2.
 Franciscus Hefner 1.
 Conradus Purselt 1.
 P. Jonadab 1.
 (45) Vitus Scheffer 1.
 Centifolia german[ica] 1.
 Porczell [! = Conrad Purselt] dom[inicalis] et festiv[alis] Tom[us] 1.
 Concion[es pro] Immac[ulata] Concept[ione] 1.
 Matthaei [! Matthiae] Corvini [! = Corvinus] Panegirici 1.
 (50) P. Abrahami discursus 1.
 Oratio funeb[ris] 1.
 Concionator d[omi]nicalis sine Authore 1.

Theologi

Rajnstelff[! =? Anaklet Reiffenstuel] cu[m] sup[p]lem[entis] Tom[i] 2
De Gratia P. Csato 1
(55) Scientia secu[m] P. Botár 1
Conclusion[es] Theolog[iae] Scoti 1
Theses ex Universa philos[ophia] 1
Mediu[m] licitu[m] ex illicitu[m] Scoti 1
Signa ecclesiae 1
(60) Index libroru[m] prohibitoru[m] 1
Theses ex univers[a] Theologia 1
Philosophia moralis 1
Theologia Tomulus 1
Theologicae disputationes 1
(65) Controversia fidei 1
Magna Indulgentia Portiunc[ulae] 1
Controversia P. Sannig 1
Manuale parochorum 1
Theologia P. Demeter 2
(70) D[omi]nici Viva Theol[ogia] moralis 2
Catechismus Romanus 2
P. Pázmány Kalauz 2
Avancinus Hungaric[us] 1
Cathechismus Latinus 3
(75) Becanus Controv[ersiarum tomi] 1
Catechismus Germanic[us] 1
Josephus Speranzus [Giuseppe Speranza] 1
Circulus aureus 1
Lelki Táj Cathe[chismus] 1
(80) Pauli Segneri 1
Controversia Hungar[ica] 1
Aurifodina Germ[anica] 1
Carolus Capalicchius 2
Vitus Pichler 1
(85) Conciliatio locoru[m] S[acrae] Scripturae 1
Trinum perfectu[m] Michaelis [= Michael a Sancta Catharina] 3
Ambrosius Pennalosa 1

Franciscus Herczig 1
 Arsdechin 1
 (90) Restitutio Israel 1
 Controversia P. Julij [= Julius César La Coutur] 1
 Consilia Sapientiae 1
 Idea boni Confessarij 1
 Rationes a[nim]ar[um] P. Miksa 1
 (95) Institutio Confessarioru[m] 1
 Veteris ho[mi]nis expensa 1
 Ratio Status animae 1
 Joannis Barclai 1
 Opusculu[m] P. Rajcsáni 3
 (100) Sum[m]ariu[m] Historiarum 1
 Campanula Salutis nuncia 1
 Theologia Catholica 1
 Doctrina Ecclesiae 1
 Orator novellus 1
 (105) Iter ad Templu[m] honoris 2
 Oliva verae pacis 1
 Breve directoriu[m] Confessar[iorum] 1
 Conclusiones Theologicae 3
 Catechismus Hungar[icus] 1
 (110) Leonardus Leßius 1
 N[ota] B[ene] Manuale Parochorum 1
 Assertiones Theologicae 1
 Apollogia Hungar[ica] 1
 Tractatus Ascetici 1
 (115) Trigonometria P. Jánosi 1
 Liber dialogorum 1
 Doctrina ecclesiae 1
 Theologia Beatorum 2
 Cathalogus librorum 1
 (120) Quaestiones Theologicae 2
 Instructio Catethetica 1
 Manuale Alvari 1
 Catechismus P. Canisij 2

Tabula votiva Scoti 1
(125) Historia Sacra 1
Tractatus Ascetici pars 1. 1
Instructio Confessoriorum 1
Doctrina moralis 1
Semisa Caelestis 1
(130) Instructio Catechet[ica] 1
Buzembaun 1
Speculum Innocentiae 1
Novena Canonica 1

Devotionales

Lelki paradicsom 1
(135) Orationes P. Pázmány 1
Thomas Kempis Hungar[ice] 1
Selecti affectus amoris 1
Selectae orationes 1
Octava Seraphica 1
(140) Officiu[m] Hebdomadae Sanctae 1
Paenitentiale precum 1
Panis quotidianus 1
7 Psalmi Confessionales 1
Thesaurus vitae 1
(145) O[rati]ones d[omi]nicales ex Brevia 1
Praesidium Spirituale 1
Meditationes divini Ignis 2
Diurnale 3
Thomas Kempis latin[e] 2
(150) Via regia Crucis 1
Viator [Chris]tianus 1
Speculum exemplorum 1
Avancinus 1
P. Segneri Meditationes 1
(155) [Officium] Hebdomadas [!] Sancta[e] 1
Breviarium [m] [Dés]aknae 1

Politici

Calepinus 1
Dictionarium 2
Approbatae Constit[utiones] Transylv[aniae] 1
(160) Ortus et progressus Jesuitar[um] 2
Historia nostri temporis 1
Positiones de peste 1
Elegiae 1
Bethlenius de Transylv[ania] 1

Juridici.

(165) Officialis curiae 1
Methodus cogendi Regul[ae] 1
Statuta municipalia 2
Marchantius 1
Prothocolum Residentiae 1
(170) Albarium Residentiae 1
Chronologia ordinis 1
Statuta Sambucana 1
Conciliu[m] Tridentinu[m] 2
Ortus et progress[us] Ordinis 1
(175) Dubia Regularia 1
Statuta Generalia Scripta 1
Bulla Unionis 1
Constitutio Benedicti 13. 1
Declara[ti]ones Nicolaj 3. Clem[entis] 5. 5

Libri Chorales

(180) Cantionalia 2
Antiphonarium manuscript[um] 1
Agenda Viennensia 1

Fr[ater] Casparus Bataj m[anu] pr[opria]

Mai lelőhelye: Dés, Ferences Rendház irattára, *sine signatura*.
Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 198.

1742, Dés
A dési ferences rendház könyveinek összeírása

Inventarium Anno 1742. die 7 Julij

Contionatores Dom[inicales] et Fest[ivales]

A.

Abrahami Patris discursus 1
Andreas Iljés [!] festivalis 1
Annus Apostolicus 2
Arbor vitae Dom[inicalis] et Festivalis 2
(5) Augustinus Michel 1

B.

Besseus Festivalis 1
Boronyai [! = Baranyai Pál] Conc[io] funebris 2
Beltholdi [! = Georgius Bartholdus] Conc[io] funebris 1

C

Caspari Mandl Tomi 2
(10) Centuria funebris 1
Centuria Contionum 1
Centifolia germanica 1
Concordantia Bibliorum 2
P. Conradus Purselt 1
(15) Contionator Dominicalis Sive Authore 1
Conciones de Immac[ulata] concep[tione] 1

D.

Dedinger 1
Delinger [! Johann Dedinger] 1
Delaminez Dominicalis 1
(20) Didacus Nissaenus 1

E

Engelgrave 1
Evangelia Hungarica 2

F

Franciscus Haffner [! = Heffner] 1
 Faber Dominicalis 1
 (25) Faber festivalis 1

H

Hoffer Dom[inicalis] et festivalis 1
 Hartung 1
 Hierholcz [= Vierholz] Domin[inicalis] 1

I.

Joannis Capistrani Tomi 6
 (30) Jonadab [!] 1

K

Kaldi Hungaricus Domin[icalis] 1

L

Leonardi Quadragesim[alis] 1

M

P. Mansi Tomi 3
 P. Manchardi Tomi 2
 (35) P. Manchardi Passalogia 1
 Mathaei Cervini [! = Corvinus] Panegirici 1

O

Oratio Funebris 1
 Osorij Joannis Adv[entu] et Quadr[agesimalis] 1

P.

Parcella Dom[inicalis] et Festivalis 1
 (40) Philippi Diez Quadrag[esimales] 1

S

Sacra Scriptura Latina 4
 Sacra Scriptura Hungarica 3
 Sertum Sanctor[um] Stephani Iljés 1

V

P. Vierholz Festivalis 1
 (45) Vitus Scheffer 1
 Vitus Faberius 1

Libri Theologici

A.

Ambrosius Pennalosa 1
Apologia Hungarica 1
Arsdechin 1
(50) Avancinus Hungaricus 1
Avancinus Latinus pro Choro 1
Assertiones Theologicae 1
Aurifodina germanica

B.

Becanus Controversisticus 1
(55) Breve directorium confessorior[um] 1
Buzembau[m] 1

C.

Carolus Cassalicctius 2
Catechismus Romanus 2
Catechismus Latinus 3
(60) Catechismus germanicus 1
Catechismus hungaricus 1
Conclusiones Theologicae 3
Conclusiones Theologicae S[c]oti [!] 1
Conciliatio locor[um] S[acrae] Scripturae 1
(65) Consilia Sapientiae 1
Campanula Salutis 1
Controversia Fidei 1
Controversia hungarica 1
Circulus aureus 1
(70) Catechismus Lelki Tej 1
Catechismus P. Canisij 2
Cathalogus Librorum 1

D.

De Gratia Adm[odum] R[everendi] P[atri] Csato 1
Doctrina Ecclesiae 1
(75) Doctrina Ecclesiae 1
Doctrina Moralis 1

	F.
Franciscus Herczig 1	
	H.
Historia Sacra 1	
	I.
Index Librorum prohib[itorum] 1	
(80) Joannis Berkai [! = John Barclay] 1	
Idea boni Confessarij 1	
Iter ad templu[m] honorij 2	
Instructio Catechetica 1	
Instructio Confessarior[um] 1	
	L.
(85) Leonardus Lessius 1	
Liber Decalogum 1	
	M.
Manuale Parochor[um] 1	
Manuale Alvari 1	
Manuale aliud 1	
(90) Medium Licitum et illicitu[m] Scoti 1	
	N.
Novena Canonica 1	
	O.
Oliva verae Pacis 1	
Orator Novellus 1	
	P.
P. Pazmany Kalauz 2	
(95) Phylosophia moralis 1	
Pauli Segneri 1	
	R.
Rais Fentuel [! = Reiffenstuel] cu[m] Supplem[entum] 3	
Restitutio Izrael 1	
Rationes animarum	
	S.
(100) Scientia Secund[um] A[dmodum] R[everendum] P[atrem] Bonav[enturam] 1	
Signa Ecclesiae 1	

Summariu[m] Historiarum 1
Semita Caelestis 1
Speculum Innocentiae 1

T.

(105) Tabula votiva Scoti 1
Theologia Catholica 1
Theologia Beatorum 2
Theologicae quaestiones 2
Theses ex Univ[ersalia] Philos[ophia] 1
(110) Theses ex Univ[ersalia] Th[eo]l[o]gia 1
Theologiae Discerptationes 1
Theologia R[everendi] P[atris] Demeter
Theol[ogia] Moralis R[everendi] P[atris] Viva 2
Tractatus Ascetic[us] pars 1. 1
(115) Tractatus Asceticus 1
Trinum perfectum Michaelis 3
Trigo[no]metria P[atris] Janosi 1

V.

Veteris hominis expensa 1
Vitus Pichler 1

Devotionales

A

(120) Affectus pij amoris 1

B.

Breviarium [Dés]Acnae est 1

D.

Diurnale 3

L.

Lelki Paradicsom 1

M.

Meditationes Divinj ignis 2

(125) Meditationes P. Segneri 1

O.

Octava Seraphica 1
Orationes Selectae 1

Oratio P. Pazmany 1
Orationes Dom[inicales] ex breviario 1
(130) Officium haebdom[adae] Sanctae 1

P.

Panis quotidianus 1
Poenitentiae precum 1
Psalmi Poenitenciales 1
Praesidium Spiritale 1

S.

Speculum exemplor[um] 1

T.

Thesaurus vitae 1
Thomas a Kempis Latin[us] 2
Thomas a Kempis Hungaric[us] 1

V.

Via Regia S[ancti]s[simae] Crucis 1
(140) Viator Christianus 1

Politici

A.

Approbatio Constitutionu[m] Transyl[vaniae] 1

B.

Bethlenius de Transylvania 1

C.

Calepinus 1

D.

Dictionaria 2

E.

(145) Elegiae 1

H.

Hystoria Nostri tempori 1

O.

Ortus et progressus Jesuviar[um] 2

P.

Positiones de Peste 1

Juridici

Albarium Residentiae 1
(150) Bulla Unionis 1
Conciliu[m] Tridentinu[m] 2
Constitutio Benedicti 13. 1
Chronologia Ordinis 1
Dubia Regularia 1
(155) Declarationes Nicolai 3. 1
Declarationes Clementis 5^{ti} 1
Marchantius 1
Methodus cogendi Regulares 1
Ortus et progressus Ordinis 1
(160) Protocolum Residentiae 1
Statuta Municipalia 1
Statuta Sambucana 1
Statuta generalia Scripta 1

Libri Corales

Agend[a] Viennensia 1
(165) Antiphonarium Manuscriptu[m] 1
Cantionalia duo trita 2

Accesserunt post mortem P. Bernardini Gabri Libri

Arithmetica practica 1
Octava Seraphica 1
Circulus menstruus 1
(170) R[everendi] P[atris] Martini Szentivani Opusc[ulum]
Polemiticu[m] 1
Memoriale Confessariorum 1
Nucleus Catecheticus 1
Regulae Juris Canonici 1
Speculum Ordinandorum 1
(180) Theologia Polemica 1

Mai lelőhelye: Dés, Ferences Rendház irattára, *sine signatura*.
Tulajdonosa Gabri Bernárdin OFM (†1742).
Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 200.

[*Más kézzel:*]

Inventarium Librorum Secundum listam An[n]i elapsi inveniunt
Accesit opus D[ivi] Thomae, in quator Euangelia

Mai lelőhelye: Dés, Ferences Rendház irattára, *sine signatura*.
Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 199.

1743, Dés

A dési ferences rendház könyveinek összeírása

Inventarium pro Anno 1743

Contionatores Dominicales et Festivales

Abrahami discursus Germanicus 1

Annotationes in Joannem in 4to 1

Andreas Illyés festivalis 1

Annus Apostolicus Patris Lazelve in 4to 2

(5) Arbor vitae Dominicalis et Festivalis Germa[nicus] 1

Augustinus Michel Germanicus 1

Besseus Festivalis 1

Boronnyai [! = Baranyi] Conc[iones] Funebris 1. et 2da pars 2

Betholdi [= Georgius Bartholdus] Conc[iones liber] Germ[anicus] 1

(10) Caspari Mandl Germ[anicus] Dominicalis et Festiv[alis] 2

Centuria Funebris 1

Centuria Contionum 1

Centuria Fratris Cherubini Ketteman 1

Centifolia Germanica 1

(15) Concordantia biblicorum 1

Conradus Purselt Germanicus 1

Conciliatio locorum Sacrae Scripturae 1

Contionator Dominicalis Sine Nomine 1

Contiones in Dominicas Adv[en]tus quadragesimae sine Nomine 1
 (20) Contiones Germ[anicus] de Festis B[eatae] V[irginis] 1
 Contiones funebres in varijs exequijs dictae 8
 Delamirez [! = Raphael de Laminez] Dominicalis 1
 Dialogus S[anctis]s[imorum] libror[um] 1
 Delinger [! = Johann Dedinger] Dominicalis in 4to 1
 (25) Delinger [! = Johann Dedinger] Cont[io] Festivalis 1
 Didacus Nissenus Quadra[gesimales] et Pentecost[es] 1
 Exhortationes Germanicae incompactae 2
 Evangelia Hungarica 3
 Evangelia Italica 1
 (30) Explanations Evangeliorum Cont[io] Dominic[alis] 1
 Franciscus Hoffner [! = Hoffer] Germ[anice] 1
 Faber Dominicalis 1
 Faber Festivalis 2
 Hoffer Festiv[alis] et Dominicalis 1
 (35) Hartung Ter geminae [!] 1
 Jonadab 1
 Kaldi Dominicalis et Festivalis 1
 Leonardi Contiones Quadragesimales 1
 Lux Evangelica 1
 (40) Mansij Tomi 2
 Manchardi Tomi 2
 Manchardi Passiologia 1
 Osorij Adv[en]tus et Quadrag[esimae] 1
 P. Capistrani Cont[iones] Germ[anicae] Domin[icales] et Festiv[ales] 2
 (45) P. Purselt Cont[io] Germ[anica] Festivalis 2
 Sacra Scriptura Gotico tipo latina 1
 Sacra Biblia Latina 4
 Sacra Biblia Hungarica 3
 Sacra Biblia Alphabetica 1
 (50) Sertum Sanctorum Illyés Istvan 2
 Vitus Scheffer 1
 Strommata Evangelica P. Nagel 1
 Vitus Faberius 1
 Virholcz Festivalis 1

Theologici Libri

- (55) Ansani [= Ambrogio Ansano Tantucci] Theologia 2
Ambrosius Penalosa de Christi et Spiritus S[ancti] Divinitate 1
Apologia Hungarica. Monosloi[?] Andras 1
Assertiones Theologicae 1
Alexij Csato Theologia de Gratia 1
(60) Anacletus Raisfentuel [! = Reiffenstuel] cum additamento 11
Arsdechin [! = Richard Archdekin] Moralista 1
Buzembaum 2
Directorium Confessariorum 1
Doctrina Moralis P. Bizmany [! = Caspar Biesman] 1
(65) Conclusiones Theologicae 3
Conclusiones Theologicae Scoti 1
Cathalogus libror[um] 1
Idea boni Confessarij Moralis Rajmundi 1
Index librorum Prohibitorum 1
(70) Instructio Confessariorum P. Segneri 1
Instructio Confessarij P. Josephi 1
Indulgentiae Seraph[ici] Ord[inis] S[ancti] Francisci Concessa
R[everendi] P[atris] Anisij [! Johannes Anicetus?] 1
Institutio Confessarior[um] 1
De Indulgentijs Portiunculae libellus in 4. 1
(75) Innocentia vindicata Spondrati 1
Manuale Parochorum Patris Engel 1
Medium licitum et illicitum Scoti 1
Memoriale confessariorum 1
Novenna [!] Canonica Adalberto Roff [! = Albert Reiffenstuel] 1
(80) Oliva verae Pacis seu Theologia Catholica 1
Orator Novellus de Incarnatione 1
Promptuarium P. Mansi Tomi Simul 2
Scientia Secum Adm[odum] R[everendi] P[atris] Joachimi Botar 2
Speculum Ordinandorum P. Aman 1
(85) Theologia Polemica Joannis Lejdel [?] in 6to [!] 1
Theologia Beatorum A. R[everendi] P[atris] Alexij Csato 3
Theologia Manuscripta Scotistica 1
Theologia Catholica 1

Theologia Polemica P. Pichler in 4to 1
 (90) Theologia Radicalis P. Sbogar in fol[io] 1
 Regula Juris Canonici 1
 Quaestiones de Missae Stipendio P. Vinter 1
 Theologicae Quaestiones 1
 Theologicae Conclusiones P. Stobl de Virtute et Sacr[a] Poenit[entia] 1
 (95) Theologia Moralis P. Viva in 4to Tomi 2.
 Tabula votiva de votis Canonista Adalb[ert] Raifenstul 1
 Positiones de Peste Refor[!] Superintendentis Sos Ferencz 1

Controversistici Libri.

Becanus 2
 Controversista de S[acro]s[antissi]ma Trinitate Hungaricus 2
 (100) Columna Veritatis Pat[ris] Kacemberger 1
 Cserepi [! Csepregi?] Praedicatorhoz Controv[ersiae, Pázmány] 1
 Doctrina Veritatis 2
 Epitome Controversiarium P. Julij [! = Julius César La Conture] 1
 Eletnek kenyere Controv[ersiae] 1
 (105) Igaz Hitre vezérlo. P. Kis 1
 Kalvinus Janos Istene 1
 Intő és Tanitto Levél 1
 Kalauz Pazmany in fol[io] 1
 Lutheranium Nihil D[omi]ni Pongrácz 1
 (110) Leonardus Lessius Controv[ersiae] in 6. [!] 1
 Manuale Controv[ersiarum] 1
 Martini Szent Ivani 1
 Nyolcz okok 1
 Opusculum de vera et falsa fidei Regula 2
 (115) Raicsani de vera Religione 1
 Ratio Status animae 1
 Signa Ecclesiae P. Rajcsáni 1
 Sannig in fol[io] Controv[ersiae] 1
 Ubi Scriptum est 2
 (120) Vera Religio Controv[ersiae] 1

Libri Ascetici et Devotionales

Affectus amoris Ferrarij 1
Avancinus Latinus 2
Avancinus Hungaricus 2
Breviarium Divinum 1
(125) Campanula Salutis praecatorius 1
Circulus Menstruus 1
Consilia Sapientiae R[everendi] P[atris] Simeonis 1
Conscientia Sapientiae Germanica 1
Diurnale Franciscanum 1
(130) Duodecim rationes animarum 1
Praesidium Spirituale 1
Instructio Sacerdotum 1
Panis Quotidianus praecatorius 1
Missale de tempore et Sanctis in 8. 1
(135) Nucleus Catecheticus P. Bernardini Mercatoris 1
Poenitentialia Sacrorum Precum 1
Exemplaria Hung[arica] Cordis Mariae Congreg[ationis]
    Claud[iopolitanae] 2
Semita Caelestis Sapientiae 1
Speculum Innocentiae 1
(140) Septem Psalmi Confessionales 1
Selectae Meditationes P. Klisler [! = Ignatius Kistler] Latin[ae] 1
Guilmus[!] I. Homo Christianus P. Segneri 2
Instructio Catechetica 4
Liber precatorius 1
(145) Lelki paradicsom 1
Officium Haebdomadae Sanctae 1
Octava Seraphica 2. incompacta 8
T[homas] Kempis Hungaricus 1
Tractatus Asceticus Manu Scriptus Prov[inciae] Bav[ariae] Tomi 2
(150) Tomas Kempis Incompactus Latinus 1
Thesaurus vitae coelestis P. Alvarez [! = Jacobo Álvarez de Paz] 1
Triumphus Christi etc. 1
Trinum perfectum via, veritas, vita R[everendi] P[atris] Michaelis a
    S[ancta] Catharina Tomj in Fol[io] 3

Viator Christianus Ascetic[us] 1
(155) Vitus Sepher [= Scheffer] Germ[anicus] Asceta 1
Fasciculus Mirhae 1

Libri Scholastici et alij huc pertinentes.

Philosophia Manu Scripta P. Martini [= Péterffi] 1
Trigo[no] Metria Matematica 1
Orationes Mathiae Corvini 1
(160) Theophili in Psalmos Poeticus 1
Liber Poeticus Varia artificia Elegantiar[um] 1
Oratio Super exequias Mikesij 1
Syntaxis et Poetis Emmanuelis Alvarez 1
Canisius 3
Curtius 1.

Historici Sacri et Profani

(165) Bethlenius 1
Ethica Divina 1
Hystoria Sacra Sulpitij Severij 1
Historicus de Sanctis Hungariae Tractans 1
Historia Genelogica Ladislai Micola 1
(170) Iter ad Templum Honoris 2
Ortus et Progressus Colleg[i] Claud[iopolitani] Soc[ietatis] JESU 1
Ortus et Progressus Seraphici Ord[inis] S[ancti] P[atri] N[ostri]
Franc[isci] 2
Martyrologium 1

Politici Libri.

Calepinus 1.
(175) Arithmetica 2.
Dictionariu[m] 2.

Juridici

Bulla Unionis Fratrum Minor[um] 1
Concilium Tridentinum 2
Catechismus Romanus Trid[entinus] 3
(180) Regula 1.

Circulus Aureus 1
Statuta Generalia Manu Scripta 1
Statuta Generalia in 4to 1
Statuta Municipalia 2
(185) Series Summorum Pontificum 1
Theatrum Regularium de Obs[er]v[antia] Regulae 1
Oficialis Curiae Regularis Mathaucij [! = Agostino Matteucci] 1
Methodus Cogendi Regulares P. Kerhove [= Gaudentius van den Kerckhove] 1

In Communitate Superiori

Cista Archiviae Resid[entiae] cum omnibus literalibus instrumentis de fundis et pratis.

Fr[ater] Bernardinus Kemenes m[anu] pr[opria]

Fr[ater] Anacletus Ponori m[anu] pr[opria]

Mai lelöhelye: Dés, Ferences Rendház irattára, sine signatura.

Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 206.

1744, Dés

A dési ferences rendház könyveinek összeírása

Inventarium Rerum et Supellectilium Residentiae Déésiensis
sub Praesidentatu R[everen]di Patris Gerardi Búzás. Ann[o] 1744

In Ecclesia

In Capellaria [Dés]Aknensi

Missale 1

Libri Sacristiae

Missalia 7

Pro requiem seu defunctis 3

Ritualia Romana 5

(5) Franciscanu[m] Rituale 1

Matricula 1

Liber inscribendas Missar[um] 1

Libri in Bibliotheca sunt ut inventarium anni praeterlapsi exhibet.

Fr[ater] Alexander Imreffi m[anu] pr[opria]

Fr[ater] Modestus Lukács m[anu] pr[opria]

Mai lelőhelye: Dés, Ferences Rendház irattára, sine signatura.

Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 209.

1745, Dés

A dési ferences rendház könyveinek összeírása

Inventarium rerum et supellectilium sub praesidentatu R[everendi]

P[atris] Gerardi Buzás

An[n]o Salutis 1745.

In Capellaria [Dés]Aknensi

Missale 1

Rituale 1

Libri Sacristiae

Matricula 1

Inscribendar[um] Missar[um] 1

Rituale Franciscanu[m] 1

Missalia 8

Libellus Chorar[um] pro processione. 1

(5) Ritualia Romana 5

Inventarium Librorum in Bibliotheca

Contionatores

A

R[everendi] P[atris] Abrahami a S[ancta] Clara Germanicus in fol[io] 1

Aurifodina Germ[anicus] in 4. 1

Annus Apostolicus in 4. 1

Andreae Illyés festiv[alis] 2

(10) Andreae Illyés meg rövidített ige 1

Annotationes in Joanne[m] 1

Annona Annua 1

R[everendi] P[atris] Ambrosij Penalosa de S[acro]S[ancta] Trinitate 1

B.

Biblia latina 4

(15) Biblia Hungarica 3

Biblia Alphabetica 1

R[everendi] P[atris] Boronyai [! = Baranyi] Conc[iones] funebres 1

Bessaeus Conc[iones] festiv[ales] 1

Biblia Germ[anica] 2

C.

(20) Concionator ex temporaneus germ[anicus] 1

R[everendi] P[atris] Conradi Purselt. germ[anicus] tom 2

Consilia Sapientiae germ[anicus] 1

Centi folia germ[anicus] 1

Contiones pro festis B[eatae] V[irginis] Sine Titulo germ[anicus] 1

(25) Centuria Contionu[m] Haecatumba [!] lat[inus] 2

Concordantia Biblior[um] 1

R. P. Carolomanni Vierholcz 2

Dom[inicales] et festiv[ales] ger[manicus liber] in 4. t[omi] 2

R[everendi] P[atris] Capistrani Dominicales 3

(30) Festivales 3

Cronologia S[ancti] P[atris] Nostri] seu vita ger[manicus] 1.

Centuria funebris 1

R[everendi] P[atris] Capistrani [!] Mandl [Kaspar Mändl]
germ[anicus] Domin[icales] et festiv[ales] 2

Conciliatio locorum S[acrae] Scrip[turae] 1

D.

(35) Dilinger [! = Johann Dedinger] 1

Dialogus S[anctorum] Librorum 1

Dilaminez [! = Raphael de Laminez] Dom[inicales] 1

R[everendi] P[atris] Didaci Nisseni 1

Discursus Th[eo]l[o]gio Moralis R[everendi] P[atris] Viva 2

E.

(40) Exhortationes Germ[anicae] incompactae 1

Explanationes Evang[elicae] 1

F.

Faber Festivalis 2

Faber Dominicalis 1

R[everendi] P[atris] Francisci Hoffer opus Germ[anicum] 2

G.

(45) Galea Salutis 1

H.

Hartung Conc[iones] tergeminae lat[inae] 1

Homo Christianus 2

R[everendi] P[atris] Hoffer consiliu[m] Dominicu[m] 1

Jonadab [!] in 4. Germ[anicus] 1

I.

(50) R[everendi] P[atris] Josephi Herele germ[anicus] in 4. 1

R[everendi] P[atris] Joannis Bernardi Löstbrann[?] Dom[inicales] et
Festiv[ales] in 4. tom[us] 1

R[everendi] P[atris] Joannis Osorij Adv[en]tus et Quadragesimalis 1

R[everendi] P[atris] Josephi Mansij Sacrum promptuariu[m] in omnes
solemnitates totius Annj 1

R[everendi] P[atris] Josephi Mansij Tom[i] 3

K.

(55) Kaldi Dom[inicales] et Festivalis 1

L.

Lelki Tėj 1

Lux Evangelica in omnes Anni Dominicas 1

M.

R[everendi] P[atris] Manchardi germ[anicus] in fol[io] tom[i] 2

R[everendi] P[atris] Mansij Evangelicum 2

(60) R[everendi] P[atris] Mathei Leonardi Germ[anicus]
Quadr[agesimales] 1

N.

Nagel Strommata Evang[elica] tom[i] 2

Nucleus Catecheticus 1

P.

Pomerium Sermonu[m] 1

P. Pontani Conc[iones] Funebres 1

(65) R[everendi] P[atris] Petri Hoffner in 4. 1

Philippus Dies Quadrag[esimales] 1

Penzinger germ[anicus] in 4. 1

S.

Sertum S[anctorum] Stephani Ilyes Fest[ivales] 2

Speculum Exemplorum 1

V.

(70) Vitus Fabricius in 4. germ[anicus] 1

R[everendi] P[atris] Vitus Scheffer tractatus de passione D[omini]
germ[anicus] 1

Libri Ascetici

A.

Avancinus lat[inus] 2

Avancinus Hung[aricus] 1

Affectus amoris 2

(75) Antidotum Spirituale contra pestem 1

B.

Brevis synopsis Vitae [Sanctae?] Dismae [!] 1

Breviaria tria trita 3

C.

Cancionalia in Choro 3

Circulus Menstruus 1

(80) Consilia Sapientiae 1

Campanula Salutis 1

D.

Doctrina Ecclesiae Christ[ianae] primor[um] 5 seculorum 1

Decreta Concilij Trident[ini] 2

Doctrina Ecclesiae Christ[ianae] 1

E.

(85) Eletnek kenyere 1

F.

Fasciculus Myrrhae 1

I.

Intő és tanitto levél 1

Iter ad templu[m] honoris 2

Instructio Catechetica 5

L.

(90) Liber Chordigerorum 1

Lelki Paradicsom 1

R[everendi] P[atris] Leonardi [Lessius?] de fide et Religione eligenda 1

M.

Missae de tempore et de S[anctis] 1

Meditationes pro singulis diebus totius Anni 1

O.

(95) Octava Seraphica 3

Orationes Manuscriptae 1

Officium Hebdomadae S[anctae] 1

P.

Penitentiale Selectarum precum 1

Panis Quotidianus animae 1

(100) Positiones de peste 1

R.

Remedium Spirituale contra omne peccatum 1

S.

Septem Psalmi Confessionales 1

Speculum Innocentiae 1

Semita Coelestia Sapientiae 1

T.

(105) Thomas Kempis Lat[inus] 1

Thomas Kempis Hung[aricus] 1

Thomas Kempis incompact[us] 1

Trinum perfectum: Via Veritas et Vita in fol[io] P[artes] 3

Thesaurus Vitae 1

(110) Via Regia S[anctae] Crucis opus R[everendi] P[atris] Janosi 1

Viator Christianus 1

Libri Theologici

A.

Arsdechun Theologia tripartita 1

R[everendi] P[atris] Alexij Csato de Gratia 1

Assertiones Theologicae de Deo trino et Uno 1

(115) Apologia Hungariae 1

B.

Buzembaum 2
Brevis Notitia 1

C.

Conclusiones Th[eo]l[o]giae de peccatis et Gra[tia] 1

D.

Doctrina Moralis in brev[issimum] comp[endium] 1
(120) Duodecim rationes anima 1

H.

Hercules Christianus 1

I.

Instructio Sacerdotum R[everendi] P[atris] Loner 1
Index libror[um] prohibitor[um] 1
R[everendi] P[atris] Joannis Absolon de Incarn[atione] 1
(125) Instructio Confessar[iorum] breviss[im]a 1
Ignorantia Lucis Inimica Joannis Dunscoți [!] 1
Idea boni Confessarij 1
Instructio Confessarior[um]
Innocentia Vindicata P. Celestini Sfondrati in 4. 1

M.

(130) Memoriale Confessarior[um] 1
Manuale Parochor[um] R[everendi] P[atris] Ludovici Engel 1

O.

Oliva verae pacis 1
Orator Novellas de Incarn[atione] 1

P.

Panaeti[us? =? Lucas Panaetius?] Canonico legalis 1

Q.

(135) Quaestiones Theologicae de Missa stipendio 1
R[everendi] P[atris] Raisfentuel [! = Reiffenstuel] Separatim cum suo
additamento 1
Ratio Status animae 1

T.

Theologia Polemica R[everendi] P[atris] Picler 1
Theologia polemica R[everendi] P[atris] Heidel 1
(140) Theologia Beatorum R[everendi] P[atris] Alexij Csato 3

Tabula votiva 1
Theologia Catholica 1
Theologia Manuscripta 3
Theologia Radicalis R[everendi] P[atris] Sbogar 1
(145) Theses Theologicae de Euch[aristiae] Sacram[en]to Ministro 1
S.
Speculum ordinandorum 1
Scientia Secum 1

Libri Controversistici

B.
Becanus in 8. 1
Becanus Minim[e?] comp[actus?] 1
C.
(150) Controv[ersiae] Hung[arice] absque tit[ulo] 1
Catechismus Rom[anus] Concil[ii] Trident[ini] 3
E.
Epitome Controv[ersiarum] 1
I.
Igaz hitre vezérlo konyv 1
Joannis Barclai paranesis 1
(155) R[everendi] P[atris] Joannis Raicsani 3
Kazemberger Columna et firmamentu[m] verit[at]is 1
Kalaus Pazmany in fol[i]o 1
Kalvinus Janos Istene 1
Lutheranicu[m] Nihil R[everendi] P[atris] Martini Szent Ivanyi 1
(160) R[everendi] P[atris] Martini Demeter de S[acro]S[ancta]
Trinitate 2
Nyolcz okok 1
Rövid es fontos discursus a Sz[ent] Haromsagrol 2
Signa Ecclesiae 1
Ubi Scriptu[m] est 2
(165) Sannig in fol[i]o controv[ersiae] 1

Libri Scholastici Juridici et Politici

A.

Aritmetica 1
Bulla Unionis 2
Constitutio S[ancitatis] D[omini] Benedicti Papae XIII. 1
R[everendi] P[atris] Canysij [!] Hung[arice] in 8. 1
(170) Calepinus 1
Dictionaria 2
Daecenna[!] Magni Indiarum Philosophi 1
Expositio Literalis in Reg[ulam] S[ancti] P[atris] Francisci 1
Indulgentiae Seraphici Ord[inis] P. Joannis Aniceti [?] 1
(175) Idea perfecti Belli 1
Liber Italicus 1
Panegirici Mathiae Corvinj 1
Philosophia Moralis 1
Quintus Curtius 1
(180) Rerum Transylvanicar[um] Historia 1
Regula S[ancti] Patris
Restitutio Izrael
Statuta Generalia Manu Scripta 1
Statuta Municipalia 1
(185) Sulpicij Severij Hyst[oria] Sacra 1
Sylvae Variae elegantiar[um] artificia 1

O.

Ortus et progressus Ord[inis] 2
Ortus et progressus Societatis JESU 2
Hystoricus Sine Titulo 2
(190) Hystoria Sanctorum et Sanctaru[m] Hung[aricarum] cum
Imaginibus in 8. 1.
Trigo[no]metria 1
Theophili Poeticus in Psalmos Davidicos 2
Valachicus liber Alphabeticus Manuscriptus 1
Series Summor[um] Pontificu[m] 1
(195) Circulus Aureus Cerem[oniarum] 1
Compendiu[m] declarat[ionum] Regulae 1
Theatrum Regulariu[m] de observatione Regulae 1

Dubia Regularia P. Laurentij Portel, Claudiopolim pro interim
translat[us] 1
Officialis Curiae Regularis Matheucj [Augustinus Matthaeucci] 1
(200) Methodus cogendi Regulares P. Kerchove 1
Cypriani Soarij Rhetorica Modo a Spect[a]b[i]li D[omino] Budai
donata 1
Utilissimus Magistri cum Discipulo, Dialogus de artificio purae
latinitatis 1

Libri Chorales

Cantionale Novum 1
Neo compactum 1
(205) Lacerum Sine tabula 1
Diurnale in 4. Unu[m] pro cantandis Antiphonarj

Fr[ater] Bernardinus Kemenes m[anu] pr[opria]
Fr[ater] Alexander Imreffi m[anu] pr[opria]

Mai lelöhelye: Dés, Ferences Rendház irattára, *sine signatura*.
Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 212.

1746

Inventarium rerum et Supellectilium
Sub Praesidentatu R[everendi] P[atris] Gerardi Buzas Anno Salutis
1746

In Sacristia

Tam quoad numerum quam quod speciem inventa sunt juxta
Inventarium elapsi Annj.

Bibliotheca

est inviolata Juxta praecedentis Anni Inventarium exceptis ijs quorum
Reversales Manent in Biblioteca.

Libri Corales
Cantionalea Csikiensia sunt 2
Unum est Szamos Ujvarini recompactum Antiquum.

Fr[ater] Bernardinus Kemenes m[anu] pr[opria]
Fr[ater] Angelus Fuchs m[anu] pr[opria]

1747, Dés
A dési ferences rendház könyveinek összeírása

Inventarium Rerum et Supellectilium
sub Praesidentatu R[everen]di Patris Raphaelis Balás Anno Salutis
1747

In Bibliotheca
Bibliotheca Nostra aucta est hoc Anno Sequentibus Libris
Promptuarium Visitoris Commisarij 1
Concordantiae Biblior[um] emendatae 1
Biblia Sacra Latino germanica Vulgatae editionis R[everendi] P[atris]
    Thomae Alex[andri] Erhard Ord[inis] S[ancti] Benedicti partes 5
Rugitus Leonis Authore P. F. Leone Wolff libri germ[anice] 5
(5) Jus Canonicum Universum Authore R[everendo] P[atris] Fr[atris]
    Analecto Raisfentuel [!] Tomi 4
Pauli Zachiae Quaestionum Medico legalium opus Absolutissimum, in
    tres Tomos divisum in Uno tamen compendio compactum
Theologiae Scholasticae partes 2
Consultatio quae fides et Religio sit Capescenda 1
Patris Francisci de Turono Stricti[oris] Obs[ervan]tiae S[ancti]
    Francisci Th[eo]l[o]gi breve compendium ad Superiores
    quoscumq[ue] Regulares ad Minoritas praesertim, Manu Scriptum
(10) Speculum Innocentiae Angelicae 1

Antiqui libri inveniunt secundu Praecedent[em] Inventarium.
Ita est Fr[ater] Simon Eróss m[anu] pr[opria]
Fr[ater] Venantius Bánya Discretus m[anu] pr[opria]

Mai lelőhelye: Dés, Ferences Rendház irattára, sine signatura.
Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 216.

1749

Inventarium Rerum et Supellectilium
Sub Praesidentatu Reverendi Patris Andreae Zsombori Anno 1749

In Sacristia
Missalia pariter ut in antecedenti anno

In Bibliotheca
Inventi Sunt omnes libri Bibliothecae hujatis ut annotati Sunt anno
praecedente praeter unum latinum Nomine Annotationes in Joannem
qui visus est Armenopoli apud nostros, et aliquott germanicales qui
ibidem manent nondum restituti.

Ita est Fr[ater] Blasius Andrasi m[anu] pr[opria]
Fr[ater] Alexander Imreffi m[anu] pr[opria]

1750, Dés

A dési ferences rendház könyveinek összeírása

Inventarium Rerum et Supellectilium
Sub Praesidentatu R[everen]di Patris Josephi Kováts A[nn]o 1750

In Sacristia
Missalia ordinalia 9
Pro defunctis 5

In choro
Concionalia 2
Liber corhar[um] 1

Inventarium Biblio Thecae
Concionatores

(5) Centauria [!] funebris 1
 Sertum Sanctorum 2
 Faber Latinus Dom[inicales] 1
 Festivales 2
 P[at]ris Lucae Nagel 2
 (10) Trinu[m] Perfectu[m] Tomi 3
 Joannis Osorij Conc[iones] 1
 Boronyai [! = Baranyi Pál] Funebris 2
 Leonardij Quadr[agesimales] 1
 Kalauz Pázmányos [!] 1
 (15) Hecatombe Dom[inicales] 1
 Nisseni Serm[ones] Quadr[agesimales] 1
 Gulielmi Historia Sacr[a] 1
 Philipp[us] Diez Quadr[agesimales] 1
 Bertholdi [! = Georgius Bartholdus] Quadr[agesimales] 1
 (20) Chaldi[! = Káldi György] 1
 P[at]ris Szabó Quadr[agesimales] 1
 Pomerij Sermones 1
 Cathecism[us] Rom[anus] 3
 Bassai [! = Petrus Bessaeus] Conc[iones] fest[ivales] 1
 (25) Conciones Tergeminae P[at]ris Philippi [Hartung] 1
 Cathecista Ung[arice] Stephani Illyés 1
 Theatrologia Mystica 1
 Promptuariu[m] Sacru[m] 2
 Aeraru[m] Evangelicu[m] 2
 (30) Lux Evangelica 1
 Illyés András Tomi 2
 Theatru[m] Victor[iosum] Ezechielis Koch] Germ[anicus] 1
 Petri Hoffer Germ[anicus] 1
 Patris Manhard Germ[anicus] 1
 (35) Patris Purselt Germ[anicus] 1
 Gaspari Mandl Germ[anicus] 1
 Alter item Germ[anicus] 1
 Consilia Sapientiae Germ[anicus] 1

Gaspari Mandl in 8vo Germ[anicus] 1
 (40) Patris Viti Faber 1
 Penzinger Germ[anicus] 1
 Abraham á Sancta Chatarina [! = Abraham a Sancta Clara]
     Germ[anicus] 1
 Aurifodina Germ[anicus] 1
 Andreae Illyés meg röviditetet ige 1
 (45) Anona Annua 1
 Ambrosij Penelosa 1
 Conc[iones] Extemp[oraneae] Germ[anicus] 1
 Centifolia Germ[anicus] 1
 Conciones Germ[anicus] Sine Tit[ulo] 1
 (50) Conc[iones] Carolomani Germ[anicus] Tomi 2
 Fratris P[at]ris Dom[!] =? Dominicus de Brentano? 3. Fest[ivales] 3
 Didaci Nisseni 1
 Dilaminez [! = Raphael de Laminez] 1
 Explanat[iones] Evang[elicae] 1
 (55) Fran[cisci] Hoffer opus Germ[anicus] 2
 Jonadab in 4to Germ[anicus] 1
 Josephi Hercle Germ[anicus] 1
 Joannis Bernardi Dom[inicales] et Fest[ivales] Tom[us] in 4to 1
 Manchardi in folio Germ[anicus] Tomi 2
 (60) Mansi Evangelicu[m] 2
 Pontani funebris 2

Libri reliqui

Biblia Sacra ung[arica] 3
 Biblia Sacra Lat[ina] 3
 Bibl[ia] Sacra Germanica 2
 (65) Ius Can[onicum] Patris Rajfenstruel [!] Tomi 4
 P[at]ris Fran[cisci] Schmier juris prud[entia] Tom[us] 1
 Index Libr[orum] prohibitor[um] 1
 Conciliu[m] Trydentinu[m] 1
 Speculu[m] Exemplor[um] 1
 (70) Ort[us] et progress[us] F[rat]ru[m] Minor[um]

Statuta Generalia alter Scripta alter Typo editio
 Dictionaria 2
 Biblia Alphabetica [!] 1
 Prodromus 1
 (75) Theatru[m] Reg[um] 1
 Patris Speranzae 1
 Patris Ambrosii 1
 Clypeus Patientiae 1
 Series Pontificu[m] Romanor[um] 2
 (80) Liber precatori[us] Pázmán in 4to 1
 Manuale Parochor[um] 1
 Institutio Confessar[iorum] 1
 Stanihursti de 4^{tuor} Noviss[imis] 1
 Intő és Tanito Levél 1
 (85) Compendium S[anc]t[o]r[um] Hungaric[arum] in 8vo 1
 Circul[us] Aure[us] 1
 Patris Sbógár Theol[ogia] Radic[alis] 1
 Ann[us] Apost[olicus] 2
 Suplem[entum] Theol[ogiae] Mora[lis] P. Rajf [enstuel! = Anaklet
 Reiffenstuel] 1
 (90) Moribundus 1
 Medulla Theolog[iae] Mor[alis] 1
 Nucle[us] Cathe[cheticus] 1
 Cath[echismus] German[icus] 1
 Concordantiae Bib[liorum] 2
 (95) P. Richárdi [Archdekin] Th[eologia] tripartita 1
 Controversia 1
 Manuale Controv[ersiarum] P. Becani 1
 Conciliatio Locor[um] Sacrae Scripturae 1
 Dialogus Sacer Liber 1
 (100) Galea Salutis 1
 Promptuariu[m] visit[ationum] Comisarij 1
 Bib[lia] Sacra Latino Germ[anica] vulg[atae] edit[ionis] Tom[i] 5
 Patris Leonis Volff [! = Wolff] Libri Germ[anici] 5
 Pauli Csáki medicolegale opus 1
 (105) Theol[ogia] Scholastica Partes 2

Cons[ultatio] quae fides sit Capessenda
P. Fran[cisci] De Tirvuo [! = Francesco de Torano] Com[pendium]
breve Scriptum

Libri Ascetici

Avantinus Lat[inus] 2
Hung[aricus] 1
(110) Affec[tus] Amoris 1
Antidotu[m] Spir[ituale] contra Pestem 1
Circul[us] Menstruus 1
Consilia Sapientiae Lat[inus] 1
Doctrina Ecclesiae Cath[olicae] 1
(115) Decreta Concilij Tridentini 2
Eletnek Kenyere 1
Instr[uctio] Cathecitica [!]
Liber Cordigeor[um] 1
Lelki Paradicsom 1
(120) Medit[ationes] p[ro] Singulis Dieb[us] 1
Octava Seraphica
Panis Quotid[ianis] Animae 1
Remedium Spirituale c[on]tra peccata 1
Semita caelestis Sapientiae 1
(125) Tomas Kempis 1
Hung[aricus] alter
3^{tus} incompactus Latin[us] 1
Via veritas et vita in folio
Thesaur[us] Vitae 1
(130) Via Regia Sancta Crucis 1
Viator Cristian[us] 1

Libri Theolog[ici] qui superius n[on] Sunt notati

Patr[is] Alexij Csató de Gratia 1
Assertiones De Deo Trino et Uno 1
Apologia Hungarica 1
(135) Buzenbau[m] 2
Brevis Not[itia?] 2

Doctr[ina] Moralis in Crud[a?] 1
 Hercules [Chris]tian[us] 1
 P. Lo[h]ner instructio 1
 (140) P. Joannis [Kazy?] de Incarnat[i]one 1
 Ignorantia Lucis inimica 1
 Joannis Dunscoți 1
 Idea Boni Confessarij 1
 Innocent[ia] Vindicata 1
 (145) Memor[ia] Confess[ariorum] 1
 Olyva verae pacis 1
 Rajfenstruel [!] cu[m] Ad[d]itamento Moralis 1
 Ratio Stat[us] Animae 1
 Theolog[ia] Polem[ica] P. Pikler [! = Vitus Pichler] 1
 (150) Theolog[ia] P. Hejdel [?] 1
 Theolog[ia] Beator[um] P. Alexii [Csató]
 Tabula votiva
 Theolog[ia] Cath[olica] 1
 Spec[ulum] Ordinandor[um] 1
 (155) Scientia Secum

Libri Controversistici

Beccan[us] [! = Martinus Becanus] in 8vo 1
 Becc[anus] compendiu[m] paru[m] 1
 Controversia Hung[arica] abs[que] Tit[ulo] 1
 Epitome Controversiar[um] 1
 (160) Joannis Bénkai [! = John Barclay]
 P[at]ris Rajtsani 3
 Kasenberger columna veritatis 1
 Martini Sz[ent] Iványi 1
 Martini Demeter de S[anctissi]ma Trinit[ate] 1
 (165) Ligna Eliae 1
 Libri Scriptum [!] 2
 San[n]ig in folio Contr[oversistica] 1

Libri Scholastici et Politici

Aritmetic[us] 1
 Bullae unionis 1

(170) Constitutio Benedicti Papae 13th 1
 Calepinus 1
 Daecenna [!] Magni Indiaru[m] 1
 Expositio Literalis in Reg[ula] S[anc]ti P[atris] Fr[ancisci] 2
 Liber Italic[us] 1
 Panegyrici Mathiae Corvini 1
 Perfecti Belli 1
 Philosophia Moralis 1
 Q[ui]n[tus] Curtius 1
 Regula Sancti P[atris] Francisci
 Restitutio Israel
 Statuta Municipalia
 Sulpitij Saeveri [!] Hist[oria] Sacr[a] 1
 Ort[us] et progress[us] Soc[ieta]tis Jesu
 Historia Sine Tit[ulo]
 Trigo[no]metria Theog[onico-]Poetic[us] [?] 1
 Liber Valach[icus] manu script[um] 1
 Dubia Regularia P. Laurentij Portel pro interim Claudiopolim ad
 nostros Translata
 Officialis Curiae Reg[ularis] Mathaeucci [! = Agostino Matteucci] 1
 Meth[odus] P[at]ris Kerkove [! = Gaudentius van den Kerckhove] 1
 Cypriani Soarij Rhetor[ica] 1
 Dialog[us] Latinit[atis] 1

Caeteri exigua memoria digni invenient[ur] [?] ut praecedenti A[nn]o praeter
 1^m [= unum] quod aliquott [!] Germanici Conc[iones] referunt[ur]
 fuisse et Annis Antecedentib[us] et nunc est Armenopoli apud Nostros
 cum Libro Dicto Annot[iones] in Joannem [...] vero [?] [...] p[rae]senti
 accessere ad Bib[liothecam] [...] [...] Germ[anici?].

Ita est Fr[ater] Bernardus Hidegh m[anu] pr[opria]
 Fr[ater] Simon Eröss m[anu] pr[opria]

Mai lelőhelye: Dés, Ferences Rendház irattára, sine signatura.
 Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 228.

APPENDIX

A ZILAHÍ REFORMÁTUS KOLLÉGIUM KÖNYVTÁRÁNAK GYARAPODÁSI JEGYZÉKEI 1697–1777

A zilahi Református Kollégium könyvtára történetének szerény – az appendix végén felsorolt – irodalma van. Az *Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez* sorozat 14. köteteként közreadott *Partiumi könyvesházak* kötetben (425–428.) csupán az addig kiadott forrásokból tudtunk újraközölni, mivel az iskola anyakönyvének eredetije lappangott. Azóta szerencsésen nyomára akadtunk, így lehetővé válik az ebben rögzített forrást – a könyvtár gyarapodási jegyzékeit, az adományok feljegyzéseit – teljes egészében közölni. Ahogy az említett *Adattár* 14. kötetből kiderül, 1713 előtről Szüts Bálint felesége, Kürty István, Debreceni István, Laskoi István és Szijjarto Samuel gazdagították a szerény gyűjteményt.

Az ezekről szóló feljegyzések szövege az iskola anyakönyvében (*mai lelőhelye*: Kolozsvár, Román Tudományos Akadémia Könyvtára – Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca, MS A 95, 2., 4–5., 8–9.; 43–50.):

(pag. 2.) „Anno 1689 die 10 Augusti Nemzetes Szüts Balint Uram ö kegyelme felesége Nemzetes Varga Erzsebet Asszony ujjittatta meg az Coetus Bibliajat fl 3.”

(pag. 4.) Az 1697-es bejegyzések után, dátum nélkül:

„Kürthi István Uram hajdan Somlyai hasznos Schola mester adott az
Zilahi Scholanak öt könyveket ugymint:

Zepperum in Leges Mosaicas

Secundum tomum Chronologiae Cl[arissi]mi Lisznyai

Pleniorum Logicam Buzinkai

Bellarminum Enervatum [Guilielmi Amesii]

Scriptam Explicationem Logicae Rami”

Herner–Monok, KtF III, 1983, 96.; Fekete–Kulcsár Gy. (= Bura)–
Monok–Varga A., *Adattár* 14, 1988, 427–428.

(pag. 5.) Folytatólagosan, újabb dátum nélkül:

„Tiszteletes T. Debreczeni István uram a Zilahi Ecclesianak hasznos
lelki pásztora és az Szent Társasagnak érdemes seniora a Zilahi Schola
számára vett két könyveket, ugymint:

Communes Locos Petri Martiris et
Manuale G(eorgii) Pasoris”

„Laskoi Istvan Uram Scholához valo buzgó indulatyából adot egj
Váradí Magyar Bibliát”.

(pag. 8.) „Nemzetes Szijjarto Samuel uram Scholához valo buzgó
indúlatyából adott
két Magyar Ujj Testámentumokat. Dixi Rectore Stephano Körösi
Anno 1711”.

(pag. 9.) „Anno 1764 Die 24 Julii Zilahi Ref. Pap Mohai Janos uram,
és Felesége T. Hermányi Rakhel Asszony, az Isten dicsőségéhez valo
bugó indúlatyokból a Zilahi Reform. Oskolának ajandekoztak
egy Tótfalusi Magyar Aranyas táblájú Szép Bibliát,
mellyért emlékezzék meg Isten ö kegyelmekről és ne engedje hogy el
töröltessék az ö kegyelmek jó tetemenye, melyet cselekedtek az Isten
szépen virágzó veteményes kertével.”

(pag. 43–50.)

1713 A kollégium könyveinek összeírása

Libri Scholae Zilahinae
Anno Domini 1713 Rectore Johanne Remetei duodecimo
Calendar[um] Aprilis
in hunc ordinem digesti
Joan[nis] Piscatoris Comment[aria] in N[ovum] Testamentum
Bellarminus a Paraeo castigat[us] *[más kézzel:]* non periit ad Annum
1762
Philofia Practica Timpleri *[más kézzel:]* periit
Keckermannii logica etc. *[más kézzel:]* periit
(5) Pagnini Grammatica Hebraea *[más kézzel:]* non periit ad Annum
1762
Justinus Historicus *[más kézzel:]* periit

Centuria 2da Cl[arissimi] Comáromi [más kézzel:] periit
 Dominica Catechetica Mich[aelis] Nemeθi [más kézzel:] periit
 Rami et Amesij Logica [más kézzel:] periit
 (10) Index testimonior[um] Novi Testamenti ex Vet[eri Testamento]
 citator[um] [más kézzel:] periit
 Logica sine Nomine [más kézzel:] periit
 Graecum Testa[mentum] cum gemina versione Latina sine prima
 pagina [más kézzel:] periit
 Daniel in Conciones Hungaricas formatus [?]
 Testam[entum] Nov[um] duo Hungarica [más kézzel:] nescitur quo
 facta su [?]
 (15) Petri Martyris Loci Communes [más kézzel:] non periit ad
 Annum 1762
 Gvalter[us] in Matthaeum [más kézzel:] periit
 Preces Scholae in Typis [más kézzel:] periit
 Marloratus Comment[aria] in Novum testamentum [más kézzel:] periit
 Vendelinus [más kézzel:] periit
 (20) Volebius [= Johannes Wollebius] [más kézzel:] periit
 Calvini institutio Theologica [más kézzel:] non periit ad Annum 1762
 Metaφisica Cl[arissimi] Sz[atmár] Némethi [más kézzel:] periit in 1729
 Benedicti Aretij Problemata Θεolog[iae] [más kézzel:] periit
 Legum Mosaicar[um] explica[ti]o Vilhemi Zepperi [más kézzel:] periit
 (25) Logica Claubergiana 2 [más kézzel:] perierunt
 Henrici Molleri Comment[aria] in Psalmos [más kézzel:] periit
 Philipp Melanthonis Ethica [más kézzel:] periit
 Ciceronis Epistolae [más kézzel:] periit
 Grammatica Alberti Molnár [más kézzel:] periit
 (30) Rhetorica Gerhardi Johannis Vossii cum
 Dialectica Clarissimi D[omi]ni Georgii Verestoi 2 [más kézzel:]
 perierunt

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Román Tudományos Akadémia Könyvtára
 (Biblioteca Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca), MS A 95, 43–44.
 Tulajdonosa a Zilahi Református Kollégium.

Jegyzet: A Zilahi Református Kollégium könyveinek jegyzékeit (1713, adományok 1734, 1757, 1774, 1777) az iskolai albumba (matrikula) jegyezték fel (idézett irat 43–50). Az ezt megelőző időszak könyvadományai: Fekete–Kulcsár Gy. (= Bura)–Monok–Varga A., Adattár 14, 1988, 427–428. Az itt idézett szakirodalmon kívül lásd: Magyarosi István, *A zilahi ev. ref. anyaszentegyház története*, Kolozsvár, Stein, 1880, 23.; Zaharia Etelka, *A zilahi református Wesselényi Kollégium könyvtára*, Könyvesház, a Művelődés melléklete, 2(1992), 1. szám, 14–15.; Ioan Maria Oroş, *Dimensiuni de culturii moderne în Țara Silvaniei (secolele XVII–XIX)*, *Cartii și proprietari*, Cluj-Napoca, Mega, 2010, 72–73.
Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 87.

1734

Éltető András könyvhagyatéka a Kollégium számára

Ex Testamento beato memoriae Andreae Éltető Notarii
quondam Oppidi Zilah ante Rectoris Scholae Zilahinae
habet Schola Zilahiensis Anno 1734 diebus Decembris

- 1 Prodromum opera Alstedii in Folio [más kézzel:] non periit ad
Annum 1762
- 2 Opera Cartesii cum annotationibus Ludovici de La Forge in 4to
[más kézzel:] periit
- 3 Alstedii Encyclopaediam Biblicam in quarto [más kézzel:] periit
- 4 Artis Chimicae volumina duo in quarto [más kézzel:] non periit ad
Annum 1762
- 5 Johann[is] Coccei Summa [Theologiae in] Foedere in octavo
[más kézzel:] periit
- 6 Testamentum Novum Genevae Anno 1616 editum in 12mo
[más kézzel:] periit
- 7 Adolphi Libelij locus communis Theolog[orum] in 12mo [más kézzel:]
periit
- 8 Johann[is] Alstedii Philomela Theolog[iae] [más kézzel:] periit

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Román Tudományos Akadémia Könyvtára
(*Biblioteca Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca*), MS A 95, 44–45.
Tulajdonosa Éltető András (†1734?), a zilahi Református Kollégium
rectora, majd Zilah város jegyzője.
Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 147.

1734

Feljegyzés az 1707-ben elhunyt Eszéki István könyvadományáról

[az előző adomány számozásának a folytatásával:]

Eszéki

- 9 Stephani [Pataki] *Controversiae* [más kézzel:] non periit ad Annum
1762
10 Liturgia blattis tradenda Pontificia [más kézzel:] periit
11 Logica blattis pariter tradenda [más kézzel:] periit
12 Stephani Pataki *Controversia Sociniana in scriptis* [más kézzel:] periit
13 Johannis Maccovii opus prior [más kézzel:] periit

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Román Tudományos Akadémia Könyvtára
(*Biblioteca Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca*), MS A 95, 45.
Tulajdonosa Eszéki István (1641/42–1707), nagybányai rektor, több
helyütt lelkész a Partiumban.

Jegyzet:

Eszéki István végrendeletében elosztotta könyveit a jelesebb református
kollégiumok könyvtárai között – Sárospatak (a jegyzékük: Font-
Herner–Kokas–Monok, KtF I, 1981, 174.; Fekete–Kulcsár Gy.
(= Bura)–Monok–Varga A., Adattár 14, 1988, 103–109. – a ma
is megtalálható könyveiről lásd: Éger Gábor, *Eszéki T. István
könyvhagyatéka a sárospataki Református Kollégium Tudományos
Gyűjteményeinek Nagykönyvtárában*, Miskolc, Hernád Kiadó, 2020.);
Kolozsvár (a jegyzék: Herner–Monok, KtF III, 1983, 136.; Erdélyi
könyvesházak II, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyenyed, Szászváros,
Székelyudvarhely, sajtó alá rend. Monok István, Németh Noémi,
Tonk Sándor, Szeged, Scriptum, 1991 (Adattár XVI–XVIII. századi

szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/2.), 68–69.; Nagybánya (a jegyzék: Herner–Monok, KtF III, 1983, 57.; Fekete–Kulcsár Gy. (= Bura)–Monok–Varga A., Adattár 14, 1988, 378–379. A Zilahi Református Kollégium könyveinek jegyzékeit (1713, adományok 1734, 1757, 1774, 1777) az iskolai albumba (matrikula) jegyezték fel (idézett irat 43–50.).

Bándi–Monok, KtF XIII, 2020, 79.

[A továbbiakban a 45. oldal alján és a 46. oldal tetején elmosódott feljegyzések:]

In memoriam gratitudinis Offert D[ominus] Samuel B. Szörmenyi
Scholae Zilahinae
Schindleri [Valentini?] Grammaticam Hebream
[...] offert Animi [...]
Philippi Melanthonis Theologiam A[nn]o 1545 [?]
[...]nstam Reverendus D[omi]us Steph[anus] Szerentsi Divini Minister
Deshaziensis [? = Désháza, Deja]

1757

A kollégium könyveinek összeírása

Libri Scholae Zilahensis
A[nn]o Ae[tatis] C[hristi] MDCCLVII
Octauo Calendarum Maji Ad manus Samuelis Nagy
Rectoris ejusdem Scholae utcunq[ue] deventi caeteris

deperditis:

Augustinus Marloratus in Folio [más kézzel:] periit
Prodromus Alstedii in Folio
Pagnini Hebraicar[um] Inst[itutionum] Lib[ri] IV.
Bellarminus a Paraeo castigatus
(5) Calvin Institutio Theologica
Petri Martyris Loci Communes
Artis Chimiae Volumina duo

Stephani [Pataki] Contr[oversiae] de Gra[ti]a et Libero Arbitrio
Tótfalusi Magyar Biblia
(10) Syllabus Graeco Latinus Manuscriptus
Erasmi Rotterodami quadam opera
Philipp Melanctonis Loci Theologici
Psalmorum Analytica Explica[ti]o in Scriptis
Funebralis

Hi Libri non periire [!] ad Annum 1762
[Nem folytatódik a jegyzék.]

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Román Tudományos Akadémia Könyvtára
(*Biblioteca Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca*), MS A 95, 47–47.
Tulajdonosa a Zilahi Református Kollégium.

1774 A kollégium könyveinek összeírása

Series Librorum gymnasii Zilahensis
quos A[nn]o 1774 Die 28va 8^{bris} consignatos
Curatoratus voluit, ne in posterum Rectores minuete ausint, quin
potius uno alteroque angeant.

Biblia Hungarica edita a M[isz]Tótfalusi
Johannis Piscatoris Commentarius in Nov[um] Testamentum in 4.
Joannis Henrici Alstedii Prodigium Relig[ionis] triumphantis in folio
Claubergii omnia opera philosophica in quarto
(5) Bellarminus castigatus a Davide Paraeo in octavo
Phisica contracta sine titulo in quarto
Christ[ophori] Pezelii opera Theologica Thom[i] quinque in octavo
Pagnini Lucensis Institutio Linguae Hebraeae in octavo
Joan[nis] Calvini Comment[aria] in Joannem cum Harmon[ia]
Evang[elica] in 8vo
(10) Petri Martiris Loci Communes in octavo minori
Joannis Calvini Institutio Theologica in octavo majori
Eobani Hessii Carmina complexa Psalmos Davidis in 8vo

Mathaei Mant [!?] controversiae Philosoph[icae] et Theologicae in 8vo
 Joachimi Langens Grammatica Germanica in 8vo
 (15) Georgii Gulielmi Centuria duplex de dictis Philosophor[um] in 8vo
 Philipp Melanchtonis Loci Theologici in octavo minori
 Josiae Simleri Christologia sine compactione in quarto
 Stephani Riccii Commentarius in Hesiodum in duodecimo
 Gulielmi Amesii Medulla Theologica in duodecimo
 (20) Chemia a Variis Autoribus scripta in octavo
 And[reae] Istvanfi quiquaginta Motiva ad Religion[em] Pont[ificam?] duce[...?] in 8vo
 Medulla purae Latinitatis in 12mo
 Joannis Posaházi Philosophia Naturalis in 12mo
 Georgii Comerini Analysis libri Apocaliptici in 8vo minori
 (25) Michaelis Buzenhan [!] Logica in duodecimo
 Explicatio Psalmor[um] in scriptis incerti Autoris in 12mo
 Pauli N[agy] Borosnyai Doctrina Sylogismorum in 8vo
 Georgii Verestoi Rhetorica contracta in scriptis in 8vo
 Aldi Manutii Phraseologia in 12mo
 (30) Georg[ii] Zoványi Canones Ecclesiastici in 8vo minori
 Freieri [= Hieronymus Freyer] oratoria in quarto
 Duo Libri Precum typis mandator[um] separatim in 8vo
 Historia Pastorum ad triteones [?] damnator[um] in scriptis in folio
 Theologia Catechetica Balthasari Rauu [= Rhaw] audite [?] [...]

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Román Tudományos Akadémia Könyvtára
(Biblioteca Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca), MS A 95, 48–49.
Tulajdonosa a Zilahi Református Kollégium.

1777

Mezei József adománya a zilahi kollégium könyvtárának

Ex gratuita oblatione
 Sp[ectabilis] D[omi]ni Josephi Mezei
 Sch[olae] Zilahensi acciperunt Libri, tem[pore] Rect[oratu] Steph[ani] Dulo
 A[nn]o [17]77

- 1 Gvilielmi Perkinsiii opera Theologica Thom[i] 2
- 2 Disputationum Metaphysicae Universam Doctrinam 12 Libr[os]
Aristotelis comprehen[ses]
- 3 Medullae Amesianae Libri 2.
- 4 Anatomia Logicae Aristotelicae
- 5 Liber Theologicus sine titulo
- 6 Vigili Martiris Episcopi Tridentini contra confusionem
Eutychianam
- 7 Philosophia Theologiae Ancillans
- 8 Novum testamentum Graecum
- 9 Syllabus seu Idea Graeco–Latina omnium N[ovi] Testamenti

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Román Tudományos Akadémia Könyvtára
(*Biblioteca Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca*), MS A 95, 50.
Tulajdonosa Mezei József, majd a zilahi Református Kollégium.

A zilahi református kollégiumi könyvtár történetől lásd:

- 1880: Magyarosi István, *A zilahi ev. ref. anyaszentegyház története*, Kolozsvár, Stein, 1880. (Zilah, Református Kollégium Könyvtára (pag. 23.): év nélkül említ egy feljegyzést: „Könyv van négy, három a templomban egy a káplán házban.” majd ugyancsak év nélkül: „könyv öt, biblia aranyos etc.”)
- 1894: Kincs Gyula, *Magyar könyvesház, 8. tétel, a zilahi Ev. Ref. Kollégium könyvtárából (Comenius)*, Magyar Könyvszemle, 19(1894), 349.
- 1894: Kincs Gyula, *A zilahi Ev. Ref. Kollégium könyvtárának régi magyar nyomtatványai*, A zilahi Ev. Ref. Kollégium értesítője az 1893/94. iskolai évről, Zilah, 1894, 37–43.
- 1895: Kincs Gyula, *A zilahi Ev. Ref. kollégiumi könyvtár története*, in A zilahi Ev. Ref. Kollégium értesítője az 1894/95. iskolai évről, Zilah, 1895, CCXXIII–CCXXIX.

- 1988: *Partiumi könyvesházak 1621–1730, Sárospatak, Debrecen, Szatmár, Nagybánya, Zilah*, sajtó alá rend. Fekete Csaba, Kulcsár György (= Bura László), Monok István, Varga András, Budapest–Szeged, MTAK, 1988 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 14.), 425–428.
- 1992: Zaharia Etelka, *A zilahi református Wesselényi Kollégium könyvtára*, Könyvesház, a Művelődés melléklete, 2(1992), 1. szám, 14–15.
- 2007: Kovács Miklós, *A zilahi Református Kollégium Könyvtára*, Honismeret, 35(2007), Nr. 4, 74–81.
- 2010: Ioan Maria Oroş, *Dimensiului de culturii moderne în Țara Silvaniei (secolele XVII–XIX), Carții și proprietari*, Cluj-Napoca, Mega, 2010, 72–73: Biblioteca Colegului Reformat din Zălau.
- 2020: Zsigmond Attila, *Miklós paptól Polgári Mártonig, Zilah egykori lelkipásztorainak emlékezete*, in *KRE100 Tanulmányok a Királyhágómelléki Református Egyházkerület megalakulásának századik évfordulójára*, szerk. Emődi András, Nagyvárad, Királyhágómelléki Református Egyházkerület, 2020, 304–375.

LAKATOS ISTVÁN (1620 K.–1706) KÖNYVJEGYZÉKEI

1705–1706

A kötet névmutatója elkészülte után Bernád Rita és Muckenhaupt Erzsébet hívta fel figyelmünket arra, hogy ugyan 1692-es dátummal kiadtuk Lakatos István csíkkozmási plébános maga összeállította könyvjegyzékét (Monok–Németh (Viskolcz)–Varga A., Adattár 16/3, 1994, 265–269.), de ezen felül további kettő is megtalálható a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában (Bernád Rita-Magdolna–Muckenhaupt Erzsébet, *Lakatos István erdélyi könyvtárakban fennmaradt könyvei*, Lustra, IX(2022), 1. szám, 14–25.). A szerzőpáros a Lustra című folyóiratban további közleményeket fog közreadni. Ezekben összehasonlítják az egyes jegyzékeken szereplő könyveket, illetve Lakatos olvasmányait is elemzik. Szándékaink szerint Adattár sorozatunkban kiadunk minden ismert, 1750 előtt leírt könyvjegyzéket azért, hogy egy helyen megtalálhatók legyenek, így Lakatos István könyvjegyzégeit saját olvasatunkban itt is közöljük.

I. jegyzék

Index Librorum Patris Stephani Lakatos

Missale Roman[um] novum
Missale S[anctorum] Patronorum Ung[ariae]
Rituale Strigoniense 1
Evangelia Ungarica 1
(5) Breviarium
Officia propria S[anctorum] Ungar[orum]
Officia propria S[anctorum] Ordinis S[ancti] Franc[isci]
Concordantiae Bibliorum
Biblia 2
    unum cum magno caractere et imaginibus,
    (10) alter[um] cum parvo charact[ere]
Tripartitum Fabri de d[omi]nicis et Festis in 3^{bus} Tomis
Conciones Funebres Fabri
Sylva Calamati
Auctarium seu Stella Concionat[orum] Calamati
(15) Conceptus Bessaei de d[omi]nicis
Conceptus Bessaei de sanctis et 4 noviss[imis]
Engelgrave de d[omi]nicis et Festis
Kaldi de d[omi]nicis et Festis
Paradisus Concionat[orum] Delaminez de d[omi]nicis per ann[um]
(20) Paradisus Concionat[orum] Delaminez de festis per ann[um]
Aureum diurnale Concionatorum
Osorius de d[omi]nicis Hyemalis
Sermones Petri de Palude de d[omi]nicis et festis per annum
Promptuarium morale Beyerling de festis Aestivalis
(25) Promptuarium Morale Stapletonij de d[omi]nicis per annum
Promptuarium Catholicum Stapletonij Controversistae de d[omi]nicis
    et festis per ann[um]
Promptuarium Morale Stapletonij de sanctis per annum est apud R. D.
    Vicarium
Compendium Paedagogi et Raptura Concion[um] script[um]
Fasciculus Concion[um] de d[omi]nicis et festis script[us]

(30) Conciones Costeri a D[omi]nica Quadr[agesimale] ad d[omi]nic[am]
 Trim[estrem]
 Abrahamus Bzovius
 Justiniani Institutiones
 Kalauz
 Bellarminus Vindicatus
 (35) Canisius Ungaricus Malomfalvai [?!]
 Canisius Ungaricus–Latinus Tyrnav[iensis]
 Anticatechetica seu errores Dieterici
 Compendium Manualis [!] Becani
 Harom üdvösseges Kerdes
 (40) Concilium Trident[inum]
 Medulla Teologiae Buzembaum
 Scrutinium Sacerdotale
 Compendium Sankez [! = Tomás Sánchez] de Matrim[onio]
 Compendium Navarrhi
 (45) Martinus de Esparza de Actib[us] humanis
 Manuale Parochorum
 Tractatus meditandi Passionem
 Miracula S[ancti] Franc[isci] Xav[eri] Potami
 Lelki Tegez
 (50) Pium vade mecum
 Menybe vezetö kalauz
 Zodiacus Marianus lib[ri] 2
 Thomas a Kempis
 Eleven kutfö
 (55) Manuale Sodalit[a]tis Im[maculatae] Concep[tionis]
 Domus Aurea Kajoni
 Vita S[ancti] Francisci Seraphici
 Uti tars
 Circulus aeternitatis
 (60) XV Effusiones sanguinis Christi
 Brevis piusq[ue] modus confit[endi] et co[m]mun[icand[i] scrip[tus]
 Cationale Scepusiense
 Cationale Csikiense
 Calendaria Tyrnav[iensia] 9

(65) Calendaria Transylv[anica]
 Tripartitum Regni Ung[ariae] Verboczi
 Approbatae Constit[utiones] Regni Transylv[aniae] datae ad usum ad
 d[ominum] Steph[anum] Tompos in Sz[ent]György
 Processus Juridicus Visit[ationis] g[ene]r[a]lis script[us]
 Mirabilia Urbis Romae
 (70) Historia a regi Magyarok be jöveseröl
 Ilias in nuce – Notitia orbis script[a]
 Orbis Polonus
 Symbolum 10 Reginar[um]
 Horographia expedita
 (75) Logica
     Physica
     Metaphysica script[a]
 Praxis Musicae Instr[um]enta]lis script[a]
 Miscellanea script[a]
 (80) Szakács könyv
 Pugillare
 Inventarium
 Pays a Bekesseges türesröl
 Dictionarium Latino–Ungar[icum]
 (85) Alom fejtő
 Confessio Idiotae
 Clypeus castit[a]tis Joann[is] Bap[tistae] Rossi
 Flores summarum seu Alphabetum Morale casuum consc[ientiae]
     P[atris] Joann[is] de Alloza
 Jesus Chr[istus] kinszenvedeseröl imadsagos könyveczke
 (90) Lelki kard
 Eöreg Pazman imadsagos könyv
 Compendium Biblicum
 Conciliatio locorum S[acrae] Scripturae
 De stigmatibus S[ancti] Franc[isci] Seraphici
 (95) Lelki orvosság
 Kopczani imadsagos könyve
 Palaestra Christiana Drexelij
 David Regius Psalter[ium] Drexelij

Directorium Conscientiae
 (100) Quaestiones quodlibetales D[ivi] Thomae
 Theologia moralis Layman est apud P[atres] Udvarhely[ienses]
 Speculum Confessionis
 Meditatio Compassica D[omi]nicae Passionis
 Egy nehany aitas regi enekek
 (105) Libellus Alphabeticus
 Discipulus
 Leepes [!] de Noviss[imis] Vngar[ice]
 Meta sagittarum prosapiae Mikesianae
 Monita sacra
 (110) Exempla Virtutum et Vitior[um] Ungar[ica]
 Antiquitas fidei Catholicae Joa[n]nis Szilvasi
 Responsio Casuum Conscientiae
 Practica visitandi Infirmos
 Introductio ad meditandum
 (115) De Secretis
 S[ancti] Augustini sermones
 Az Sz[ent] Irasrol es Anyasz[entegy]hazrol Pazman
 Lutheristak vezetöje Pazman
 Hortulus Marianus
 (120) Hortulus Animae seu Praecationes Christianae
 Orbis Phaeton Drexelij pars 1.
 Orbis Phaeton Drexelij pars 2.
 Theologia in 4 Tomis script[a]
 Liber Exercitior[um] Prosod[iae] et Rhetor[icae] script[us]
 (125) Orationes Mureti
 Ciceronis Tusculanar[um] quaestiones
 Ciceronis officia
 Orationes Ciceronis lib[ri] 2
 Seneca
 (130) Flores Flavissae
 Theatrum Poeticum
 Emblematum liber
 Julij Caesar[is] Commen[tarii] de Bello Gall[ico] Hist[oria]
 Historia Sacra Sulpitij Severi

(135) Magnus Indulgentiarum thesaurus
 Physica Christiana
 Fabius Quintilianus
 Praeceptiones de verbor[um] et rer[um] copia
 Brevis Methodus de epist[olis] conscrib[endis] script[us]
 (140) Exercitium spirituale script[um]
 Seraphin Sz[ent] Ferencz eleteröl halalarol
 Rosa Pentaphyllides
 Testamentum Candiae scrip[tum]
 Lux et tenebrae script[us]
 (145) Decor Societ[a]tis Jesu Script[a]
 Lapis Angularis script[us]
 Keresztyeni életnek példaja vagy tüköre a Confessorokrol, Szüzek[ről]
 Eözv[egyekről]
 Cisio
 Scintillae Venerabilis Bedae
 Lelki Tey Sz[ent]kiralyi Bors Istvan Urame, megh kell adni
 (150) Lusus Orbis Geographicus

[A könyvjegyzék után Lakatos István keze írásával:]

Summa Pecuniarum quas habeo ad manus in praesenti apud me Anno
 1692 in Aureis, Imp[erialibus], leonibus, Izlot,¹ et minoribus pecunijs
 fl[orenorum] 232.

---

1 A pénznem (zlot) azonosításában nyújtott segítségért Arany Krisztinának és Kurecskó Mihálynak tartozunk köszönettel. Vö. Buza János, *Az Erdélyi Fejedelemség portai adója és pénzforgalma 1658–1687 között*, Keletkutatás, 28(2019), Nr. ősz, 5–21. (itt: 13–14.) „Izlot” a „zlot” ejtéskönnyített formája. A pénznemek részletes bemutatását lásd: Buza János, *Magyarországi és erdélyi pénzértékek a 16–17. században*, Budapest, MTA BTK, 2021 (Magyar történelmi emlékek, Értekezések – Monumenta Hungariae Historica, Dissertationes), 180–203. Vö. még: János Buza, *Der Kurs der Löwertaler in Ost-Mitteleuropa (mit besonderer Rücksicht auf Siebenbürgen und Ungarn)*, Acta Historica Academiae Scientiarum Hungaricae, 27(1981), 335–358.

II. jegyzék

Index Librorum

Libri Sacri

Missale Romanum Novum 1

Antiquum 1

Missale S[anctorum] Patronorum Hungariae

Rituale Strigoniense cum Missis aliquot 1

(5) Evangelia Hungarica 1

Breviarium Romanum in Octavo 1

Breviarium cum suo Diurnali in 4to in 5 partibus

Diurnale parvum 1

Officia propria S[anctorum] Hungariae

(10) Officia propria S[anctorum] ordinis S[ancti] Francisci

Biblia 3

Unum cum magno caractere et imaginibus

Alterum cum parvo caractere Latinum

Tertium Hungaricum vulgo Kaldi

Concordantiae Biblicorum

(15) Compendium Biblicum

Conciliatio Locorum S[acrae] Scripturae

Monita Sacra

Exempla Virtutum et Vitiorum Hungar[ice]

A Sz[ent] Iras Summaia

(20) Cationale Czikiense

Cationale Tyrnaviense

Egy nehany aitas regi Enekek Andreae Illyes Ep[isco]pi

Jora into Enekek Andreae Illyes Ep[isco]pi

Directorium Officij divini Ord[inis] S[ancti] Franc[isci]

(25) Directorium Officij divini Kolonicz

Concionatores

Tripartitum Fabri de d[omi]nicis et festis per annum in 3^{b[us]} tomis

Conciones Funebres Fabri

Auctuarium Fabri seu Sylva de d[omi]nicis et Fest[is] 2 tomi

Sylva Calamato

(30) Auctuarium seu Sylva Calamato concionator
 Conceptus Bessaei de dominicis
 Conceptus Bessaei de sanctis et 4 Novissimis
 Engelgrave de d[omi]nicis et Fest[is]
 Paradisus Concionatorum Delaminez de d[omi]nicis per annum
 (35) Paradisus Concionatorum Delaminez de Festis per annum
 Aureum Diurnale Concionatorum
 Osorius de Dominicis Hyemalis
 Concion[es] Osorij S[ocietatis] J[esu] tomus 4 seu Sylva
 Nucleus Bessaei de d[omi]nicis et Festis per annum
 (40) Promptuarium Morale Beyerling de Festis Aestivalis
 Sermones de Palude de d[omi]nicis et Festis per annum
 Promptuarium Morale Stapletonij de d[omi]nicis p[er] annum
 Promptuarium Morale Stapletonij de Sanctis p[er] annum *est apud*
R[everen]dis[sim]u[m] Vicarium Szebeledi
 Promptuarium Morale Stapletonij Catholicum Controversisticum de
 d[omi]nicis et Festis per annum
 (45) Conciones Costeri a d[omi]nica Quadr[agesimale] ad d[omi]nicam
 Trinit[atem]
 Abrahamus Bzovius
 Sermones S[ancti] Augustini
 Discipulus
 Dormi secure de d[omi]nicis et Festis per annum
 (50) Leépes [!] de novissimis Hung[arice]
 Lelki Tey
 Bibliotheca Concionum Pontani
 Conciones Pazman Hungar[ice]
 Conciones Kaldi Hungar[ice] Hyemalis
 (55) Conciones Andreae Illyes Ep[isco]pi Megrövidtettet Ige

Controversistici

Kalauz Petri Pazman
 Bellarminus vindicatus
 Canisius Hungarico–Latinus Tyrnav[iensis]
 Canisius Hungaricus Malomfalvai [?!]
 (60) Anticathectica seu errores Dieterici

Compendium Manualis [!] Bucani [! = Martinus Becanus]
 Harom üdvösseges kerdes
 Concilium Trid[entinum] 2 antiquae et
     novae editionis
 (65) A Sz[ent] Irasrol es Anyasz[entegy]hazrol Pazman
 Lutheristak vezetője Pazman
 Magnus-Indulgentiarum thesaurus
 Catechismus ex decreto S[ancrosancti] Concilij Tridentini
 Antiquitas fidei Catholicae Joannis Szilvasi
 (70) A Sz[ent] Haromsag egy meg oszolhatatlan Istenről valo igaz
     hűtnek vallas tetele P[ater] Moyses Nagy által

De Casibus Conscientiae

Medulla Theologiae Buzenbaum
 Theologia Moralis Layman
 Quaestiones Quodlibetales D[ivi] Thomae
 Scrutinium Sacerdotale
 (75) Compendium Sankez [! = Tomás Sánchez] de matrim[onio]
 Compendium Navarrhi
 Martinus de Esparsa de Actibus humanis
 Confessio Idiotae
 Speculum Confessionis Valachorum
 (80) Flores Summarum seu Alphabetum Morale Casuum Conscientiae
     P[atris] Joannis de Alloza
 Responsio Casuum Conscientiae
 Decisiones Aureae Casuum Conscientiae Jacobi de Graffijs
 Manuale Parochorum
 Practica visitandi Infirmos
 (85) Directorium Conscientiae

Ascetici

Hebdomada virtutum S[ancti] Francisci Xaverij
 Tractatus Meditandi passionem
 Pium Vade mecum
 Menybe vezető Kalauz
 (90) Thomas a Kempis

Circulus aeternitatis
 Meditatio compassiva d[omi]nicae Passionis
 Pays a Bekesseges türesröl
 Clypeus Castitatis Joan[nis] Bapt[istae] Rossi
 (95) Orbis Phaeton Drexelij pars 1.
 Orbis Phaeton Drexelij pars 2.
 Palaestra Christiana Drexelij
 David Regius Psaltes Drexelij
 Introductio ad Meditandum
 (100) Manuductio ad coelom
 Hortulus Marianus
 Scintillae Venerabilis Bedae
 Brevis norma Vitam sapienter instituendi Andreae Illyes Ep[isco]pi
 Summa Joannis a S[ancto] Giminiano de exemplis et rer[um]
 similitud[inibus]

Historici

(105) Miracula S[ancti] Francisci Xaverij Potami
 Zodiacus Marianus Libri 2
 Vita S[ancti] Francisci Seraphici
 Angelus Pannonius seu Vita S[ancti] Emerici
 Mirabilia Urbis Romae
 (110) Orbis Polonus
 Symbolum 10 Reginarum
 Historia a regi Magyarok bejövéséről
 De Stigmatibus S[ancti] Francisci Seraphici
 Seraphin Sz[ent] eleteröl es halálról
 (115) Viola Sanctorum
 Sulpitij Severi Historia Sacra
 Vita S[ancti] Francisci Xaverij cum Iconib[us] et Thesib[us]
 Julij Caesaris Commentaria de bello Gallico
 Keresztyeni életnek peldaia vagy tüköre a Confessorokról szüzekről
 Eözvegyekről
 (120) Parvus Atlas
 Quaerelae Hungariae
 Calendaria Tyrnaviensia
 Calendaria Transylvanica

Juridici

Justiniani Institutiones de legibus Juridicis
(125) Tripartitum Regni Hungariae Verboczi
Approbatæ Constitutiones Regni Transylv[aniae]

Manualia

Lelki Tegez
Eleven Kut fö
Uti tars
(130) Domus aurea Kajoni
Manuale Sodalitatis Immac[ulatae] Concep[tionis]
Manuale Sodalitatis B[eatae] M[ariae] Visitantis 2 par[te]s
A Christus halala Congregatiojanak Regulai Buczui
XV Effusiones Sangvinis Christi
(135) Lelki Kard
Eöreg Pazman Imatsagos könyve
Jesus Christus kinszenvedeseröl Imatsagos könyvveczke
Lelki orvossag
Kopczani Imatsagos könyve
(140) Hortulus animae seu Praecationes [Chris]tianae
Viaticum spirituale
Brevis piusq[ue] modus confitendi et communicandi

Propria mea Opera

Fasciculus Concionum de d[omi]nicis et Festis
Compendium Paedagogi et Raptura Concionum
(145) Lapis angularis
Lux et tenebrae
Ilias in nuce hoc est notitia orbis universi
Processus Juridicus Visitat[ionis] generalis
Directio practica conscientiae
(150) Miscellanea scripta
Praxis Musicae Instrumentalis
Décor Societatis Jesu
Gloria Ordinis Seraphici
Microcosmus seu Compendium orbis universi

(155) Calendarium perpetuum Novum et Antiquum

Orbis Pictus

Magyar kronika

Liga Sancta

Ecclesia Hungarica Romano-Catholica

(160) Ecclesia Transylvanica Catholica

Sapientia aeterna

Exercitium Spirituale

Transylvania quae olim Dacia

Lingva Hungarica et Siculica

(165) Inventarium

Methodus conscribendar[um] Epistol[arum], Comediar[um], Elegiar[um],
Epigrammat[um]

Artificia Oratoria Pietatis et Pictoriae atq[ue] Poeticae

Pugillare cum Compasto

Scholastici

Logica

(170) Physica

Metaphysica

Theologia in 4 Tomis

Lexicon seu Dictionariu[m] Latino–Vngar[ico]–Graecum

Elementa doctrinae de Circulis coelestib[us] Caspari Peuceri

(175) Joannis Magiri Physiologiae lib[ri] 6

Theatrum Poeticum

Emblematum Liber

Orationes Mureti

Meta Sagittarum Prosapiae Mikesianae

(180) Lusus Orbis Leopoldi

De Secretis

Cisio

Alom fejtő könyv

Szakacz könyv

(190) Practica Aritmetica az az Szamvető könyv

III. jegyzék

Index Librorum P[atris] Stephani Lakatos Libri Sacri

Missale Romanum Novum 1

Antiquum 1

Missale S[anctorum] Patronorum Hungariae

Rituale Strigoniense cum Missis aliquot 1

(5) Evangelia Hungarica 2

Breviarium in Octavo 1

Breviarium cum suo Diurnali in 5 partibus in 4to

Diurnale parvum 1

Officia propria S[anctorum] Hungariae

(10) Officia propria S[anctorum] ordinis S[ancti] Francisci

Biblia 3

Unum cum magno caractere et imaginibus

Alterum cum parvo caractere Latinu[m]

Tertium Hungaricum

Concordantiae Bibliorum

(15) Compendium Biblicum

Conciliatio Locorum S[acrae] Scripturae

Monita Sacra

Exempla Virtutum et Vitiorum Hungar[ice]

A Sz[ent] Iras Summaia

(20) Cationale Czikiense

Cationale Tyrnaviense

Egy nehany aitos regi Enekek

Speculum vitae seu Scintillae ex Sacris Script[uris]

Concionatores

Tripartitum Fabri de d[omi]nicis et festis per annum in 3^{b[us]} tomis

(25) Auctuarium Fabri seu Sylva de d[omi]nicis et Fest[is] 2 tomi

Sylva Calamato

Auctuarium seu Sylva concionator Calamato

Conciones Funebres Fabri

Conceptus Bessaei de dominicis

(30) Conceptus Bessaei de sanctis et 4 Novissimis
 Engelgrave de d[omi]nicis et Fest[is]
 Kaldi de d[omi]nicis et Festis
 Paradisus Concionator[um] Delaminez de d[omi]nicis p[er] annu[m]
 Paradisus Concionator[um] Delaminez de Festis p[er] annu[m]
 (35) Aureum Diurnale Concionatorum
 Nucleus Bessaei de d[omi]nicis et Festis per annum
 Osorius de Dominicis Hyemalis
 Concion[es] Osorij S[ocietatis] J[esu] tom[us] 4. seu Sylva
 Promptuarium Morale Beyerling de Festis Aestivalis
 (40) Sermones de Palude de d[omi]nicis et Festis p[er] annu[m]
 Promptuarium Morale Stapletonij de d[omi]nicis p[er] annum
 Promptuarium Morale Stapletonij de Sanctis p[er] annu[m] *est apud*
R[everen]dis[sim]u[m] Vicarium Bartholom[aeum] Szebeledi
 Promptuarium Catholicum Stapletonij Controversisticum de d[omi]nicis
 et Festis per annum
 Conciones Costeri a d[omi]nica Quadr[agesimale] ad d[omi]nicam
 Trinit[atem]
 (45) Abrahamus Bzovius
 Sermones S[ancti] Augustini
 Conciones Pazman
 Conciones Kaldi Hung[arice] Hyemalis
 Conciones Illyes Andras meg röviditetet Ige
 (50) Discipulus
 Leépes [!] de novissimis Hung[arice]
 Lelki Tey
 Bibliotheca Concionum Pontani

Controversistici et Dubia

Kalauz
 (55) Igaz tanítás az Apostoli Anyasz[entegy]h[az]rol
 Az Oltari Szentsegről
 Bellarminus vindicatus
 Canisius Hungarico–Latinus Tyrnav[iensis]
 Canisius Hungaricus Malomfalvai [?!]
 (60) Anticathechetica seu Errores Dieterici

Compendium Manualis Bucani [! = Martinus Becanus]
Harom üdvösseges kerdes
Concilium Trid[entinum] 2 antiquae et
    novae aeditionis
(65) A Sz[ent] Irasrol es Anyasz[entegy]hazrol Pazman
Lutheristak vezetőie Pazman
Magnus Indulgentiarum thesaurus
Catechismus ex decreto S[ancrosancti] Concilij Tridentini
Antiquitas fidei Catholicae Joannis Szilvasi
(70) A Sz[ent] Haromsag egy meg oszolhatatlan Istenről valo igaz
    hűtnek vallas tetele P[ater] Moyses Nagy által

De Casibus Conscientiae

Medulla Theologiae Buzenbaum
Theologia Moralis Layman
Quaestiones Quodlibetales D[ivi] Thomae
Scrutinium Sacerdotale
(75) Compendium Sankez [! = Tomás Sánchez] de matrim[onio]
Compendium Navarrhi
Martinus de Esparza de actibus humanis
Confessio Idiotae
Speculum Confessionis Valachor[um]
(80) Flores Summar[um] seu Alphabetum Morale Casuum Conscientiae
    P[atris] Joannis de Alloza
Responsio Casuum Conscientiae
Methodus ad invandos moribundos
Manuale Parochorum
Practica visitandi Infirmos
(85) Directorium Conscientiae
Decisiones Aureae Casuum Conscientiae Jacobi de Graffijs

Ascetici

Hebdomada virtutum S[ancti] Francisci Xaverij
Tractatus Meditandi passionem
Pium Vade mecum
(90) Menybe vezető Kalauz

Thomas a Kempis
 Circulus Aeternitatis
 Meditatio Compassiva d[omi]nicae Passionis
 Pays a Bekesseges türesről
 (95) Mennyei lako helynek leanyekozasa
 Praxis fructuose meditandi
 Halalra keszitö Uy Kalendarium
 Clypeus Castitatis Joan[nis] Bapt[istae] Rossi
 Orbis Phaeton Drexelij pars 1.
 (100) Orbis Phaeton Drexelij pars 2.
 Palaestra Christiana Drexelij
 David Regius Psaltes Drexelij
 Introductio ad Meditandum
 Manuductio ad coelom
 (105) Hortulus Marianus
 Scintillae Venerabilis Bedae
 Brevis norma Vitam sapienter instituendi
 Summa Joannis a S[ancto] Geminiano de ex[em]plis et rer[um]
 simil[itudinibus]

Historici

Miracula S[ancti] Francisci Xaverij Potami
 (110) Zodiacus Marianus Libri 2
 Vita S[ancti] Francisci Seraphici
 Angelus Pannonius seu Vita S[ancti] Emerici
 Mirabilia Urbis Romae
 (110) Orbis Polonus
 Symbolum 10 Reginarum
 Historia a regi Magyarok bejövéséről
 De Stigmatibus S[ancti] Francisci Seraphici
 Seraphin Sz[ent] eleteröl es halálrol
 (115) Viola Sanctorum
 Vita S[ancti] Francisci Xaverij cum Iconib[us]
 Historia Sacra Sulpitij Severi
 Calendaria Tyrnaviensia 12 An[ni] 88 et 89

Keresztyeni életnek peldaia vagy tüköre a Confessorokrol szüzekről
Eözvegyekről

(120) Julij Caesaris Commentaria de bello Gallico

Parvus Atlas

Instabilis fortunae lusus

Quaerele Hungariae

Attila seu Hungaria Olahi

(125) Topographia Hungariae Urbium et Oppid[orum]

Juridici

Justiniani Institutiones de Legibus Juridicis

Tripartitum Regni Hungariae Verboczi

Approbatae Constitutiones Regni Transylv[aniae]

Conclusiones Canonico-Juridic[ae] ex 4 lib[ris] Decreto[rum]

(130) Conclusiones Patrio-Juridicae Hungariae

Manualia

Lelki Tegez

Eleven Kut fö

Uti tars

Domus aurea Kajoni

(135) Manuale Sodalitatis Immac[ulatae] Concep[tionis]

Manuale Sodalitatis B[eatae] M[ariae] Visitantis 2 par[te]s

XV Effusiones Sangvinis Christi

Lelki Kard

Eöreg Pazman Imatsagos könyve

(140) Jesus Christus kinszenvedeséről Imatsagos könyvveczke

Lelki Orvossag

Kopczani Imatsagos könyve

Hortulus animae seu Praecationes Christianae

Viaticum spirituale

(145) Brevis piusq[ue] modus confitendi et communicandi script[um]

Propria mea Opera

Fasciculus Concionum de d[omi]nicis et Festis
Compendium Paedagogi et Raptura Concionum
Lapis angularis
Lux et tenebrae
(150) Processus Juridicus Visitat[ionis] g[ene]r[a]lis
Ilias in nuce hoc est notitia orbis universi
Directio practica conscientiae
Miscellanea scripta
Orbis Pictus
(155) Magyar kronika
Liga Sancta
Ecclesia Hungarica Romano-Catholica
Ecclesia Transylvanica Catholica
Sapientia aeterna
(160) Exercitium Spirituale
Decor Societatis Jesu
Gloria Ordinis Seraphici
Angelus Udvarheliensis
Transylvania quae olim Dacia
(165) Calendarium perpetuum Novum et Antiquum
Microcosmus seu Compendium orbis universi
Lingva Hungarica et Siculica
Inventarium
Pugillare
(170) Praxis Musicae Instrumentalis
Siculia
Dimidium Saeculum Societ[atis] Jesu Udvarh[eliensis]

Scholastici

Logica
    Physica
    (175) Metaphysica
Theologia in 4 Tomis
Lexicon seu Dictionariu[m] Latino–Graeco–Hungaricu[m]
Theatrum Poeticum

Emblematum Liber
 (180) Orationes Mureti
 Libellus Alphabeticus
 Meta Sagittarum Prosapiae Mikesianae
 De Secretis
 Alom feitö
 (185) Szakacz könyv
 Brevis Methodus de Epistolis conscribendis
 Cisio
 Lusus Orbis Geographicus
 Elementa Doctrinae de circulis coelestibus
 (190) Joannis Magiri Physiologiae lib[ri] 6
 Artificia Oratoria Pietatis et Pictoriae atq[ue] Poeticae

Appendix Concionatores

Manuale Concionatorum
 Commentarius D[ivi] Thomae in 4 Evang[elia]

Ascetici

Gerson seu Th[omas] Kempis de Contemptu Mundi
 (195) De eodem Dionys[ius] Carthus[ianus]
 Parvus Catechesis Petri Canisij
 Quadriga pastoralis
 Democritus ac Heraclit[us] seu Risus et lacrymae
 4 Considerationes Aeternitatis

Historici

(200) Hermannus Torrentinus de Civ[itatibus], Opp[idis], Flu[viis] et
 Viris Illus[tribus]
 Viagio de Venetia S[anto] Sepulch[ro] et Monte Sinai
 12 Stephani Heroes Hungar[iae]
 Heroum Nomina Esterhasianae Familiae
 Illiricum Lauretanum
 (205) Insulata Hungariae Sanctitas

Mai lelőhelye: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Erdélyi Kormányhatósági Levéltárak, Erdélyi Kincstári Levéltár, Erdélyi Fiskális Levéltár, HU-MNL-OL-F 234-XXII. szekrény-Fasciculus 65-D, I. jegyzék: 1–3. pag.; II. jegyzék: 14–21. pag.; III. jegyzék: 39–40. pag.

Kiadta az I. jegyzéket hibásan 1692-re datáltan, sok olvasati hibával: Monok–Németh (Viskolcz)–Varga A., Adattár 16/3, 1994, 265–269.

Tulajdonosa Lakatos István (1620 körül–1706) csikkozmasi plébános.

Jegyzet: Az első könyvjegyzéket hibásan 1692-re datáltuk (Monok–Zvara, KtF VIII, 1997, 102.) a jegyzék utáni megjegyzés miatt. Az első jegyzék egyetlen kéz írása, sokunk szerint Lakatos István autográfja. Ugyanakkor zavarba ejtő az a tény, hogy a dátumot említő bejegyzésről azt mondja: „... *habeo ad manus in praesenti apud me Anno 1692* ...”. A jegyzéken szereplő számos könyv azonban 1695, 1697, 1702, 1703 dátummal ismert, mint első, vagy egyetlen megjelenésű mű. Úgy tűnik, hogy Lakatos maga elé vett egy összehajtott ívet, ráírta a könyvei jegyzékét anélkül, hogy észrevette volna, az egyik oldalra már régebben feljegyezte mennyi pénze van. Ennek ellentmond azonban, hogy nem ismert olyan ember, akinek tíz év alatt nem változik a kézírása. – Lakatos István életrajzát a legteljesebb formában Bernád Rita és Muckenhaupt Erzsébet írták meg, akik autopszia alapján azonosították 12 könyvét, kiadták először a harmadik jegyzékből az autobiográfiáját, majd külön közleményekben a könyvjegyzékeket: Bernád Rita–Magdolna–Muckenhaupt Erzsébet, *Lakatos István erdélyi könyvtárakban fennmaradt könyvei*, Lustra, IX(2022), 1. szám, 14–25., illetve a Lustra további számaiban. – A három jegyzék viszonya – ismétlődések, a könyvjegyzék szerkezeti felépítése, a használt tinta mássága –, mindhárom Lakatos autográf, arra enged következtetni, hogy az idős pap a végrendeletét készíthette elő, amikor összeírta könyveit. Több helyen említi, hogy kinek adta kölcsön, azt is, ha ő kérte valakitől, akinek majd vissza kell adni. A saját műveit az első jegyzéken belekeverte a többi könyv közé, majd ezt a jegyzéket a második összeírásban tisztázta, tematikusan elrendezte a könyveket. A harmadik összeírás ehhez képest további – később bejegyzett – tételeket is tartalmaz, igaz, hiányoznak tételek a második összeíráshoz képest. A harmadikban újrendezte saját írásait, ezért más sorrendben tünteti fel azokat.

RÖVIDÍTVE IDÉZETT SZAKIRODALOM

Bándi–Monok, KtF XIII, 2020.

Intézményi- és magángyűjtemények 1591–1750, Könyvjegyzékek bibliográfiája, összeáll. és szerk. Bándi András, Monok István, Budapest, MTAK, 2020 (Könyvtártörténeti Füzetek, XIII.)

Bozzay–Ladányi 2007.

Bozzay Réka–Ladányi Sándor, *Magyarországi diákok holland egyetemeken (1595–1918)*, Budapest, ELTE, 2007 (Magyarországi diákok egyetemjárása az újkorban, 15.)

Fekete–Kulcsár Gy. (= Bura)–Monok–Varga A., Adattár 14, 1988.

Partiumi könyvesházak 1621–1730, Sárospatak, Debrecen, Szatmár, Nagybánya, Zilah, sajtó alá rend. Fekete Csaba, Kulcsár György (= Bura László), Monok István, Varga András, Budapest–Szeged, MTAK, 1988 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 14.)

Font–Herner–Kokas–Monok, KtF I, 1981.

Magángyűjtemények a királyi Magyarországon 1551–1721, Könyvjegyzékek bibliográfiája, összeáll. Font Zsuzsa, Herner János, Kokas Károly, Monok István, Szeged, JATE, 1981 (Könyvtártörténeti Füzetek, I.)

Gordán 2019.

Gordán Edina, *A dési ferences rendház könyvtárának régi állománya*, Budapest, MTAK, 2019 (A Kárpát-medence magyar könyvtárainak régi könyvei – Altbücherbestände ungarischer Bibliotheken im Karpatenbecken, 13.)

Herner–Monok, KtF III, 1983.

Magángyűjtemények a királyi Magyarországon 1545–1721, Könyvjegyzékek bibliográfiája, összeáll. Herner János, Monok István, Szeged, JATE, 1983 (Könyvtártörténeti Füzetek, III.)

Hoffmann G., szerk., *Peregrinuslevelek...*, Adattár 6, 1980.

Peregrinuslevelek (1711–1750), Külföldön tanuló diákok levelei Teleki Sándornak, készült Jankovics József irányításával, közzeteszi Bálint Judit, Bujtás László, Hoffmann Gizella, Horváth Zsuzsanna, Küri Erika, Mihalics Veronika, Udvardi Ágnes. A latin szöveget ford. Bartók István, szerk. Hoffmann Gizella, Szeged, JATE,

- 1980 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 6.)
- Kénosi Tőzsér–Uzoni Fosztó (ford. Márkus), 2005, 2009.
- Kénosi Tőzsér János–Uzoni Fosztó István, *Az erdélyi unitárius egyház története I–II.*, ford. Márkus Mihály, bev. Balázs Mihály, sajtó alá rend. Hoffmann Gizella, Kovács Sándor, Molnár B. Lehel, térkép Elekes Tibor, Kolozsvár, Erdélyi Unitárius Egyház, 2005, 2009 (Az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltárának és Nagykönyvtárának kiadványai, 4/1-2.)
- Kolumbán, szerk., *A reformáció...*, 2018.
- A reformáció öröksége, Egyháztörténeti tanulmányok*, szerk. Kolumbán Vilmos József, Kolozsvár, Protestáns Teológiai Intézet, 2018 (Erdélyi Református Egyháztörténeti Füzetek, 24.)
- Monok, KtF XIV, 2021.
- Intézményi- és magángyűjtemények 1609–1750, Könyvjegyzékek bibliográfiája*, összeáll. és szerk. Monok István, Budapest, MTAK, 2021 (Könyvtártörténeti Füzetek, XIV.)
- Monok, KtF XV, 2022.
- Intézményi- és magángyűjtemények 1617–1750, Könyvjegyzékek bibliográfiája*, összeáll. és szerk. Monok István, Budapest, MTAK, 2022 (Könyvtártörténeti Füzetek, XV.)
- Monok–Németh (Viskolcz)–Varga A., Adattár 16/3, 1994.
- Erdélyi könyvesházak III, 1563–1757, A Bethlen-család és környezete, Az Apafi-család és környezete, A Teleki-család és környezete, Vegyes források*, sajtó alá rend. Monok István, Németh Noémi, Varga András, Szeged, Scriptorum, 1994 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/3.)
- Monok–Varga A., KtF VII, 1990.
- Intézményi- és magángyűjtemények Magyarországon 1722–1750, Könyvjegyzékek bibliográfiája*, összeáll. Monok István, Varga András. Szeged, Scriptorum, 1990 (Könyvtártörténeti Füzetek, VII.)
- Monok–Zvara, KtF VIII, 1997.
- Intézményi- és magángyűjtemények Magyarországon 1535–1750, Könyvjegyzékek bibliográfiája*, összeáll. Monok István, Zvara Edina, Szeged, Scriptorum, 1997 (Könyvtártörténeti Füzetek, VIII.)

Monok–Zvara, KtF XI, 2001.

Intézményi- és magángyűjtemények 1599–1750, Könyvjegyzékek bibliográfiája, összeáll. és szerk. Monok István, Zvara Edina, Szeged, SZTE BTK, 2001 (Könyvtártörténeti Füzetek, XI.)

RMNy

Régi Magyarországi Nyomtatványok (RMNy) – Res litteraria Hungariae vetus operum impressorum, 1473–1600, Borsa Gedeon, Hervay Ferenc, Holl Béla, Käfer István, Kelecsényi Ákos munkája, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1971; *Régi Magyarországi Nyomtatványok (RMNy) – Res litteraria Hungariae vetus operum impressorum, 1601–1635*, Borsa Gedeon, Hervay Ferenc, Holl Béla munkája, Fazakas József, Heltai János, Kelecsényi Ákos, Vásárhelyi Judit közreműködésével, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1983; *Régi Magyarországi Nyomtatványok (RMNy) – Res litteraria Hungariae vetus operum impressorum, 1636–1655*, Heltai János, Holl Béla, Pavercsik Ilona, P. Vásárhelyi Judit munkája, Dörnyei Sándor, V. Ecsedy Judit, Käfer István közreműködésével, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2000; *Régi Magyarországi Nyomtatványok (RMNy) – Res litteraria Hungariae vetus operum impressorum, 1656–1670*, Heltai János, Pavercsik Ilona, Perger Péter, P. Vásárhelyi Judit munkája, V. Ecsedy Judit, Käfer István közreműködésével, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2012.

Szögi 2011.

Szögi László, *Magyarországi diákok németországi egyetemeken és akadémiákon, 1526–1700 – Ungarländische Studenten an den deutschen Universitäten und Akademien, 1526–1700*, Budapest, ELTE, 2011 (Magyarországi diákok egyetemjárása az újkorban, 17.)

Uzoni Fosztó–Kozma M.–Kozma J. (ford. Márkus), 2018.

Uzoni Fosztó István–Kozma Mihály–Kozma János, *Az Erdélyi Unitárius Egyház története III/1*, ford. Márkus Mihály, bev. Balázs Mihály, sajtó alá rend. Hoffmann Gizella, Kovács Sándor, Molnár B. Lehel, Budapest–Kolozsvár, Erdélyi Unitárius Egyház, Magyar Unitárius Egyház, OSZK, 2018 (Az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltárának és Nagykönyvtárának kiadványai, 4/3/1.)

Wix–Vásárhelyi, szerk., RMSz, 2008.

Wix Györgyné, *Régi magyarországi szerzők, I. A kezdetektől 1700-ig* (RMSz), szerk. P. Vásárhelyi Judit, munkatárs Kis Elemérné, Kovács Zsuzsanna, Budapest, OSZK, 2008.

SZEMÉLYNEVEK MUTATÓJA

A

Abraham a Sancta Clara 54, 56, 61, 68, 75, 87
Absolon, Joseph 80
Ács János 52, 53
Aedes, Johannes 36
Aelianus, Claudius 34
Aesopus 30, 39
Agostini, Giuseppe (Josephus Panormitanus) 51
Alciatus, Andreas 25
Alexander Magnus 36
Alloza, Juan de 109, 114, 120
Alphen, Wilhelm van 28
Alsted, Johann Heinrich 20, 98, 100, 101
Alting, Jacob 22
Alvares (Alvarez), Manuel 38, 58, 64, 73
Álvarez de Paz, Jacobo 72
Aman, Aquilinus 70
Ames, William 20, 21, 24, 28, 95, 97, 102, 103
Andrási Balázs 85
Anicetus (?), Johannes 70, 82
Anton, Adolph 54
Arany Krisztina 111
Archdekin (Arsdechin), Richard 46, 58, 63, 70, 79, 88
Aretius, Benedictus 97
Aristoteles 26, 103
Árkosi Benedek 25
Arnold, Mikołaj 28
Árpád-házi, Imre (Emericus) 115, 121
Arsdechin → Archdekin
Athanasius, Alexandrinus 15

Augustinus, Aurelius 20, 110, 113, 119
Avancini, Niccolò 39, 51, 57, 59, 63, 72, 78, 89
Azpilcueta, Martin de 108

B

Bája József, Sz. 41
Balás Márton 25, 27
Balázs Mihály 16, 127, 128
Balázs Ráfael 84
Bálint Judit 126
Bándi András 8, 11, 19, 23, 25, 31, 33, 40, 47–49, 52, 53, 55, 60, 68, 74, 75, 83, 85, 91, 98–100, 126
Bányai Vénánc 84
Baranyi (Boronyai, Boronnyai) Pál 50, 55, 61, 68, 76, 86
Barclay, John (Barclai, Johannes Berkai, Bénkai) 58, 64, 81, 90
Barletius, Marinus 34
Bartholdus, Georgius → Pontanus Z Breitenberka, Jiří Barthold
Bartók István 126
Basch, Sebastian 35
Bassaus → Besse
Bátai Gáspár 60
Baumeister, Christian Friedrich 37
Becan (Beccanus), Martin 39, 47, 48, 51, 57, 63, 71, 81, 88, 90, 108, 114, 120
Becher, Johann Joachim 33
Beckher, Georg 30, 32
Beda Venerabilis 111, 115, 121
Bellarmino, Roberto 20, 48, 95, 96, 100, 101, 108, 113, 119
Beltholdus, Georgius → Pontanus Z Breitenberka, Jiří Barthold
Benedictus, XIII., papa 67, 82, 91
Bénkai, Johannes → Barclay, John
Bennalosa → Peñalosa

Berkai, Johannes → Barclay, John
 Bernád Rita-Magdolna 106, 125
 Bernard, Johann 87
 Bessaeus → Besse
 Besse (Bassaus, Bessaeus), Pierre de 50, 55, 61, 68, 76, 86, 107, 113,
 118, 119
 Bethlen Farkas 51, 60, 66, 73
 Bethlen Gábor 16
 Bethlen Júlia 31
 Beumler, Marcus 37
 Beyerlinck (Beyerling), Laurens 107, 113, 119
 Bèze (Beza), Théodore de 20
 Bidermann (Pitermanus), Jakob 47
 Biesman (Bizmany), Caspar 70
 Binner, Henricus 48, 49
 Bíró Gyöngyi 8, 11,
 Bizmany → Biesman
 Bonal, Raymund 70
 Bonaventura da Bagnoregio 51, 64
 Bond, John 30
 Borberekí István 32
 Boronyai, Boronnyai → Baranyi
 Borosnyai Nagy Pál 102
 Bors István 111
 Borsa Gedeon 128
 Bosini, Ambrosio 88
 Botár Joákim 50, 57, 70
 Bozzay Réka 17, 24, 27, 29, 105, 126
 Brandmillerus → Brandmüller
 Brandmüller (Brandmillerus), Johann 28
 Brentano, Dominicus de 87
 Brenz (Brentius), Johanés 24

Brinzing, Johannes Capistranus 54
Brucht, Petrus van der 35
Bucanus, Guillaume 20
Budai, páter 83
Bujtás László 126
Bullinger, Heinrich 24
Bura László 95, 98–100, 104, 126
Burman, Frans 35, 41
Burseld → Purselt
Buscher → Büscher
Busenbaum (Buzenbaum), Hermann 59, 63, 70, 80, 89, 102, 108, 114, 120
Buxtorf, Johann 22, 37
Buza János 111
Búzás Gerardus 48, 49, 74, 75, 83
Buzenhan (?), Michael 102
Buzinkai Mihály 21, 39, 95
Büscher (Buscher), Anton 37
Bzovius → Bzowski
Bzowski (Bzovius), Abraham 108, 113, 119

C, Cs

Caesar, Caius Julius 39, 110, 115, 122
Calamato, Alessandro 107, 112, 113, 118
Calepino (Calepinus), Ambrogio 47, 51, 60, 66, 73, 82, 91
Calvin, Jean (Kalvinus János) 18, 24, 71, 81, 97, 100, 101
Canisius (Canysius), Petrus 58, 63, 73, 82, 108, 113, 119, 124
Capistranus → Johannes de Capestrano
Cartesius → Descartes
Casalicchio, Carlo 54, 57, 63
Catriota, Georgius (Scanderbegus) 34
Cekerman → Keckermann
Cicero, Marcus Tullius 25, 37, 38, 97, 110

Clauberg, Johann 39, 97, 101
Claudius, Claudianus 39
Clemens, V., papa 60, 67
Clifton, Zacharias 36
Cluverius → Clüver
Clüver (Cluverius), Philipp 30, 39
Coccejus (Coccaeus), Johannes 34, 41, 98
Colvius, Theodorus 36
Comáromi → Komáromi
Comenius, Johann Amos 22, 26, 38, 103
Comerinus, Georgius 102
Cordier, Mathurin 38
Corvinus, Matthias → Hunyadi Mátyás
Coster, Franciscus 108, 113, 119
Coturius → La Couture, Jules César
Courcelles, Etienne (Stephanus Curcellaeus) 21
Cramer, Daniel 37
Crell, Johann 25
Curcellaeus, Stephanus → Courcelles, Etienne
Curtius Rufus, Quintus 31, 32, 39, 73, 82, 91
Csáki Pál 88
Csató Elek (Alexius) 50, 57, 63, 70, 79, 89, 90
Cserei Elek 26
Csernátoni Gajdó Dániel 30–33
Csernátoni István 16, 17

D

Dálnoki László Ferenc 27–29
Daniel, Gabriel 28
Darkó Pál 27
Debreceni István 95
Dedinger (Delinger, Dilinger), Johann 50, 56, 61, 69, 76

Deé Nagy Anikó 40
Delaminez → Laminez
Delinger → Dedinger
Demeter Márton 50, 57, 65, 81, 90
Des Gallars (Gallasius), Nicolas 24
Descartes (Cartesius), René 28, 98
Desmarets (Maresius), Samuel 35
Dézsi Zsigmond 35
Dieterich, Conrad 38, 108, 113, 119
Diez, Philippo 47, 50, 56, 62, 78, 86
Dilaminez → Laminez
Dilinger → Dedinger
Dionysius Carthusianus 124
Dobronoki István 38
Dörnyei Sándor 29, 128
Dresser, Matthias 15
Drexel, Jeremias 109, 110, 115, 121
Du Moulin, Pierre 30
Dulo István 102
Duns Scotus, Johannes 57, 59, 63, 64, 65, 70, 80, 90

E

Ecsedy Judit, V. 128
Éger Gábor 99
Elekes Tibor 127
Éltető András 98, 99
Emercius → Árpád-házi, Imre (Emericus)
Emődi András 104
Engel, Ludwig 50, 70, 80
Engelgrave, Heinrich 46, 50, 56, 61, 107, 113, 119
Enyedi György 17
Enyedi István 32

Eperjesi Erzsébet 23
Eperjesi Gábor 23
Eperjesi Judit 23
Eperjesi Mihály 5, 23
Eperjesi Sára 23
Erasmus Roterodamus, Desiderius 24, 28, 32, 38, 39, 101
Erdődi Gáspár (Casparus R. Sylvius) 25
Erhard, Thomas Alexandrus 84
Erőss Simon 84, 91
Esparza, Martín de 108, 114, 120
Esterházi család 124
Eszéki István 99
Euclides 30

F

Faber, Matthias 48, 50, 55, 62, 107, 112, 118
Faber, Vitus 56, 62, 69, 77, 78, 86, 87
Fábián Károly 23
Fazakas József 128
Fazekas István 19
Fejérdi Márton 15, 16
Fekete Csaba 95, 98–100, 104, 126
Fernandes, Antonio 38
Ferrari, Gregorius 72
Ferus (Wild), Johannes 15
Fiscoschanus (Tiscoschanus?), Franciscus 50
Fisler, Johann Valentin 36
Florus, Lucius Annaeus 32
Font Zsuzsanna 99, 126
Fossa, Felix 54
Franciscus de Assisi 46, 73, 82, 84, 91, 107–109, 111, 112, 115, 118, 121
Franciscus Xaverius 108, 114, 115, 120, 121

Franius, Stephanus 15
Franz, Johann 87
Freierus → Freyer
Freyer (Freierus), Hieronymus 102
Fricsy Ádám 16
Frieze, Adam Alphonse 33
Frontinus, Sextus Iulius 34
Fuchs, Angelus 84
Fux, Johann Joseph 36

G

Gabri Bernárdin 67, 68
Gallasius, Nicolaus → Des Gallars, Nicolas
Gellius, Aulus 28, 32
Gerhard, Johann 28
Gerson, Johannes 124
Giovio, Paolo 38
Gonzaga, Aloysius 53
Gordán Edina 8, 11, 22, 23, 30, 33, 40, 45, 49, 54, 126
Graffiis, Jacobus de 114, 120
Gregorius, I., papa 15
Gross, Johann Georg 20
Grynaeus, Johann Jacob 35
Gualther → Gwalther
Guthberleth, Heinrich 38
Gürtler, Nicolaus 28
Gvalterus → Gwalther
Gwalther (Gualther, Gvalterus), Rudolf 24, 97
Gyllius, Petrus 34

H

Haffner → Heffner

Hagel, Casparus 15

Hainlin (Heinlinus), Johann Jakob 35

Halma, Gerardus 36

Hammond, Henry 28

Han, Thomas 37

Hardecapp, Bartholomaeus 36

Hart, John 37

Hartung, Philipp von 53, 56, 62, 69, 77, 86

Hausner Gábor 17

Heffner (Haffner), Franz 56, 62

Hegyí Ádám 29

Heidel (Hejdel, Lejdel), Johannes 80, 90; 70

Heineccius, Johann Gottlieb 28

Heinlinus → Hainlin

Helffer, Joseph Franz 70

Heltai János 128

Herczig → Hertzig

Herele, Joseph 54, 77, 87

Hermann (Hermon), Amand 48

Hermányi Rakhel → Mohai Jánosné

Hermon → Hermann

Herner János 95, 99, 100, 126

Hertzig (Herczig), Franciscus 58, 64

Hervay Ferenc 128

Hesiodus 102

Hessus, Helius Eobanus 101

Hideg Bernát 91

Hierholcz → Vierholz

Hofer (Hoffner), Peter 54, 56, 62, 69, 77, 86, 87

Hoffer, Franz 69, 77

Hoffmann Gáspár 16
Hoffmann Gizella 31, 42, 126– 128
Hoffner → Hofer
Hoflich → Höflich
Holasci (?) András 70
Holl Béla 128
Hondius, Jacobus 31
Hoornbeeck, Isaac 35
Horatius Flaccus, Quintus 30, 31, 39
Horn, Georg 32
Horváth Zsuzsanna 126
Höflich (Hoflich), Thomas 48, 50
Hunyadi Mátyás (Matthias Corvinus) 56, 73, 82, 91

I

Iberacker, Josue 54
Illyés András 47, 48, 50, 55, 61, 68, 75, 86, 87, 112, 113, 115, 119
Illyés István 50, 55, 62, 69, 78, 86
Imreffi Sándor 75, 83, 85
Istvánfi András 102
Iustinianus 108
Iustinus, Marcus Junianus 26, 96

J

Jakó Klára 7, 10
Jancsó Gábor 35
Jankovics József 126
Jánosi Miklós 58, 65, 79
Járai Pál 16, 17
Johannes Chrysostomus 15
Johannes de Capestrano (Capistranus) 56, 62, 69, 76
Johannes de Sancto Geminiano 115, 121

Jonadab (? Jonadal), páter 56, 62, 69, 77, 87

Julius, pater → La Couture, Jules César

Junius 28

Justinianus, I. 116, 122

Justinus → Iustinus

K

Kacemberger → Kazemberger

Käfer István 128

Kájoni Gábor 108, 116, 122

Káldi György 50, 55, 62, 69, 77, 86, 107, 112, 113, 119

Kálnay Gergely 16

Kálnoky Ferenc 16

Kalvinus János → Calvin, Jean

Kazemberger (Kacemberger, Kasemberger, Kazemberger), Kilian 71, 81, 90

Kazy, Joannes 90

Keckermann (Cekermann, Kekhermann), Bartholomäus 21, 96

Kelecsényi Ákos 128

Kémenes Bernát 74, 83, 84

Kénosi Tőzsér János 127

Kerckhove (Kerhove), Gaudentius van den 74, 83, 91

Kerekes Ábel 41

Kerhove → Kerckhove

Kettemann, Cherubin 68

Keul, Matthias 48, 50

Kibédi András 32

Kincs Gyula 103

Kirchheim, Friedrich Günther 39

Kis Elemérné Kovács Zsuzsanna 129

Kis Imre 51, 71

Kiss Sebestyén 46, 47

Kistler (Klisler), Ignatius 53, 72
Klaniczay Tibor 17
Klisler → Kistler
Koch, Ezechiel 86
Kokas Károly 99, 126
Kollonich Lipót 112
Kolumbán Vilmos József 30, 33, 127
Komáromi (Comáromi) Csipkés György 97
Kopcsányi Márton 109, 116, 122
Kovács Miklós 104
Kovács Sándor Iván 17, 127, 128
Kováts József 85
Kozma János 128
Kozma Mihály 128
Köleséri Sámuel 32
Körösi István 96
Kőszegi János 26
Kulcsár György 95, 98–100, 104, 126
Kurecskó Mihály 111
Kurta József 42
Küri Erika 126
Kürty István 95

L

La Couture, Jules César (Coturius, Pater Julius) 58, 71
La Fontaine, Isaac de 36
La Forge, Louis de 98
La Place, Josué de (Placaeus, Placette) 28
Ladányi Sándor 17, 24, 27, 29, 105, 126
Lakatos István 105–107, 111, 118, 125
Laminez (Delaminez, Dilaminez), Raphael de 50, 55, 61, 69, 76, 87,
107, 113, 119

Langens, Joachim 102
Laselve (Lazelve), Zacharie 53, 68
Laskoi István 95, 96
Lászlófi Lőrinc 54
Laymann, Paul 110, 114, 120
Lázár János 36
Lejdel (?), Johann → Heidel, Hejdel
Leonardus de Utino 47, 50, 56, 62, 69, 86
Lépes Bálint 110, 113, 119
Lessius, Leonardus 51, 58, 64, 71, 79
Leusden, Johannes 21–23
Libelius, Adolphus 98
Lipsius, Justus 51
Lisznyai Kovács Pál 28, 95
Livius, Titus 32
Lohner (Loner), Tobias 80, 90
Lopsse, Jacobus 35
Löstbrann (?), Johann Bernard 77
Lubbertus, Sibrandus 34
Lucanus, Marcus Annaeus 28
Ludwig, Daniel 33
Lugossy József 23
Lukács László 16
Lukács Modeszt 75
Luther, Martin 25, 38, 110

M

Maccovius, Johannes → Makowski, Jan
Magir, Johannes 117, 124
Magyarosi István 98
Mailly, Johannes de 36
Makai (?) Sámuel 27

Makai Nyírő (Rasorius) István 27
Makowski (Maccovius), Jan 38, 99
Malomfalvai 108, 113, 119
Mändl, Kaspar 56, 61, 68, 76, 86, 87
Mänhardt, Simeon 53, 56, 62, 69, 77, 86, 87
Mansi, Giuseppe 54, 56, 62, 69, 70, 77, 87
Mant (?), Matthaeus 102
Manuzio, Aldo 102
Marchant, Pierre 51, 60, 67
Maresius, Samuel → Desmarets, Samuel
Márkus Mihály 127, 128
Marlorat, Augustin 97, 100
Martialis, Marcus Valerius 26
Martini, Cornelis 37
Martini, Jakob 21
Martonfalvi György 21
Matteucci, Agostino 74, 83, 91
Matthiae, Christianus 30, 31
Matthieu, Leonard 77
Medgyesi Pál 20
Medina, Miguel 34
Melanchthon, Philipp 26, 31, 37, 38, 97, 100–102
Melchior, Johann 20
Mercator, Bernardinus 72
Mezei József 102, 103
Michael a S. Catharina 57, 65, 72
Michel, Augustinus 54, 56, 61, 68
Micola → Mikola
Mihalics Veronika 126
Mikes Ferenc 73
Mikes Kelemen 110, 117, 124
Mikes Mihály 73

Miklós, pap 104
Mikola (Micola) László 73
Miksa István 58
Miskolci Mihály 18
Misztótfalusi Kis Miklós (Tótfalusi) 96, 101
Mogliensis, Laurentius 15
Mohai János 96
Mohai Jánosné Hermányi Rakhel 96
Molin, Pierre de 37
Moller, Heinrich 97
Molnár Albert → Szenci Molnár Albert
Molnár B. Lehel 127, 128
Momma, Wilhelm 41
Monok István 7–12, 16, 17, 19, 23, 25, 27, 31, 33, 40, 47–49, 52, 53, 55,
60, 68, 74, 75, 83, 85, 91, 95, 98–100, 104, 106, 107, 125, 126
Monoszló András 50, 70
Mosculus → Musculus
Muckenhaupt Erzsébet 106, 125
Muret, Marc-Antoine 39, 110, 117, 123
Musculus (Mosculus), Wolfgang 24

N

Nagel, Lucas 53, 69, 77, 86
Nagy Levente 17
Nagy Mózes 114, 120
Nagy Sámuel 100
Nánási Gáspár 5, 20, 22, 23
Nánási István 23
Nánási Pál 22
Neander, Michael 37
Németh Noémi → Viskolcz Noémi
Némethi Mihály → Szatmárnémethi Mihály

Nicolaus, III., papa 60, 67
Nimojevius, Johannes 26
Niseno, Diego 48, 50, 56, 61, 69, 76, 86, 87
Norton, John 20
Nothold, Anthonius 37

O, Ö

Oláh Miklós 122
Orlovsky Géza 17
Oroş, Ioan Maria 98, 104
Osorio, Juan (Joannes Ossorius) 46, 50, 56, 62, 69, 77, 86, 107, 113, 119
Otrokocsi Fóris Ferenc 39
Ovidius Naso, Publius 22, 38
Ősz Sándor Előd 18, 25
Ötvös Péter 7, 11

P

Pagnini, Sante 96, 100, 101
Paleologus, Jacobus 25
Palude → Petrus de Palude
Panaetius, Lucas 80
Panormitanus, Josephus → Agostini, Giuseppe
Pap Miklós 18
Pápai Páriz Ferenc 31
Pápai Páriz Imre 35
Pareus, David 96, 100, 101
Pasor, Georg 21, 96
Pataki István 99, 101
Pavercsik Ilona 128
Pázmány Péter (Pasman) 46, 47, 51, 57, 59, 64, 66, 71, 81, 86, 88, 109,
110, 113, 114, 116, 119, 120, 122
Peñalosa (Bennalosa), Ambrosio de 46, 57, 63, 69, 75, 87

Penzinger, Sebastian Heinrich 50, 78, 87
 Perger Péter 128
 Peringer, Andreas 26
 Perkins (Perchinsius, Perkinz), William 21, 103
 Perrin, François 18
 Péterffi Márton 73
 Petrarca, Francesco 32
 Petrus de Palude 107, 113, 119
 Petrus Martyr → Vermigli, Pietro Martire
 Peucer, Caspar 37, 117
 Pezel, Christoph 101
 Pfeiffer, August 27
 Phaedrus 39
 Pichler (Pikler), Vitus 54, 65, 71, 80, 90
 Pikler → Pichler
 Piscator, Johannes 21, 22, 24, 96, 101
 Pitermanus → Bidermann
 Placaeus → La Place
 Placette → La Place
 Plinius Caecilius (Cecillius) Secundus, Caius 39
 Polancus, Joannes 47
 Polgári Márton 104
 Pomey, François 35
 Pongrácz Gáspár 71
 Ponori Anaklét 74
 Pontanus Z Breitenberka, Jiří Barthold (Georgius Bartholdus,
 Beltholdus) 50, 56, 61, 68, 86, 87, 113, 119
 Pontanus, Jacobus 38, 77
 Pontanus, Johannes Jovianus 30
 Poole, Matthew 24
 Porczell → Purselt
 Portel, Andreas 47, 83

Portel, Lourenço de 91
Portzel → Purselt
Pósaházi János 102
Priele, Gilles vanden (Aegidius Dominicus Topiarius) 15
Primasius 15
Purselt (Burseld, Porczell, Portzel), Conrad 48, 50, 56, 61, 68, 69, 76, 86

Q

Quintilianus, Marcus Fabius 111

R

Raicsányi → Rajcsányi
Raifenstul, Raisfentuel → Reiffenstuel
Rainolds, John 37
Raisfentuel → Reiffenstuel
Rajcsányi (Raicsányi, Reyshani) János 47, 51, 58, 71, 81, 90
Rákóczi György, I. 35
Rákóczi Zsigmond 35
Ramus (Rhamus), Petrus 21, 95, 97
Rauu → Rhaw
Reck zur Horst, Theodor Adolph 36
Regius, Johann 21
Reiffenstuel (Raifenstul, Roff), Albert 70, 71
Reiffenstuel (Rais Fentuel, Raisfentuel), Anaklet 54, 57, 64, 70, 80, 84,
87, 88, 90
Remetei János 96
Répszeli László 26
Rettenbacher, Simon 72
Reyshani → Rajcsányi
Rhamus → Ramus
Rhaw (Rauu), Balthasar 102
Ribera, Francisco de 15

Ricci, Etienne 102
Rijssen, Leonard van 20, 39
Roff → Reiffenstuel
Rossi, Ioannes Baptista 109, 115, 121
Roth → Ruffinus
Röell, Herman Alexander 28
Ruffinus (Roth), Michael 25
Rüsz-Fogarasi Enikő 33, 40

S, Sz

Sambuca, Michael Angelus de 60
Sambucus, Johannes → Zsámboky János
Sánchez (Sankez), Tomás 108, 114, 120
Sannig (Schanig), Bernhard 46, 57, 71, 81, 90
Sarbiewski, Maciej Kazimierz 39
Sárpataki Mihály 20, 22
Sas Péter 16
Sasbout, Adam 15
Sautel, Pierre-Juste 39
Sbogar, Johannes Maria 50, 71, 81, 88
Scanderbegus → Castriota, Georgius
Scapula, Johann 28
Schaghen, Gualtherus 36
Schanig → Sannig
Scheffer (Sepher), Vitus 56, 62, 69, 73, 78
Schieferdecker, Johann David 33
Schindler, Valentin 100
Schmalz, Valentin 26
Schmier, Franz 87
Schultens, Albert 27
Schwatz, Daniel 51
Scotus → Duns Scotus, Johannes

Sebernmling (?), pater 53
Segneri, Paolo 54, 57, 59, 64, 65, 70, 72
Seitz, Petrus 25
Seneca, Lucius Annaeus 26, 110
Sepher → Scheffer
Sfondratus, Coelestinus 70, 80
Sibelius, Caspar 21
Siculus, Blasius → Székely Balázs
Simler, Josias 102
Simonffi Alajos 49, 52, 53, 54
Sleidanus, Johannes 32
Smetius, Henricus 38
Soarez, Cypriano 83, 91
Socinus → Sozzini
Soós Ferenc 71
Sozzini (Socinus), Fausto 24–26, 34, 99
Speranza, Giuseppe 57, 88
Stannar, Roger 37
Stanyhurst, William 88
Stapleton, Thomas 15, 107, 113, 119
Stegmann, Johann 26
Sternacki, Sebastian 26
Streso, Casparus 21
Suaioivius, Elias 15
Sulpicius, Severus 73, 82, 92, 110, 115, 121
Sylvius, Casparus R. → Erdődi Gáspár
Szabó, pater 86
Szatmárnémethi (Némethi) Mihály 97
Szatmárnémeti Sámuel 41, 97
Szávuly Mária 29
Szebelédi Bertalan 113, 119
Szegedi Lajos 18

Szegedi Lőrinc 18
Székely Balázs (Blasius Siculus) 15
Székely István 17
Szenci Molnár Albert 31, 97
Szentgyörgyi Mihály 16
Szentiványi Márton 67, 71, 81, 90
Szenttamásy Máté 5, 19
Szerentsi István 100
Szigeti Gyula István 32
Szijjártó Sámuel 95, 96
Szilágyi Tönkö Márton 21, 23
Szilvási János 110, 114, 120
Szögi László 24, 27, 29, 128
Szőnyi Balog István 19
Szörmenyi B. Sámuel 100
Szüts Bálint 95
Szüts Bálintné Varga Erzsébet 95

T

Tantucci, Ambrogio Ansano 70
Tasnádi István 18
Tatius, Assyrius 47
Teleki László 30, 31, 33
Teleki Miklós 30–33
Teleki Sándor 31, 33, 34, 40, 42, 126
Theophilus 73, 82
Theophylactus 15
Thomas a Kempis 51, 59, 66, 72, 79, 89, 108, 114, 121, 124
Thomas de Aquino 37, 68, 110, 114, 120, 124
Til, Salomon van 27, 28, 34
Timon Sámuel 34
Timpler, Clemens 7, 96

Tiscoschanus → Fiscoschanus
Tobl, Johannes 71
Tompos István 109
Tompos János 48, 49
Tonk Sándor 7, 10, 99
Topiarius, Aegidius Dominicus → Prielee, Gilles vanden
Torano, Francesco de 89
Torrentinus, Hermannus 124
Tótfalusi → Misztótfalusi
Tőke István, Vásárhelyi 38
Trócsányi Zsolt 17
Turckius, Guilelmus 86
Turner, Robert 38
Turon, Franciscus de 84
Turretini (Turettinus), François 20, 41

U

Udvardi Ágnes 126
Uzoni Fosztó István 127, 128

V, W

Vajna Miklós 5, 40, 42
Valaeus → Walaeus
Varga András 7, 10, 40, 95, 98–100, 104, 106, 125–127
Varga Erzsébet → Szüts Bálintné
Vásárhelyi Judit, P. 16, 17, 128, 129
Vásárhelyi Tőke István → Tőke István
Vegetius Renatus, Flavius 34
Verboczi → Werbőczy
Veresegyházi Mihály 22
Verestói György 97, 102
Vergilius (Virgilius), Polydorus 26

Vergilius Maro, Publius (Wirgilius) 32
Vermigli, Pietro Martire (Petrus Martyr) 24, 34, 96, 97, 100, 101
Verók Attila 7, 11
Veszely Károly 16
Vierholz (Hierholcz?), Carolomann 54, 56, 62, 69, 76, 87
Vigilius Martyr → Vigilius Tridentinus
Vigilius Tridentinus (Martyr) 103
Vinter → Winter
Virgilius Polidorus → Vergilius Polydorus
Viskolcz (Németh) Noémi 7, 10, 40, 99, 106, 125, 127
Vitranga, Campegius 38
Viva, Domenico 57, 65, 71, 76
Voet, Daniel 35
Vollebius → Wollebius
Vossius, Gerardus Joannes 21, 26, 97
Walaëus (Valaeus), Antonius 20
Waldapfel József 16
Weidler, Johann Friedrich 38
Wendelin, Marcus Fridericus 32, 34, 97
Werbőczy (Verboczi) István 109, 116, 122
Whitby, Daniel 38
Wild → Ferus
Winter (Vinter), pater 71
Wirgilius → Vergilius Maro, Publius
Wix Györgyné 16, 17, 129
Wolff, Leo 84, 88
Wollebius (Vollebius), Johannes 20, 97

Z, Zs

Zacchia, Paulo 84
Zaharia Etelka 98, 104
Zajzon Ferenc 25

Zayzon János 25
Zepper, Wilhelm 95, 97
Zoványi György 102
Zoványi Jenő 29
Zrínyi Miklós 17
Zvara Edina 4, 40, 55, 125, 127, 128
Zsámboky János (Johannes Sambucus) 26
Zsigmond Attila 104
Zsombori András 85

HELYNEVEK MUTATÓJA

A

Aiud → Nagyenyed
Alba Iulia → Gyulafehérvár
Altdorf (CH) 27
Amstelodamum → Amsterdam
Amsterdam (Amstelodamum, NL) 38, 39
Antverpia → Antwerpen
Antwerpen (Antverpia, B) 15
Apulum → Gyulafehérvár
Argentoratum → Strasbourg
Armenopolis → Szamosújvár
Aurelia Allobrogum → Genf

B

Baia Mare → Nagybánya
Basel (Basilea, CH) 28, 34, 37, 38
Basilea → Basel
Bassanum → Bassano del Grappa
Bassano del Grappa (Bassanum, I) 39
Bécs (Vienna, Wien, A) 35–39
Braşov → Brassó
Brassó (Corona, Kronstadt, Braşov; RO) 8, 11, 38
Buda (HU) 38

C, Cs

Cassovia → Kassa
Cibinium → Nagyszeben
Ciucsângeorgiu → Csíkszentgyörgy
Claudiopolis → Kolozsvár
Cluj-Napoca → Kolozsvár

Colonia → Köln

Colonia Agrippina → Köln

Corona → Brassó

Csíkszentgyörgy (Szentgyörgy, Ciucsângeorgiu; RO) 109

Csorna (HU) 19

D

Debrecen (Debrecinum, HU) 38, 39, 104, 126

Dej → Dés

Deja → Désháza

Dés (Dej, RO) 46, 49, 52–54, 60, 61, 68, 74, 75, 83–85, 91

Désakna (Ocna Dejului, RO) 55, 74, 75

Désháza (Deja, RO) 100

E

Esztergom (Strigonium, HU) 16

F

Frankofurtum ad Moenum → Frankfurt am Main

Franeker (NL) 34, 35, 38

Frankfurt am Main (Frankofurtum ad Moenum, D) 35, 37

G, Gy

Geneva → Genf

Genf (Aurelia Allobrogum, Geneva; CH) 18, 38, 98

Gherla → Szamosújvár

Groninga → Gröningen

Gröningen (Groninga, D) 35

Gyón (HU) 28

Gyulafehérvár (Apulum, Alba Iulia; RO) 17, 18, 35

H

Hala Saxonum → Halle an der Saale

Halle an der Saale (Hala Saxonum, D) 39

Hardervicum → Harderwijk

Harderwijk (Hardervicum, Hardrovicum; NL) 35, 36

Hardrovicum → Harderwijk

Heidelberg (Heidelberg, D) 23, 34

Hermannstadt → Nagyszeben

I

Ingolstadt (D) 27

K

Kajászószentpéter (HU) 28

Kaschau → Kassa

Kassa (Cassovia, Kaschau, Košice; SK) 35, 38

Kassel (Cassel, D) 34

Kolozsvár (Claudiopolis, Cluj-Napoca; RO) 7, 10, 22, 27, 32, 34, 38, 39,
42, 53, 91, 95, 97, 99, 101–103

Košice → Kassa

Köln (Colonia, Colonia Agrippina; D) 37–39

Kronstadt → Brassó

L

Leiden (Lugdunum Batavorum, NL) 23, 24, 27, 34–37, 40

Leipzig → Lipcse

Lemgo (Lemgovia, D) 37

Leutschau → Lőcse

Leutsovia → Lőcse

Levoča → Lőcse

Lipcse (Lipsia, Leipzig; D) 33, 38

Lipsia → Lipcse

Londinum → London

London (Londinum, GB) 40

Lőcse (Leutschau, Leutsovia, Levoča; SK) 38, 39

Lugdunum → Lyon

Lugdunum Batavorum → Leiden

Lyon (Lugdunum, F) 38

M

Makád (HU) 28

Marburg (D) 23

Marosvásárhely (Târgu Mureş, RO) 7, 10, 40, 99

N

Nagybánya (Baia Mare, RO) 100, 104, 126

Nagyenyed (Aiud, RO) 7, 10, 24–26, 28, 31, 99

Nagyszeben → Szeben

Nagyszombat (Thyrnau, Trnava; SK) 38, 39

Nürnberg (D) 39

O

Ocna Dejului → Désakna

Ocna Sibiului → Vízakna

Odorheiu Secuiesc → Székelyudvarhely

Oppenheim (Oppenheimium, D) 37

Orăştie → Szászváros

Ordas (HU) 28

Oxford (Oxonia, GB) 38

Oxonia → Oxford

P

Pápa (HU) 18, 19

Paris (Parisium, F) 39

Parisium → Paris

R

Roma (I) 109, 115, 121

Rotterdam (NL) 35

S, Sz

Salisburgum → Vízakna

Salzburg → Vízakna

Sárospatak (HU) 99, 104, 126

Satu Mare → Szatmárnémeti

Seini → Szinérváralja

Sibiu → Nagyszeben

Strasbourg (Argentoratum, F) 34, 37, 39

Strigonium → Esztergom

Szamosújvár (Armenopolis, Gherla; RO) 84, 91

Szászváros (Orăștie, RO) 7, 10, 99

Szatmár → Szatmárnémeti

Szatmárnémeti (Szatmár, Satu Mare; RO) 104, 126

Szeben (Nagyszeben, Cibinium, Hermannstadt, Sibiu; RO) 8, 11, 30,
32, 33, 36, 38, 41

Székelyudvarhely (Odorheiu Secuiesc, RO) 7, 10, 99

Szentgyörgy → Csíkszentgyörgy

Szinérváralja (Seini, RO) 23

T

Târgu Mureș → Marosvásárhely

Thyrnau → Nagyszombat

Tigurum → Zürich

Trnava → Nagyszombat
Tübingen (D) 34

U

Utrecht (NL) 28, 35, 36

V, W

Velence (Venetia, I) 34, 124

Venetia → Velence

Vienna → Bécs

Vienna Austriae → Bécs

Viteberga → Wittenberg

Vízakna (Ocna Sibiului, Salzburg, Salisburgum; RO) 23, 24

Wien → Bécs

Wittenberg (Viteberga, Witebergensis; D) 25, 37, 38

Z

Zágráb (Zagreb, HR) 16

Zagreb → Zágráb

Zalău → Zilah

Zilah (Zalău, RO) 93, 95–104, 126

Zürich (Tigurum, CH) 37